

รายงานการศึกษาปัญหาภัยแล้ง

โดย

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาภัยแล้ง

สภาผู้แทนราษฎร

พ.ศ. ๒๕๓๖

กองการมาธิการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(สำเนา)

ที่ ม/๐๕๙/๒๕๓๖

สภาผู้แทนราษฎร

ถนนอุทองใน กท ๑๐๓๐๐

๒๙ กันยายน ๒๕๓๖

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาปัญหาภัยแล้ง (ครั้งที่สอง)

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาญัตติด่วนเรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาการศึกษาปัญหาภัยแล้ง (นายเจริญ เขาวนประยูร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ญัตติเรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาการศึกษาปัญหาภัยแล้งที่ถาวร (นายนิโน จารุสมบัติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ญัตติด่วนเรื่อง ให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาหาแนวทางเตรียมการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำบริโภคในฤดูแล้ง (นายตรีพล เจาะจิตต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ญัตติเรื่อง ขอให้สภาผู้แทนราษฎรมอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์พิจารณาและศึกษาหาทางแก้ไขปัญหาภัยแล้งเป็นการถาวร (นายเฉลิมชัย เอี่ยมสกุล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และลงมติตั้งกรรมาธิการวิสามัญชั้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาการศึกษาปัญหาภัยแล้ง ซึ่งคณะกรรมการวิสามัญคณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายกังสดาร	เทพหัสดิน ณ อยุธยา	๒. นายเจริญ	เขาวนประยูร
๓. นายชัย	ชิดชอบ	๔. นายเทิดภูมิ	ใจดี
๕. นายบุญทรง	สงฆ์ประชา	๖. นายประวัฒน์	อุตตะมิต
๗. นายปราโมทย์	ไม้กัลด	๘. นายพงษ์ศักดิ์	อินทราพาณิชย์
๙. นายพา	อักษรเสื่อ	๑๐. นายไพรัช	นุชิต
๑๑. นายมานะ	คูสกุล	๑๒. นายรัชชัย	ศรีภบาล
๑๓. นายวิชัย	วงศ์ไชย	๑๔. นายวิทยา	ศรีจันทร์
๑๕. นายวิรัช	รัตนเศรษฐ	๑๖. นายศิริศักดิ์	อ่อนละมัย
๑๗. นายสมชาย	นิยมกิจ	๑๘. นายสมชาย	สุนทรวัฒน์
๑๙. นายสมศักดิ์	สิงหลกะ	๒๐. นายสิทธิรัตน์	รัตนวิจารณ์
๒๑. นายเอี่ยม	ทองใจสด		

บัดนี้ คณะกรรมการวิชาการวิสามัญ ได้พิจารณาศึกษาปัญหาตามญัตติที่ตนตั้งกล่าว เป็นการเพิ่มเติม (ครั้งที่สอง) ได้ผลโดยสรุปเป็นแนวทางแก้ไขปัญหายั่งยืนในระยะสั้นและระยะยาว จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอกับประชุมสภาเพื่อพิจารณารายงานของคณะกรรมการวิชาการวิสามัญต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

ลงชื่อ เจริญ เชาว์ประยูร

(นายเจริญ เชาว์ประยูร)

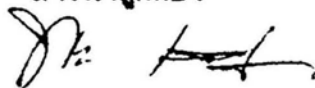
ประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ

กองกรรมาธิการ

โทร. ๒๕๐๕๖๒๘

๒๕๓๖๖๓๐

สำเนาถูกต้อง

(นางพรวรรณิภา เสริมตรี)

หัวหน้าฝ่ายประชุมที่ ๔

กองกรรมาธิการ

พกามาศ นิมนต์

กกกษ : ทาน

สารบัญ

หน้า

หนังสือประธานคณะกรรมการวิชาการวิสามัญฯ ถึงประธานสภาผู้แทนราษฎร	
1. รายชื่อคณะกรรมการวิชาการ	1
2. คณะกรรมการได้ดำเนินการ	2
2.1 ที่ประชุมคณะกรรมการได้เลือกบุคคลดำรงตำแหน่งต่าง ๆ	2
2.2 ที่ประชุมได้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ	3
2.3 หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น	3
3. ขอบเขตการศึกษา	8
4. แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค	9
4.1 สภาพปัญหา	9
4.2 กรอบนโยบาย	9
4.3 วัตถุประสงค์และเป้าหมาย	10
4.4 แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคระยะสั้น	10
4.5 แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคระยะยาว	16
5. แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม	22
5.1 สภาพปัญหา	22
5.2 กรอบนโยบาย	23
5.3 วัตถุประสงค์และเป้าหมาย	24
5.4 แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น	24
5.5 แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะยาว	32
6. แผนการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำ	37
6.1 สภาพปัญหา	37
6.2 วัตถุประสงค์และเป้าหมาย	37
6.3 คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำ	37
6.4 โครงสร้างกระทรวงทรัพยากรน้ำ	37
6.5 ร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำ	38
7. สรุปและข้อเสนอแนะ	39
ภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการวิชาการ	42
ภาคผนวก	48

รายงานคณะกรรมการวิสามัญ

ตามที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ประจำปี พ.ศ. 2535 ครั้งที่ 10 (สมัยสามัญ ครั้งที่หนึ่ง) วันพุธที่ 4 พฤศจิกายน 2535 ได้พิจารณาญัตติด่วนเรื่องขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาภัยแล้ง (นายเจริญ เชาว์นประยูร กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ญัตติเรื่องขอให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาภัยแล้งที่ถาวร (นายพินิจ จารุสมบัติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ญัตติด่วนเรื่องให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อศึกษาหาแนวทางเตรียมการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำบริโภคในฤดูแล้ง (นายตรีพล เจาะจิตต์ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และญัตติเรื่องขอให้สภาผู้แทนราษฎรมอบหมายให้คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์พิจารณาและศึกษาหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว เป็นการถาวร (นายเฉลิมชัย เอี่ยมสกุล กับคณะ เป็นผู้เสนอ) และลงมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญชั้นคณะหนึ่ง เพื่อพิจารณาศึกษาปัญหาภัยแล้งโดยกำหนดระยะเวลาพิจารณาศึกษาไว้ 30 วัน เนื่องจากคณะกรรมการวิสามัญมีความจำเป็นต้องพิจารณาศึกษาอย่างละเอียดรอบคอบ และรับฟังข้อมูลข้อเท็จจริงจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน จึงได้ขอขยายเวลาพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวออกไป โดยได้รับอนุญาตให้ขยายเวลารวม 330 วัน ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2535 ข้อ 86

บัดนี้การพิจารณาศึกษาปัญหาภัยแล้งได้สรุปเป็นแนวทางแก้ไขปัญหทั้งในระยะสั้น และระยะยาว โดยคณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาอย่างรอบคอบเหมาะสม รวมทั้งรวบรวมความคิดเห็นจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้ครบถ้วน จึงขอรายงานผลการพิจารณาเพื่อพิจารณานำไปดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2535 ข้อ 84 มีรายละเอียดดังนี้

1. คณะกรรมการวิสามัญคณะนี้ ประกอบด้วย

- 1) นายกึ่งสดาร เทพหัสดิน ณ อยุธยา
- 2) นายเจริญ เชาว์นประยูร
- 3) นายชัย ชิดชอบ
- 4) นายเทอดภูมิ ใจดี
- 5) นายบุญทรง ส่งษ์ประชา
- 6) นายประวิทย์ อุตตะโมต
- 7) นายปราโมทย์ ไม้กลัด
- 8) นายพงษ์ศักดิ์ อินทรพาณิชย์
- 9) นายพา อักษรเสื่อ

- 10) นายไพรัช นุชิต
- 11) นายมานะ คูสกุล
- 12) นายวิชัย ศรีลาภ
- 13) นายวิชัย วงศ์ไชย
- 14) นายวิทยา ศรีจันทร์
- 15) นายวิรัช รัตนเศรษฐ
- 16) นายศิริศักดิ์ อ่อนละมัย
- 17) นายสมชาย นิยมกิจ
- 18) นายสมชาย สุนทรวัฒน์
- 19) นายสมศักดิ์ สิงหลกะ
- 20) นายสิทธิวัฒน์ รัตนวิจารณ์
- 21) นายเอี่ยม ทองใจสด

2. คณะกรรมการวิสามัญได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญได้เลือก

1) นายเจริญ เข้าวประสูร	เป็นประธานคณะกรรมการ
2) นายวิชัย วงศ์ไชย	เป็นรองประธานคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง
3) นายชัย ชิดชอบ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ
คนที่สอง
4) นายปราโมทย์ ไม้กลัด	เป็นเลขานุการคณะกรรมการ
5) นายพา อักษรเสื่อ	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง
6) นายไพรัช นุชิต	เป็นผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ
คนที่สอง
7) นายมานะ คูสกุล	เป็นโฆษกคณะกรรมการ
8) นายสิทธิวัฒน์ รัตนวิจารณ์	เป็นผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง
9) นายวิทยา ศรีจันทร์	เป็นผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการ
คนที่สอง

2.2 ที่ประชุมได้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการฯ คือ

1) นายอนันต์ อนันตกุล	ปลัดกระทรวงมหาดไทย
2) นายยุทธ กิ่งเกตุ	รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
3) นายชวรงค์ ฉายะบุตร	อธิบดีกรมการปกครอง
4) นายสวัสดิ์ วัฒนายากร	อธิบดีกรมชลประทาน
5) นายนิวัฒน์ พิบูลย์	เลขาธิการเร่งรัดพัฒนาชนบท
6) นายแพทย์ปรากรม วุฒิพงศ์	อธิบดีกรมอนามัย
7) นายปรัชญา สุตะบุตร	อธิบดีกรมโยธาธิการ
8) นายเจริญ เพ็ชรเจริญ	อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี
9) นายณรงค์ มินะวัฒน์	อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน
10) นายผัน จันทรปาน	อธิบดีกรมที่ดิน
11) นายประเศศ สุตะบุตร	อธิบดีกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน
12) นายโกวิทย์ โปษยานนท์	ผู้อำนวยการสำนักงานปรมาณู
13) พลเอก ศิริรินทร์ ชูปเกล้า	ผู้อำนวยการกองอำนาจการกลาง
รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ
14) นายสมศักดิ์ สิงห์ลกะ	รองอธิบดีกรมประมง
15) นายธำมรงค์ ประกอบบุญ	รองอธิบดีกรมป่าไม้
16) นายอารมย์ ชำคมกุล	รองอธิบดีกรมชลประทาน
17) นายเลิศ ไชยณรงค์	ผู้ว่าการ การประปาส่วนภูมิภาค
18) นายสุวิษ ฟูตระกูล	ผู้ว่าการ การประปานครหลวง
19) นายอนันต์ อติลักษณ์	ผู้ว่าการ การไฟฟ้านครหลวง
20) นายสวาสดิ์ ปิยะนันทวงศ์	ผู้ว่าการ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
21) นายโกสินทร์ เกษทอง	ผู้อำนวยการกองป้องกันฝ่ายพลเรือน
กรมการปกครอง

2.3 หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องที่คณะกรรมการฯ ได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ข้อมูลและข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการฯ คือ

2.3.1 กรมชลประทาน

1) นายจรรย์ จินดาสงวน	รองอธิบดี
2) นายรุ่งเรือง จุลชาติ	รองอธิบดี
3) นายวิชัย ศรีวารหงส์	ผู้อำนวยการกองแผนงาน

2.3.2 สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท (รพช.)

1) นายสุจิต นันทมนตรี	รองเลขาธิการ
2) นายชัยพร รัตนาคะ	รองเลขาธิการ
3) นายสุรชัย ศศิสุวรรณ	ผู้อำนวยการกองพัฒนาแหล่งน้ำ
4) นายเดชา ตันติยวรงค์	ผู้เชี่ยวชาญด้านควบคุมการก่อสร้างแหล่งน้ำ
กองพัฒนาแหล่งน้ำ
5) นายนคร วงศ์พยัคฆ์	วิศวกรโยธา 7 กองพัฒนาแหล่งน้ำ
6) นายศิริชัย คุณานพรัตน์	วิศวกรโยธา 6 กองพัฒนาแหล่งน้ำ
7) นายพิศาล ชัยนสำราจ	วิศวกรโยธา 6 กองพัฒนาแหล่งน้ำ

2.3.3 กองอำนาจการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง)

1) พลโท สมเจตน์ ทวีชัยสมบูรณ์	รองผู้อำนวยการ
2) พันเอก อภิชาติ เจริญจิตติ	ผู้อำนวยการกองยุทธการ
3) พันเอก พลศักดิ์ โรจนวิชัย	หัวหน้าแผนกแผน กองยุทธการ
4) พันเอก เชาน์ พลอมมีคำ	หัวหน้าแผนกแผนงาน
กองส่งกำลังบำรุง
5) พันโทหญิง ปาณทรา มีนะกนิษฐ	กองยุทธการ

2.3.4 กรมประมง

1) นายสมโภช อัคระทวิวัฒน์	ผู้อำนวยการกองวิศวกรรมประมง
2) นายสาย์สิทธิ์ รองเมืองศาสตร์	หัวหน้าฝ่ายแผนแพร่และประชาสัมพันธ์
กองส่งเสริมการประมง
3) นายชุมพล นาคะลักษณ์	หัวหน้าฝ่ายสถิติและประมวผล
กองนโยบายและแผนงานประมง
4) นางกฤษฎิษา มาพบสุข	หัวหน้าฝ่ายประมงสงเคราะห์
กองส่งเสริมการประมง
5) นายสุเมธ ตันติกุล	หัวหน้าฝ่ายพัฒนาการประมง
กองวิศวกรรมประมง
6) นายทวีชัย ธารานี	นักวิชาการประมง 5
กองส่งเสริมการประมง
7) นายกำธน สุวรรณ	นักวิชาการประมง 4
กองส่งเสริมการประมง

2.3.5 กรมโยธาธิการ

1) นายสุจินต์ ช่างนรงค์	รองอธิบดี
2) นายพรชัย โภษิตานุกฤกษ์	ผู้อำนวยการกองพัฒนาน้ำสะอาด
3) นายไพบุลย์ ไตรธรรม	ผู้อำนวยการกองพัฒนาบำบัดน้ำ
4) นายชเนศ คาวาสวรรณ	วิศวกรโยธา 8 กองพัฒนาน้ำสะอาด
5) นายสถิตย์ วีระเสถียร	เจ้าหน้าที่บริหารงานช่าง 7
กองพัฒนาบำบัดน้ำ
6) นายประเสริฐ อานภะพันธ์	วิศวกรโยธา 6

2.3.6 กรมพัฒนาที่ดิน

1) นายสิมา โมรากุล	รองอธิบดี
2) นายชัยรัตน์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	ผู้อำนวยการกองช่าง
3) นายตรรกพงษ์ หาญพิทักษ์ญาติ	หัวหน้าฝ่ายโยธา กองช่าง
4) นายชัยชนะ เพชรแสงใส	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7
กองแผนงาน
5) นายชัชพล ลิลิตธรรม	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7
กองแผนงาน

2.3.7 กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน

1) นายสมพงษ์ ฉันทวรภาพ	รองอธิบดี
2) นายพิจ เหม่งเวหา	รองอธิบดี
3) นางศิริพร ไสละสุด	ผู้อำนวยการกองออกแบบ
4) นายธานี มนต์ไตรเวทย์	ผู้อำนวยการกองวางโครงการ
5) นายสมเจตน์ สว่างเนตร	ผู้อำนวยการกองสูบน้ำด้วยไฟฟ้า
6) นายเผด็จ แสงสว่าง	วิศวกร 7 กองวางโครงการ
7) นายนิยม มาประจง	หัวหน้าฝ่ายวางแผนแหล่งน้ำ
กองวางโครงการ

2.3.8 กรมอนามัย

1) นายแพทย์วินัย วิรัชกิจจา	รองอธิบดี
2) นายเชษฐพันธ์ กาณแก้ว	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านวิศวกรรม
(วิศวกรโยธา 9)
3) นายทงศักดิ์ ศรีทุมมา	ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านอนามัย
สิ่งแวดล้อม

- 4) นายสุวิทย์ ชัตติยวงศ์
5) นายวิชัย ทวีพย์เพิ่ม
- 2.3.9 กรมการนิเวศน์
1) นายสุวิทย์ วัฒนะจันทร์
2) นายเจริญ เชื้อม ไชสง
3) นายสมชัย วงศ์สวัสดิ์
- 2.3.10 สำนักงบประมาณ
1) นางจิระพรรณ นีรัตติชัย
2) นางสตรี ประทีปะเสน
3) นางอรพรรณ ชยางกูร
4) นางมัทณี จันทร์ศรี
5) นางสาวทัศนวรรณ ห้อยระย้า
- 2.3.11 สำนักเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน กระทรวงมหาดไทย
1) นายนิรวิชัย ปภทกันต์
2) นายชาญชัย พุ่มเข็ม
3) นายชววิช เจริญวิชัย
- 2.3.12 การไฟฟ้านครหลวง
1) นายวิฑิต ภูประดิษฐ์
- 2.3.13 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
1) นายประเจิด สุขแก้ว
2) นายพงศกร ตันติวณิชชานนท์
3) นายสมชัย จรุงธนาภิบาล
4) นายบุญรัตน์ ตันติประภา
- 2.3.14 การประปานครหลวง
1) นายทองเต็ม ชุกตะนันท์
2) นายประทีป กังคศิเทียม
3) นายประดิษฐ์ อัสสันตชัย
- ผู้อำนวยการกองประปาชนบท
นายช่างโยธา 5
- รองอธิบดี
ผู้อำนวยการกองน้ำบาดาล
ผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัย
(นักธรณีวิทยา 8)
- ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
ผู้อำนวยการกองนโยบายงบประมาณ
หัวหน้าฝ่ายวิเคราะห์และประสานแผนงาน
กองนโยบายงบประมาณ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ 6
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์งบประมาณ 4
- เจ้าพนักงานปกครอง 7
เจ้าพนักงานปกครอง 5
เจ้าพนักงานปกครอง 5
- รองผู้ว่าการ
- ผู้อำนวยการฝ่ายแผน
ผู้อำนวยการกองโครงการและวางแผน
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
กองโครงการและวางแผน
วิศวกร 7
- รองผู้ว่าการ
ผู้ช่วยผู้ว่าการ
ผู้อำนวยการกองวิเคราะห์
การผลิตและส่งน้ำ

2.3.15 การประชาสัมพันธ์ภาค

- 1) นายสิทธิชัย ภิขฐาณพร รองผู้ว่าการ
- 2) นายชูชาติ เบ้าเจริญ นักบริหาร 9
- 3) นายสำราญ นาสวัสดิ์ นักบริหาร 9
- 4) นายฤทธิรงค์ จัสสิน หัวหน้าโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ

2.3.16 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาส่วนที่หนึ่ง

- 1) นายอภิชาติ อุนกุลอำไพ ผู้อำนวยการ

2.3.17 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

- 1) นายสันทัต โรจนสุนทร ผู้ว่าการ
- 2) นางสาวสุนทรา รามัญวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผน

2.3.18 กรมอุตุนิยมวิทยา

- 1) นายสมบัติ อภัยสงาม อธิบดี
- 2) นายธีระพันธ์ รักตะบุตร ผู้อำนวยการกองอากาศเกษตร
- 3) ร้อยโทวิรัช มณีสาร ผู้อำนวยการกองภูมิอากาศ
- 4) นายเกียรติชัย ชัชวาลวงศ์ หัวหน้าฝ่ายพยากรณ์อากาศ

2.3.19 กรมส่งเสริมสหกรณ์

- 1) นายเสงี่ยม มาหมื่นไวย อธิบดี
- 2) นางสาวนীরรัตน์ อังกรรัตน์ ผู้อำนวยการกองช่าง

2.3.20 กรมส่งเสริมการเกษตร

- 1) นายเจริญ สุขนันตพงศ์ ผู้อำนวยการกองแผนงาน

2.3.21 กรมป่าไม้

- 1) นายก่อเกียรติ เกษรศิริ เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 7
- 2) นายอภัย ทองมี เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 7

2.3.22 สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม

- 1) นายศักดิ์สิทธิ์ ตวีเดช รองเลขาธิการ

2.3.23 สำนักงานปฏิบัติการฝนหลวง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- 1) นายเสน่ห์ วาฤทธิ ผู้อำนวยการ

2.3.24 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

- 1) นายสว่าง จำปา รองผู้ว่าการ
- 2) นายทวีศักดิ์ มหาสินทะ ผู้อำนวยการฝ่ายวิศวกรรมพลังงาน

3) นายไพบูลย์ พิพัฒน์สมพร	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ
ฝ่ายควบคุมระบบกำลังไฟฟ้า
4) นายนิวัฒน์ กุลกาญจนานทร	หัวหน้ากองพิจารณาความเหมาะสมโครงการ
5) นายบุญเลิศ มงคลวิทย์	เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์

2.4 ในการดำเนินการพิจารณา นอกจากจะได้เชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นแล้ว คณะกรรมการยังได้ศึกษาเอกสารและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ในครั้งนี้ด้วย

3. ขอบเขตการศึกษา

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาภัยแล้ง ประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยราชการต่าง ๆ ได้ประชุมศึกษาปัญหาภัยแล้งและหาแนวทางแก้ไขรวม 39 ครั้ง มีปัญหาภัยแล้งที่ควรเร่งรัดแก้ไขในระยะสั้นและระยะยาว ได้แก่

- 1) ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค
- 2) ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม

ในการศึกษาของคณะกรรมการวิสามัญครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาถึงสภาพปัญหาอย่างละเอียด แล้วพิจารณากำหนดมาตรการและวิธีการแก้ไขปัญหาที่ควรดำเนินการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงองค์การที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน เพื่อนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา โดยมีแผนการแก้ไขปัญหาที่คณะกรรมการวิสามัญทำการศึกษา ดังนี้

3.1 แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ประกอบด้วย

- 1) แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคระยะสั้น
- 2) แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคระยะยาว

3.2 แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม ประกอบด้วย

- 1) แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น
- 2) แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะยาว

การศึกษาปัญหาภัยแล้งตามแผนดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการวิสามัญได้พิจารณาถึงภารกิจ หน้าที่ และข้อมูลของหน่วยราชการต่าง ๆ ที่ทำงานพัฒนาแหล่งน้ำ ร่วมกับประสพการณ์และความรู้ความสามารถของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งทราบถึงปัญหาความเดือดร้อน และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ประสบภัยแล้งเป็นอย่างดี นำมากำหนดเป็นกรอบนโยบาย มาตรการและวิธีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำที่เหมาะสมกับแผนการแก้ไขต่าง ๆ ให้สามารถนำไปปฏิบัติและดำเนินการได้อย่างสมบูรณ์ถาวรต่อไป

3.3 แผนการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำ เนื่องด้วยสถานการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ มีปัญหาเกิดขึ้นเป็นอันมาก หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำปัจจุบันกระจายอยู่หลาย กระทรวง ซึ่งทำให้การบริหารงานขาดความเป็นเอกภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์และแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการวิสามัญได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับองค์การรับผิดชอบแล้ว เห็นสมควร ให้รัฐบาลพิจารณาจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำขึ้น

4. แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค

4.1 สภาพปัญหา ความแห้งแล้งที่เกิดขึ้นตามภาคต่าง ๆ ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค หมู่บ้านใดที่อยู่ห่างไกลแหล่งน้ำธรรมชาติ หรือไม่มีแหล่งน้ำที่จัดสร้างไว้ ราษฎร และสัตว์เลี้ยงจึงได้รับความเดือดร้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูแล้งของทุก ๆ ปี

ความแห้งแล้งที่เกิดขึ้นตลอดมาทุกปีนั้น มีสาเหตุสำคัญเนื่องมาจากระบบนิเวศวิทยา ของแต่ละภาคมีการเปลี่ยนแปลงไม่เหมือนสภาพเดิมในอดีต หลายท้องที่มีฝนตกน้อย มีฝนทิ้งช่วงในฤดูแล้ง ยาวนาน ป่าไม้ตามลุ่มน้ำต่าง ๆ ที่บริเวณต้นน้ำลำธารถูกทำลายไปมาก จึงส่งผลทำให้พื้นที่บริเวณต้นน้ำ ลำธารอันเป็นแหล่งกำเนิดน้ำไม่มีป่าช่วยดูดซับน้ำให้ซึมลงไปเก็บกักไว้ในช่องว่างของดินได้มาก ลำน้ำ โดยทั่วไปจึงไม่มีน้ำไหลในฤดูแล้ง นอกจากนั้นหมู่บ้านต่าง ๆ ยังขาดแคลนแหล่งเก็บน้ำผิวดิน หรือแหล่งน้ำ ผิวดินตามธรรมชาติ ได้แก่ หนอง คลอง บึง ก็ตื้นเขิน ไม่ได้รับการบูรณะ จึงไม่มีน้ำใช้ตลอดช่วงฤดูแล้ง อีกทั้งบ่อน้ำบาดาลที่สร้างไว้ไม่เพียงพอ ในบางท้องที่สร้างไว้แล้วยังขาดการดูแลรักษาเท่าที่ควร ราษฎร จึงไม่สามารถสูบน้ำขึ้นมาใช้ได้ และบางท้องที่ซึ่งไม่มีแหล่งน้ำผิวดินที่สามารถใช้ได้แล้วการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลก็ดำเนินการไม่ได้ผล เนื่องจากไม่มีน้ำ บางท้องที่เครื่องขุดเจาะเข้าไปดำเนินการไม่ได้ หรือ มีน้ำคุณภาพไม่ดี ไม่สามารถใช้อุปโภคบริโภคได้ เหล่านี้เป็นปัญหาที่หมู่บ้านในท้องที่ต่าง ๆ ของทุกภาค กำลังประสบอยู่

4.2 กรอบนโยบาย การแก้ไขปัญหาภัยแล้งเนื่องมาจากการขาดแคลนน้ำใช้อุปโภคบริโภค สำหรับราษฎรและสัตว์เลี้ยง ของหมู่บ้านต่าง ๆ ที่ประสบภัยแล้งทั่วประเทศนั้น เพื่อให้การดำเนินงาน บรรลุตามวัตถุประสงค์เป้าหมาย และสามารถดำเนินการแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพทั่วถึงในทุกหมู่บ้าน จะต้องอาศัยบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาร่วมดำเนินการด้วย นับตั้งแต่การกำหนดหมู่บ้านที่ ทางราชการจะเข้าไปช่วยเหลือ รับทราบและให้ข้อคิดเห็นกับส่วนราชการต่าง ๆ ในการดำเนินงานตาม แผนแก้ไข

นอกจากนั้น รัฐบาลจะต้องกำหนดนโยบาย และบทบาท สั่งการให้จังหวัดและ อำเภอ ประสานงานและอำนวยความสะดวกช่วยเหลือราษฎรหมู่บ้านต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยราชการผู้มี หน้าที่และความรับผิดชอบในทุกด้านอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพื่อให้การแก้ไขปัญหาภัยแล้งได้ผลอย่างถาวรโดยเร็ว

4.3 วัตถุประสงค์และเป้าหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ได้แก่ น้ำกินน้ำใช้ ของราษฎรและสัตว์เลี้ยง ของหมู่บ้านแห่งแล้งทั่วประเทศ ดังนี้

4.3.1 แก้ไขปัญหาหมู่บ้านขาดแคลนน้ำกินน้ำใช้อย่างรุนแรง (ข้อมูลเบื้องต้น จากสำนักเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน กระทรวงมหาดไทย ระบุว่าหมู่บ้านขาดแคลนน้ำกินน้ำใช้ รุนแรงทั่วประเทศ จำนวน 28,435 หมู่บ้าน) ให้หมดภายใน 3 ปี โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2536

4.3.2 แก้ไขปัญหาหมู่บ้านที่มีน้ำกินน้ำใช้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ข้อมูลเบื้องต้น จากกองโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย ระบุว่าหมู่บ้านที่มีน้ำกินน้ำใช้ต่ำกว่า เกณฑ์มาตรฐานทั่วประเทศ จำนวน 35,902 หมู่บ้าน) โดยสร้างแหล่งน้ำต้นกุ่มและพัฒนาระบบประปา หมู่บ้านให้ทุกหมู่บ้านที่มีศักยภาพในทุกภาคมีน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคภายในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2544

4.4 แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคระยะสั้น คณะกรรมาธิการ วิสามัญได้พิจารณาศึกษาข้อมูล ภาระหน้าที่และแนวทางการดำเนินงานของหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว สมควรมีแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค เพื่อเร่งแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ ให้หมู่บ้านแห่งแล้งรุนแรงมีน้ำกินน้ำใช้โดยทั่วถึงกัน ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในข้อ 4.3.1 ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมีการกำหนดเวลาดำเนินการตามแผนให้แล้วเสร็จภายใน 3 ปี มีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
1) สํารวจหมู่บ้านแห่งแล้ํง รุมเรงที่ตํองการความ ชํวยเหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบหมู่บ้านแห่งแล้ํงจากข้อมูล ของสํานักเลขาธิการป้องกันภัยฝาย พลเรือนเป็นหลัก พร้อมกับหาข้อมูล เพิ่มเติม เพื่อให้ทราบถึงหมู่บ้าน แห่งแล้ํงรุมเรงในเขตแต่ละจังหวัด ที่ตํองการความชํวยเหลือทั้งหมด 	<p>กระทรวงมหาดไทย จังหวัด และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง</p>
2) ศึกษาและวางแผนการ ชํวยเหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขที่ เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่นและหมู่บ้าน - วางแผนการชํวยเหลือด้วยวิธีการที่ เหมาะสม ให้สัมพันธ์กับระยะเวลา ที่กำหนดในแต่ละปี - การสนับสนุนด้านงบประมาณให้กับ หน่วยงานที่รับผิดชอบ 	<p>กระทรวงมหาดไทย จังหวัดที่เกี่ยวข้อง สํานักงานเร่งรัดพัฒนา- ชนบท กรมโยธาธิการ กรมทรัพยากรธรณี กรมอนามัย กรป. กลาง สํานักงบประมาณ</p>
3) ซ่อมแซมเครื่องสูบน้ำบาดาล ทําคความสะอาดและล้าง บ่อน้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น และ ซ่อมแซมภาชนะเก็บน้ำต่างๆ	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบสภานบ่อน้ำบาดาล บ่อน้ำตื้น และภาชนะเก็บน้ำ ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ - ซ่อมแซมแก้ไขให้สามารถใช้งาน ได้ดังเดิม โดยดําเนินการให้เสร็จ ตามแผนที่กำหนดในแต่ละปี ซึ่ง การซ่อมแซมแก้ไขนี้ให้ซ่อมแก้ไขงาน ของหน่วยงานนั้น ๆ ซึ่งได้ ดําเนินการไว้ 	<p>กระทรวงมหาดไทย จังหวัดที่เกี่ยวข้อง สํานักงานเร่งรัดพัฒนา- ชนบท กรมโยธาธิการ กรมทรัพยากรธรณี กรมอนามัย กรป. กลาง</p>

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
<p>4) ชุดเจาะบ่อน้ำบาดาล และ หากหมู่บ้านใดมีบ่อน้ำบาดาลที่สามารถพัฒนาได้ ให้พัฒนาเป็นระบบประปาหมู่บ้าน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สำหรับการซ่อมบำรุงเครื่องสูบน้ำมือโยก ให้จังหวัดที่เกี่ยวข้องเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ - เร่งรัดชุดเจาะบ่อน้ำบาดาลให้กับหมู่บ้านที่ประสบภัยแล้งในท้องที่ ซึ่งมีศักยภาพสามารถพัฒนาได้โดยมีเป้าหมายให้ราษฎรหมู่บ้านประสบภัยแล้งรุนแรงทั้งหมดมีน้ำใช้ภายใน 3 ปี โดยแบ่งงานให้หน่วยต่าง ๆ มีความรับผิดชอบในแต่ละภูมิภาคตามความเหมาะสม - บ่อน้ำบาดาลที่มีปริมาณน้ำสูบได้เกินกว่า 5 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ให้พัฒนาเป็นระบบประปาหมู่บ้าน 	<p>กระทรวงมหาดไทย จังหวัดที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมโยธาธิการ กรมทรัพยากรธรณี กรมอนามัย กรป. กลาง</p>
<p>5) จัดสร้างภาชนะเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ประจำหมู่บ้าน เพื่อทำธนาคารน้ำ พร้อมกับ จัดหารถยนต์บรรทุกน้ำสำหรับใช้บรรทุกน้ำไปแจกจ่ายให้เพียงพอในทุกหมู่บ้านที่ต้องการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จัดสร้างภาชนะเก็บกักน้ำรูปแบบต่าง ๆ ที่มีขนาดความจุเพียงพอสำหรับการหมุนเวียนจำหน่ายให้กับชุมชนในหมู่บ้าน ได้แก่ โอ่ง ถังคอนกรีตเสริมเหล็ก ถังเหล็ก ถังพลาสติก ถังเฟอโรซีเมนต์ หรือ ภาชนะเก็บกักน้ำในหมู่บ้านที่เหมาะสม - จัดหารถบรรทุกน้ำจากหน่วยราชการต่าง ๆ ไว้ประจำอำเภอ เพื่อแจกจ่ายน้ำให้กับหมู่บ้านที่แห้งแล้งและมีภาชนะเก็บกักน้ำประจำหมู่บ้าน 	<p>กระทรวงมหาดไทย จังหวัดที่เกี่ยวข้อง กรมอนามัย สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมโยธาธิการ กรป. กลาง กรมทรัพยากรธรณี</p>

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
6) ขุดลอกหนอง คลอง บึง ธรรมชาติ	<ul style="list-style-type: none">- ประสานการจัดตั้งธนาคารน้ำและบริหารกิจการธนาคารน้ำ โดยมีคณะกรรมการบริหาร ในหลักการของกองทุนหมุนเวียน- หมู่บ้านใดมีหนอง คลอง บึงอยู่แล้ว แต่ดิน ขึ้นเก็บน้ำ ได้น้อย ไม่พอใช้ ตลอดจนน้ำแล้ง ให้ดำเนินการขุดลอกตามแผนที่กำหนดแต่ละปีให้ครบทุกหมู่บ้านที่มีหนอง คลอง บึงดังกล่าว	จังหวัดที่เกี่ยวข้อง กรมชลประทาน กรมแผนที่ดิน สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรป. กลาง
7) สร้างสระเก็บน้ำประจำ หมู่บ้าน	<ul style="list-style-type: none">- หมู่บ้านใด ไม่มีแหล่งน้ำใต้ดิน หรือน้ำมีคุณภาพไม่ดี ไม่มีหนอง คลอง บึง ให้ทำการพัฒนาได้ ควรพิจารณาสร้างสระเก็บน้ำประจำหมู่บ้านในบริเวณที่ต่ำ ให้มีขนาดความจุเก็บน้ำได้มากพอกับความต้องการในบริเวณที่ต่ำ ใกล้กับหมู่บ้านตามความเหมาะสม เพื่อให้สระเก็บน้ำที่สร้างไว้เป็นแหล่งน้ำประจำหมู่บ้าน โดยเก็บน้ำไว้ใช้อุปโภคบริโภคตลอดปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหน้าแล้งเป็นหลัก	จังหวัดที่เกี่ยวข้อง กรมชลประทาน กรมแผนที่ดิน สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรป. กลาง

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
8) สร้างฝายและอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก	<ul style="list-style-type: none">- หมู่บ้านใดมีห้วยหรือลำน้ำไหลผ่านแต่ขาดแคลนน้ำในหน้าแล้ง ให้พิจารณาสร้างฝายปิดกั้นลำน้ำให้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศและสภาพน้ำไหลหลาก พร้อมกับขุดลอกลำน้ำหน้าฝายให้ลึกมีระยะทางขึ้นไปตามลำน้ำให้ไกลที่สุดเท่าที่สามารถทำได้ เพื่อเก็บน้ำไว้ในลำน้ำ ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับประชาชนใช้อุปโภคบริโภคได้ตลอดปี- หมู่บ้านใดมีห้วยหรือลำน้ำ แต่ไม่สามารถสร้างฝายปิดกั้นลำน้ำดังกล่าวข้างต้น หากมีทำเลเหมาะสมสามารถสร้างเขื่อนขนาดเล็กที่บริเวณต้นน้ำได้ อ่างเก็บน้ำด้านหน้า เขื่อนจะเก็บน้ำจำนวนมากให้ประชาชนในหมู่บ้านมีน้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอตลอดปี ควรพิจารณาร่างแผนดำเนินการให้ทั่วทุกหมู่บ้านตามศักยภาพของพื้นที่และแหล่งน้ำที่สามารถพัฒนาได้	กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
<p>9) จัดทำกิจกรรมต่อเนื่อง และ บำรุงรักษางานพัฒนา แหล่งน้ำขนาดเล็ก</p>	<ul style="list-style-type: none"> - งานพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ได้แก่ สระเก็บน้ำ ท้อง คลอง บึง ฝาย และอ่างเก็บน้ำ ให้ราษฎรรวมกลุ่ม- ผู้ใช้น้ำเพื่อบริหารและจัดสรรน้ำ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างทั่วถึง - ซ่อมบำรุงรักษาแหล่งน้ำต่าง ๆ ให้มีสภาพใช้งานได้ดีตลอดไป โดยหน่วยงานที่สร้างร่วมกับราษฎรที่ได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำเหล่านั้น 	<p>จังหวัดที่เกี่ยวข้อง กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเร่งรัดพัฒนา- ชนบท กรป.กลาง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>10) ป้องกันการบุกรุก ทำลายป่า และปลูกป่าอนุรักษ์น้ำ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ทำการอนุรักษ์ และป้องกันการบุกรุก ทำลายพื้นที่ป่าไม้บริเวณต้นน้ำลำธาร หรือบริเวณที่เกี่ยวข้องกับหมู่บ้านที่กำหนด - แกะไขพื้นที่ป่าบริเวณต้นน้ำลำธารที่ถูกทำลายให้กลับคืนสู่สภาพที่ดี โดยดำเนินการปลูกเสริมสร้างป่าให้มีความสมบูรณ์โดยเร็ว 	<p>กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดที่เกี่ยวข้อง กรมป่าไม้ องค์กรเอกชนต่าง ๆ</p>
<p>11) ประสานการปฏิบัติงาน และทรงรณรงค์ประชาสัมพันธ์</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ประสานการปฏิบัติงานในระดับท้องถิ่นและระหว่างท้องถิ่นกับ ส่วนกลางของทุกหน่วยราชการให้ ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว มี ประสิทธิภาพ - ให้ทุกจังหวัดประชาสัมพันธ์ให้ ประชาชนตระหนักถึงภัยแล้ง เก็บ 	<p>สำนักเลขาธิการป้องกัน ภัยฝ่ายพลเรือน จังหวัดที่เกี่ยวข้องเป็น แกนกลางและรับผิดชอบ ในการประสานการ- ปฏิบัติงาน สำหรับการ รณรงค์ประชาสัมพันธ์</p>

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
	<p>สำรองน้ำไว้ใช้และใช้น้ำอย่างประหยัด ตลอดจนขอความร่วมมือจากภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาภัยแล้งด้วย</p>	<p>ให้สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร่วมกันปฏิบัติงาน</p>

4.5 แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคระยะยาว คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษาข้อมูล นโยบาย/มาตรการ กิจกรรมและวิธีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภค ต่อเนื่องจากการแก้ไขปัญหาระยะสั้น เพื่อให้ได้ผลเร็วหรืออย่างถาวรระยะยาว ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ในข้อ 4.3.2 ดังกล่าวข้างต้น โดยดำเนินการต่อจากแผนการแก้ไขปัญหาระยะสั้นให้เสร็จภายในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2544) มีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
<p>1) สำรองหมู่บ้านที่มีน้ำกินน้ำใช้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งต้องการความช่วยเหลือ</p>	<p>- ตรวจสอบข้อมูลหมู่บ้านที่มีน้ำกินน้ำใช้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน จากข้อมูลของกองโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย พร้อมกับหาข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อให้ทราบถึงหมู่บ้านในเขตแต่ละจังหวัดที่ต้องการความช่วยเหลือทั้งหมด</p>	<p>กระทรวงมหาดไทย จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
<p>2) ศึกษาและวางแผนการช่วยเหลือ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาสภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขที่เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น และหมู่บ้าน - วางแผนการช่วยเหลือด้วยวิธีการที่เหมาะสมให้สัมพันธ์กับระยะเวลาที่กำหนดในแต่ละปี - การสนับสนุนด้านงบประมาณให้กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ 	<p>กระทรวงมหาดไทย จังหวัดที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมโยธาธิการ กรมทรัพยากรธรณี กรมอนามัย กรป. กลาง สำนักงานประมาณ</p>
<p>3) จัดสร้างภาชนะเก็บน้ำขนาดใหญ่ประจำหมู่บ้านพร้อมกับจัดทำธนาคารน้ำ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จัดสร้างภาชนะเก็บน้ำขนาดใหญ่ประจำหมู่บ้านให้เพียงพอ - ประสานการจัดตั้งธนาคารน้ำ และบริหารกิจการธนาคารน้ำ โดยมีคณะกรรมการบริหารในหลักการของกองทุนหมุนเวียน 	<p>กระทรวงมหาดไทย จังหวัดที่เกี่ยวข้อง กรมอนามัย สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมโยธาธิการ กรมทรัพยากรธรณี กรป. กลาง</p>
<p>4) ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลพร้อมกับดูแลรักษาบ่อ และอุปกรณ์ให้ใช้งานได้อย่างคงทนตลอดไป</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลให้กับหมู่บ้านที่มีน้ำอุปโภคบริโภคน้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ในท้องที่ซึ่งมีศักยภาพสามารถพัฒนาได้ จนราษฎรมีน้ำใช้อย่างเพียงพอให้แล้วเสร็จทั่วประเทศ ตามแผนที่กำหนด - ดูแลรักษาบ่อน้ำบาดาลในแต่ละหน่วยราชการขุดเจาะได้ ตลอดจนอุปกรณ์ 	<p>กระทรวงมหาดไทย จังหวัดที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมโยธาธิการ กรมทรัพยากรธรณี กรมอนามัย กรป. กลาง</p>

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
<p>5) พัฒนาบ่อน้ำบาดาล หรือแหล่งน้ำผิวดินที่มี ศักยภาพให้เป็นระบบประปา หมู่บ้าน</p>	<p>ต่าง ๆ ให้สามารถใช้งานได้อย่าง คงทนตลอดไป</p> <ul style="list-style-type: none"> - บ่อน้ำบาดาลของหมู่บ้านใดมีปริมาณ น้ำสูบได้เกินกว่า 5 ลูกบาศก์เมตร ต่อชั่วโมง ให้พัฒนาเป็นระบบประปา หมู่บ้าน - หมู่บ้านใดมีแหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ ท้อง คลอง บึงธรรมชาติ สระเก็บน้ำ หรืออ่างเก็บน้ำ มีน้ำ ตลอดปี ให้พิจารณาสร้างระบบ ประปาหมู่บ้าน 	<p>กระทรวงมหาดไทย จังหวัดที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเร่งรัดพัฒนา- ชนบท กรมชลประทาน กรมโยธาธิการ กรมทรัพยากรธรณี กรมอนามัย กรป. กลาง</p>
<p>6) สร้างหรือขยายเขตประปา ภูมิภาค</p>	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่หลายหมู่บ้าน หากมีแหล่งน้ำ เหมาะสมกับการจัดสร้างระบบ ประปาภูมิภาค เพื่อสนับสนุนให้ ประชาชนและชุมชนมีน้ำใช้อุปโภค- บริโภคและเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ต่อไป ให้พิจารณาจัดสร้าง หรือ ขยายเขตประปาภูมิภาคตามความ เหมาะสม 	<p>กระทรวงมหาดไทย จังหวัดที่เกี่ยวข้อง การประปาส่วนภูมิภาค</p>
<p>7) ขุดลอกหนอง คลอง บึงธรรมชาติ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หมู่บ้านแห่งใดที่มีน้ำใช้น้อยกว่าเกณฑ์ มาตรฐาน มี หนอง คลอง บึง อยู่แล้ว แต่ต้น เชนเก็บน้ำได้น้อย ไม่พอใช้ตลอดหน้าแล้ง ให้ดำเนิน การขุดลอกตามแผนที่กำหนดแต่ละปี 	<p>จังหวัดที่เกี่ยวข้อง กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเร่งรัดพัฒนา- ชนบท</p>

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
<p>8) สร้างสระเก็บน้ำประจำหมู่บ้าน</p>	<p>ให้ครบทุกหมู่บ้านที่มีหนอง คลอง บึง เหมือนกับแผนการแก้ไขปัญหาระยะสั้น</p> <p>- หมู่บ้านใดไม่มีแหล่งน้ำใต้ดิน หรือน้ำมีคุณภาพไม่ดี ไม่มีหนอง คลอง บึง ให้ทำการพัฒนาได้ ควรพิจารณาสร้างสระเก็บน้ำประจำหมู่บ้าน ให้มีขนาดความจุเก็บน้ำได้มากพอกับความต้องการในบริเวณที่ต่ำใกล้กับหมู่บ้าน ตามความเหมาะสม เพื่อให้สระเก็บน้ำที่สร้างไว้เป็นแหล่งน้ำประจำหมู่บ้าน โดยเก็บน้ำไว้ใช้อุปโภคบริโภคตลอดปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหน้าแล้ง เหมือนกับแผนการแก้ไขปัญหาระยะสั้น</p>	<p>กรป. กลาง</p> <p>จังหวัดที่เกี่ยวข้อง</p> <p>กรมชลประทาน</p> <p>กรมพัฒนาที่ดิน</p> <p>สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท</p> <p>กรป. กลาง</p>
<p>9) สร้างฝายและอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก</p>	<p>- หมู่บ้านใดมีห้วยหรือลำน้ำไหลผ่านแต่ขาดแคลนน้ำในหน้าแล้งให้พิจารณาสร้างฝายปิดกั้นลำน้ำให้ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพภูมิประเทศและสภาพน้ำไหลหลาก พร้อมกับขุดลอกลำน้ำหน้าฝายให้ลึก มีระยะทางขึ้นไปตามลำน้ำให้ไกลที่สุดเท่าที่สามารถทำได้ เพื่อเก็บน้ำไว้ในลำน้ำ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์สำหรับประชาชนใช้อุปโภคบริโภค ได้ตลอด</p>	<p>กรมชลประทาน</p> <p>กรมพัฒนาที่ดิน</p> <p>สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท</p> <p>หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
10) จัดทำกิจกรรมต่อเนื่อง และบำรุงรักษางานพัฒนา แหล่งน้ำขนาดเล็ก	<p>ปี เหมือนกับแผนการแก้ไขปัญหาระยะสั้น</p> <ul style="list-style-type: none">- หมู่บ้านใดมีห้วยหรือลำน้ำ แต่ไม่สามารถสร้างฝายปิดกั้นลำน้ำดังกล่าวข้างต้นได้ หากมีท่าเลเหมาะสม สามารถสร้างเขื่อนขนาดเล็กที่บริเวณต้นน้ำได้ อ่างเก็บน้ำด้านหน้าเขื่อนจะเก็บน้ำจำนวนมากให้ประชาชนในหมู่บ้านมีน้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอตลอดปี ควรพิจารณาวางแผนดำเนินการให้ทั่วทุกหมู่บ้านตามศักยภาพของพื้นที่และแหล่งน้ำที่สามารถพัฒนาได้ เหมือนกับแผนการแก้ไขปัญหาระยะสั้น- งานพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ได้แก่ สระเก็บน้ำ หนอง คลอง บึง ฝาย และอ่างเก็บน้ำ ให้ราษฎรรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อบริหารและจัดสรรน้ำนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างทั่วถึง เหมือนกับแผนการแก้ไขปัญหาระยะสั้น- ซ่อมบำรุงรักษาแหล่งน้ำต่าง ๆ ให้มีสภาพใช้งานได้ตลอดไป โดยหน่วยงานที่สร้างร่วมกับราษฎรที่ได้รับประโยชน์จากแหล่งน้ำเหล่านั้น	จังหวัดที่เกี่ยวข้อง กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรป. กลาง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
11) ป้องกันการบุกรุก ทำลายป่า และปลูกป่า อนุรักษ์น้ำ	เหมือนกับการแก้ไขปัญหาระยะสั้น - มีกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงานอย่าง ต่อเนื่องและจริงจัง ต่อจากแผนการ แก้ไขปัญหาระยะสั้น มีรายละเอียด ในหัวข้อ 4.4	- มีหน่วยงานดำเนินการ การกลุ่มเดียวกับ หน่วยงานที่ดำเนินการ ตามแผนการแก้ไข ปัญหาระยะสั้นใน หัวข้อ 4.4
12) ประธานการปฏิบัติงาน และรณรงค์ประชาสัมพันธ์	- มีกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงานอย่าง ต่อเนื่องและจริงจัง ต่อจากแผนการ แก้ไขปัญหาระยะสั้น มีรายละเอียด ในหัวข้อ 4.4	- มีหน่วยงานดำเนินการ การกลุ่มเดียวกับ หน่วยงานที่ดำเนินการ ตามแผนการ แก้ไขปัญหาระยะสั้น ในหัวข้อ 4.4

5. แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม

5.1 สภาพปัญหา ในอดีตประเทศไทยเคยได้ชื่อว่าเป็นประเทศผู้ขี้อายน้ำ ถึงกับมีคำพังเพยว่า "ในน้ำมีปลาในนามีข้าว" แต่ปัจจุบันพื้นที่หลายแห่งในทุกภาคของประเทศไทยต้องประสบกับภาวะแห้งแล้งมากผิดปกติ ทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง ซึ่งเหตุการณ์ความแห้งแล้งนี้แม้ว่าจะเกิดขึ้น เป็นปกติเนื่องจากความผันแปรของธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ประชาชนทุกท้องที่เมื่อขาดแคลนน้ำกินน้ำใช้และไม่มีน้ำสำหรับใช้เพาะปลูกจะได้รับความเดือดร้อนอย่างมาก จึงมีการร้องเรียนขอให้หน่วยงานต่าง ๆ เร่งจัดหาแหล่งน้ำช่วยเหลืออยู่ทั่วไป นับเป็นเหตุการณ์ "วิกฤตการณ์น้ำขาดแคลน" ที่น่าวิตกว่าจะเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี

ประเทศไทยมี "น้ำท่า" ที่ไหลตามแม่น้ำลำธารต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยเฉลี่ยปีละ 200,000 ล้านลูกบาศก์เมตร แต่จนถึงทุกวันนี้หน่วยงานต่างๆที่ทำงานพัฒนาแหล่งน้ำสามารถควบคุมน้ำท่าตามลำน้ำในภูมิภาคต่างๆ เมื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ด้วยอ่างเก็บน้ำได้โดยเฉลี่ยรวมทั้งประเทศประมาณ 38,000 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือประมาณ 19 เปอร์เซ็นต์ของน้ำที่ไหลตามลำน้ำทั้งหมดในแต่ละปี และจนถึงปัจจุบันปริมาณน้ำท่าที่สามารถเก็บกักและนำมาใช้ประโยชน์ได้รวมเฉลี่ยทั้งประเทศจำนวนดังกล่าวนี้ สามารถช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกด้วยระบบชลประทานในหน้าฝนรวมทั้งประเทศได้ประมาณ 21 ล้านไร่ หรือประมาณ 14 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่เพาะปลูกทั้งประเทศ (ประมาณ 150 ล้านไร่) ตลอดจนช่วยสนับสนุนกิจการอุตสาหกรรมได้ในบางพื้นที่ เท่านั้น

จึงกล่าวได้ว่า แหล่งน้ำผิวดินในหลายภาคยังไม่ได้ทำการพัฒนาอย่างเต็มที่ เกษตรกรและประชาชนทั่วไปจึงต้องการความช่วยเหลือในเรื่องน้ำอีกมาก ในท้องที่ใดหากสภาพภูมิประเทศสภาพแหล่งน้ำ สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม เอื้ออำนวยให้ทำการพัฒนาช่วยเหลือได้แล้ว รัฐบาลโดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องควรต้องริบวางแผนและดำเนินภารกิจก่อสร้างโครงการที่เหมาะสมเหล่านั้นต่อไปอย่างเร่งด่วน

การขาดแคลนน้ำใช้เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อการเพาะปลูกมีสาเหตุสำคัญเนื่องมาจาก ป่าไม้บริเวณต้นน้ำลำธารถูกทำลาย เป็นเหตุให้พื้นที่ต้นน้ำซึ่งเป็นแหล่งกักน้ำไม่มีป่าดัดชั้นน้ำ หรือชะลอน้ำฝนให้ซึมลงไปถึงกักไว้ในช่องว่างของดินได้มากเหมือนแต่ก่อน ลำน้ำลำธารจึงไม่มีน้ำไหลในหน้าแล้ง เนื่องจากฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ฝนตกไม่กระจายอย่างสม่ำเสมอ โดยมีฝนไม่ตกทั้งช่วงยาวนานหรือบางปีมีฝนตกน้อย ขาดแคลนแหล่งเก็บกักน้ำ เช่น อ่างเก็บน้ำตามลุ่มน้ำต่างๆ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศ แหล่งน้ำ สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยหรือมีอุปสรรคในการพัฒนา เนื่องจากความเจริญของบ้านเมืองและประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ปริมาณน้ำใช้เพื่อการเกษตร รวมทั้งน้ำอุปโภคบริโภคและใช้เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ในทุกภาคจึงมีความต้องการมากขึ้นทุกปี นอกจากนั้นแหล่งน้ำธรรมชาติที่เคยใช้เป็นแหล่งน้ำสำหรับใช้เพาะปลูกและอุปโภคบริโภค เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง ในปัจจุบันมักตื้นเขินและถูกบุกรุกทำให้หมู่บ้านต่างๆ มีน้ำใช้ไม่เพียงพอตลอดปี อีกทั้งการใช้น้ำในกิจกรรมต่าง ๆ มักให้กันอย่างไม่ประหยัด เหล่านี้จึงเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา พื้นที่หลายแห่งในทุกภาคของประเทศไทย ได้ประสบกับสภาวะความแห้งแล้งมากผิดปกติ ทั้งในฤดูฝนและฤดูแล้ง ซึ่งเหตุการณ์ความแห้งแล้งดังกล่าวนี้ในปัจจุบันเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นน้ำใช้เพื่อการเกษตร เพื่อการอุปโภคบริโภค หรือใช้ในกิจการอุตสาหกรรมและอื่นๆ เป็นสาธารณูปโภคพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีพและการพัฒนา ทั้งพื้นที่เกษตรกรรม ประชาชนตามชนบท เมือง และใน เขตนครหลวง ตลอดจนแหล่งอุตสาหกรรม มีความต้องการใช้น้ำมากขึ้นขณะที่พฤติกรรมของฝนที่ตกมีความผันแปร และน้ำไหลตามลำน้ำต่างๆ ตลอดจนน้ำในแหล่งเก็บกักน้ำที่ก่อสร้างไว้ที่มีให้ใช้งานได้แต่ละปี กำลังมีสภาพเป็นที่น่าวิตก

การแก้ไขปัญหาวิกฤตการกักน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมในภาพรวมของประเทศ ให้บรรลุเป้าหมายการมีน้ำใช้เพื่อการพัฒนาในแต่ละลุ่มน้ำ บางลุ่มน้ำไม่สามารถดำเนินการได้ครบถ้วน ทั้งนี้เนื่องมาจากการพัฒนาแหล่งน้ำยังมีปัญหาและอุปสรรคในการทำงานเสมอ ที่สำคัญได้แก่

1) การไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติสำหรับใช้เป็นแหล่งน้ำต้นทุนในการพัฒนา หรือแหล่งน้ำธรรมชาติมีปริมาณน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชนและพื้นที่เพาะปลูก ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก

2) สภาพภูมิประเทศไม่เหมาะสม แม้ว่าสภาพแหล่งน้ำมีความเหมาะสม แต่อำนาจให้ทำการพัฒนาได้ ถ้าภูมิประเทศที่จะสร้างงานพัฒนาแหล่งน้ำ ไม่เหมาะสมหรือต้องลงทุนด้วยค่าก่อสร้างจำนวนมาก ก็ไม่อาจก่อสร้างงานตามที่ต้องการได้

3) ปัญหาเกี่ยวกับที่ดินและการย้ายชุมชน โครงการอ่างเก็บน้ำซึ่งมีพื้นที่เพาะปลูกของราษฎรอยู่จำนวนมาก และทางราชการไม่สามารถจัดหาน้ำที่จัดสรรชัดเจนที่เหมาะสมให้ได้ เป็นเหตุสำคัญทำให้โครงการต้องถูกระงับไป

4) ปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ธรรมชาติ หากมิได้มีการกำหนดมาตรการประสานงาน และทำความเข้าใจระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ให้แน่ชัดถูกต้อง จะเป็นอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งน้ำอย่างมาก ในปัจจุบันหลายโครงการมีปัญหาข้อขัดแย้งดังกล่าว

5) ปัญหาการจัดการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

5.2 กรอบนโยบาย การแก้ไขปัญหาวิกฤตการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ที่สามารถดำเนินการแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และภูมิภาค จะต้องอาศัยบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เข้ามาร่วมดำเนินการกับหน่วยงานผู้มีหน้าที่และความรับผิดชอบ และกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตท้องที่ต่างๆ อย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาวิกฤตการขาดแคลนน้ำได้ผลอย่างถาวรโดยเร็ว ตามมาตรการสำคัญดังนี้

1) บริหารและจัดการแหล่งน้ำที่มีอยู่แล้วให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง มีประสิทธิภาพ และประหยัด

2) พัฒนาแหล่งน้ำใหม่ในบริเวณที่มีศักยภาพ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งน้ำผิวดิน น้ำใต้ดิน และน้ำในอากาศ โดยมองภาพกว้างของแต่ละลุ่มน้ำ ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมแล้วแก้ไขหรือบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นให้ดีที่สุด การพัฒนาแหล่งน้ำใหม่ในอนาคตนี้ควรจัดทำเป็น

แผนหลักในแต่ละลุ่มน้ำให้ชัดเจน พิจารณาถึงปริมาณน้ำที่สามารถนำมาใช้ได้ สภาพเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง มีทั้งโครงการขนาดเล็กระดับหมู่บ้าน โครงการขนาดกลาง และโครงการขนาดใหญ่ที่เป็นโครงการอเนกประสงค์ พร้อมทั้งจัดลำดับความสำคัญเพื่อจะได้ดำเนินการตามความเหมาะสมโดยด่วน

3) ปรับปรุงและบูรณะรักษาสภาพแหล่งน้ำที่มีอยู่ตามธรรมชาติและที่สร้างขึ้นใหม่ให้สามารถใช้งานได้ยืนนานตลอดไป

4) สร้างจิตสำนึกผู้ใช้น้ำเพื่อกิจการต่าง ๆ และประชาชนให้ตระหนักถึงสภาพการขาดแคลนน้ำที่มีเกิดขึ้นกับทุกภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูแล้ง เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันใช้น้ำอย่างประหยัดและรู้คุณค่า

5.3 วัตถุประสงค์และเป้าหมาย เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมตามท้องที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ดังนี้

5.3.1 แก้ไขปัญหาพื้นที่ขาดแคลนน้ำใช้ทำการเกษตรและเพื่ออุตสาหกรรมในเขตพื้นที่ชลประทานที่ก่อสร้างแล้ว

- ในฤดูฝนให้สามารถทำการเกษตรและเพื่ออุตสาหกรรมได้อย่างสมบูรณ์เต็มพื้นที่โครงการที่กำหนด

- ในฤดูแล้งให้สามารถทำการเพาะปลูกพืชต่าง ๆ และเพื่ออุตสาหกรรมได้ตามศักยภาพและเป้าหมายที่กำหนดได้สม่ำเสมอทุกปี

5.3.2 แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำตามท้องที่ต่าง ๆ นอกเหนือจากข้อ 5.3.1 ด้วยการจัดหาแหล่งน้ำสนับสนุนเพื่อขยายพื้นที่ทำการเกษตรในเขตชลประทานให้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละไม่น้อยกว่า 500,000 ไร่ โดยดำเนินการให้ครบถ้วนตามศักยภาพที่สามารถพัฒนาได้ในทุกลุ่มน้ำทั่วประเทศ

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมตามท้องที่ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น สมควรกำหนดแผนการแก้ไขและบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำให้เห็นผลในระยะสั้น มีกำหนดระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2536-พ.ศ. 2538 ส่วนแผนการแก้ไขปัญหาระยะยาวจะดำเนินการต่อไปอย่างต่อเนื่องตามท้องที่ต่าง ๆ ที่มีศักยภาพพัฒนาได้ให้ครบทุกลุ่มน้ำทั่วประเทศ โดยมีกำหนดระยะเวลายาวนานหลายทศวรรษ

5.4 แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น
คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษาข้อมูล ภาระหน้าที่และแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้ว สมควรมีแผนการแก้ไขปัญหการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้นดำเนินการในเวลา 3 ปี เพื่อเร่งแก้ไขปัญหการขาดแคลนน้ำใช้ทำการเกษตรและอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงให้มีน้ำใช้อย่างทั่วถึงโดยเร็วตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ระบุในข้อ 5.3 มีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานต้นฉาเนินการ
1) บริหารและจัดสรรน้ำจากแหล่งน้ำที่มีอยู่แล้วทั้งแหล่งน้ำขนาดเล็กและแหล่งน้ำที่มีน้ำให้เพื่อประโยชน์อเนกประสงค์ให้ประโยชน์ได้สูงสุด	<p>กำหนดลำดับความสำคัญของกิจกรรมที่ใช้ น้ำ รวมทั้งอัตราส่วนการจ่ายหรือจัดสรรให้ชัดเจน ตามลำดับดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none">- ส่งน้ำสนับสนุนการปลูกพืชฤดูฝน (นาปี) เป็นลำดับแรก- ในฤดูแล้งให้วางแผนจัดสรรไปใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ตามลำดับความสำคัญดังนี้ <ol style="list-style-type: none">(1) เพื่อการอุปโภคบริโภคของเกษตรกรและประชาชนทั่วไป(2) เพื่อการเพาะปลูกพืช(3) เพื่อการอุตสาหกรรมและอื่น ๆ ตามความเหมาะสม โดยขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำที่มีให้ระบายออกมาใช้ได้เป็นหลัก	<p>คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ</p> <p>กรมชลประทาน</p> <p>การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย</p> <p>กรมส่งเสริมการเกษตร จังหวัดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p>
2) จัดทำฝนเทียม (ฝนหลวง)	<ul style="list-style-type: none">- จัดทำฝนเทียม (ฝนหลวง) ในช่วงเวลาที่ฝนไม่ตกตามธรรมชาติ หรือฝนทิ้งช่วง ตามที่สภาพไอน้ำในบรรยากาศเอื้ออำนวย เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำต่าง ๆ และเพื่อช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกในระยะต้นฤดูฝน- กำหนดเป็นมาตรการในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า (ดำเนินการประมาณเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม) ทุกปี	<p>สำนักงานปฏิบัติการฝนหลวง จังหวัดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p>
3) สัมปทานเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่	<ul style="list-style-type: none">- จัดส่งเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่ขนาดต่าง ๆ (ขนาด ϕ 6" - ϕ 12") ไปช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกที่อยู่นอกเขตชลประทานที่	<p>กรมชลประทาน</p>

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
<p>4) ศึกษาและจัดทำแผนการพัฒนาแหล่งน้ำที่บริเวณต่างๆ ให้เป็นระบบลุ่มน้ำ</p>	<p>ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง และบางท้องที่ในฤดูฝน ตามที่กลุ่มเกษตรกรร้องขอ</p> <p>- ศึกษาลุ่มน้ำที่มีปัญหาและขาดแคลนน้ำเป็นลำดับแรก มีการพิจารณาถึงความต้องการใช้น้ำ สภาพภูมิประเทศ และปริมาณน้ำของแต่ละลุ่มน้ำ บริเวณใดมีลักษณะอำนวยให้ทำการก่อสร้างโครงการพัฒนาแหล่งน้ำรูปแบบที่เหมาะสมได้ ให้ศึกษาโครงการเหล่านั้นทั้งหมดในลุ่มน้ำ แล้วจัดลำดับความสำคัญ พร้อมกับทำแผนพัฒนาแต่ละลุ่มน้ำต่อไป</p>	<p>สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมชลประทาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>5) ขุดลอกหนอง คลอง บึงธรรมชาติ</p>	<p>- ท้องที่ใดมีหนอง คลอง บึงธรรมชาติ แต่ต้นเขินไม่มีน้ำในฤดูแล้ง ให้ขุดลอกหนอง คลอง บึง เหล่านี้ให้มีความลึก และมีขนาดที่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้เพียงพอกับการเพาะปลูกพืชไร่ พืชผักในฤดูแล้ง หากจำเป็นต้องสร้างอาคารบังคับน้ำก็ให้พิจารณาตามเหมาะสม</p> <p>- การดำเนินงานตามโครงการนี้ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องขุดลอก หนอง คลอง บึงธรรมชาติที่ต้นเขิน ซึ่งเป็นที่ดินสาธารณะ โดยเน้นท้องที่ซึ่งขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งรุนแรงเป็นลำดับแรก ให้หมดทั่วทุกภาคตามแผนระยะสั้นนี้</p>	<p>จังหวัดที่เกี่ยวข้อง กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรป. กลาง</p>

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
6) สร้างสระเก็บน้ำประจำไร่นา	<ul style="list-style-type: none">- บริเวณทั่วไปที่ตามธรรมชาติมีน้ำขังนาทำนาได้ในฤดูฝน แต่ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง ให้พิจารณาสร้าง (ขุด) สระเก็บน้ำประจำไร่นา เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ต่อหน้าแล้ง กระจายไปตามท้องที่ต่าง ๆ ที่สามารถดำเนินการได้ เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเพาะปลูก และอุปโภคบริโภค เสริมกับน้ำชลประทานที่เกิดการขาดแคลนในฤดูแล้งและฤดูแล้ง หรือใช้เป็นแหล่งน้ำหลัก สำหรับเกษตรกรที่อยู่นอกเขตชลประทาน- ดำเนินงานโดยหน่วยราชการแบบให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วม หรือโดยทางราชการส่งเสริมให้เกษตรกรขุดสระเก็บน้ำประจำไร่นาของตนเอง ด้วยการจัดทำเอกสารวิชาการเผยแพร่ให้เกษตรกรผู้สนใจทราบ โดยรัฐบาลให้การสนับสนุนเงินลงทุนแก่เกษตรกรที่ต้องการดำเนินการโดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรแบบดอกเบี้ยต่ำอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือพิจารณาดำเนินการร่วมกันไปทั้งสองแผน ซึ่งควรมีการศึกษาหามาตรการดำเนินการอย่างละเอียดและกว้างขวางที่เหมาะสมต่อไป	จังหวัดที่เกี่ยวข้อง กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรป.กลาง
7. สร้างโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก	<ul style="list-style-type: none">- ท้องที่ใดมีห้วยหรือลำน้ำขนาดเล็ก มีทำเลสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำขนาดเล็กใช้เวลาก่อสร้างนาน 1 ปีโดยประมาณ ให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องวางแผนและ	กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
<p>8. สร้างอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง</p>	<p>พิจารณาก่อสร้างอ่างเก็บน้ำดังกล่าวนี้กระจายไปตามลุ่มน้ำขนาดเล็กที่มีศักยภาพสามารถดำเนินการได้ ตามภาคต่าง ๆ ให้เพิ่มมากกว่าแผนที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน</p> <p>- นอกจากการสร้างอ่างเก็บน้ำขึ้นใหม่ดังกล่าวข้างต้นแล้ว อ่างเก็บน้ำขนาดเล็กที่สร้างตามแผน กชช. แล้วมอบให้ราษฎรรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำบริหารการใช้น้ำและดูแลรักษาเองตามมติคณะรัฐมนตรีนั้นปรากฏว่าอ่างเก็บน้ำเป็นจำนวนมากชำรุดทรุดโทรมสมควรให้พิจารณาทบทวนมติคณะรัฐมนตรีมอบหมายให้หน่วยงานที่สร้างมีหน้าที่ร่วมดูแลซ่อมแซมและบำรุงรักษาอย่างเต็มที่ต่อไป</p> <p>- เป็นโครงการสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตรเป็นหลัก มีปริมาตรความจุอ่างเก็บน้ำน้อยกว่า 100 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่เพาะปลูกในเขตโครงการไม่เกิน 80,000 ไร่ และแต่ละโครงการใช้เวลาก่อสร้าง 3-5 ปี ให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องวางแผน และพิจารณาก่อสร้างกระจายไปตามลุ่มน้ำที่มีศักยภาพสามารถดำเนินการได้ ตามภาคต่าง ๆ ให้เพิ่มมากกว่าแผนที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน</p>	<p>กรมชลประทาน กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน</p>

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
<p>9) สร้างเขื่อนกั้นน้ำหรือฝายกั้นน้ำ</p>	<p>- ท้องที่ใดมีภัยหรือลำน้ำที่ขังน้ำไหลตลอดปี การสร้างอ่างเก็บน้ำไม่มีทำเลที่เหมาะสม หรือต้องใช้เงินค่าลงทุนมาก ให้พิจารณาสร้างเขื่อนกั้นน้ำหรือฝายกั้นน้ำ ปิดกั้นลำน้ำในบริเวณที่เหมาะสม เพื่อกั้นน้ำที่ไหลมาให้มีระดับสูงแล้วส่งไปตามคลองส่งน้ำที่ขุดรับน้ำจากด้านหน้า เขื่อนกั้นน้ำหรือฝายกั้นน้ำนั้น ไปให้พื้นที่เพาะปลูก และพื้นที่ที่ต้องการน้ำ</p>	<p>กรมชลประทาน กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน</p>
<p>10) สร้างคลองส่งน้ำ</p>	<p>- ขุดคลองส่งน้ำ รับน้ำแหล่งเก็บน้ำต่าง ๆ กระจายไปยังพื้นที่ที่ต้องการน้ำตามศักยภาพของน้ำต้นท่อนั้นให้ทั่วถึง เช่น จากแม่น้ำลำคลอง จากอ่างเก็บน้ำ เขื่อนกั้นน้ำ และฝายกั้นน้ำ เป็นต้น</p>	<p>กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>11) สร้างโครงการสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้า</p>	<p>- พิจารณาสร้างโครงการสูบน้ำเพื่อการเพาะปลูกในท้องที่ซึ่งไม่สามารถสร้างโครงการชลประทานแบบอาศัยแรงโน้มถ่วงโลก เช่น โครงการอ่างเก็บน้ำหรือโครงการเขื่อนกั้นน้ำได้ โดยการติดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าอย่างถาวรรับน้ำที่ขังน้ำ ยี่ออำนาจให้สูงขึ้นมาใช้งานได้ ทั้งในระยะฤดูฝนและฤดูแล้ง หรือมด้วยงานก่อสร้างระบบคลองส่งน้ำด้วย</p>	<p>กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน กรมชลประทาน</p>

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
<p>12) จัดตั้งองค์กรเกษตรกรผู้ใช้น้ำ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนและดำเนินการจัดตั้งองค์กรเกษตรกรให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารน้ำระดับท้องที่ และบำรุงรักษาอาคารชลประทาน - ให้ความรู้ในด้านงานระบบการกระจายน้ำ ให้แปลงนา การใช้ น้ำของพืชระยะต่างๆ และให้รู้คุณค่าในการใช้น้ำอย่างถูกต้อง และประหยัด สำหรับเกษตรกรในเขตโครงการชลประทานทุกแห่ง 	<p>จังหวัดที่เกี่ยวข้อง กรมชลประทาน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>
<p>13) ศึกษาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรและอื่น ๆ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ท้องที่ซึ่งขาดแคลนแหล่งน้ำผิวดิน แต่มีแหล่งน้ำบาดาล มีปริมาณน้ำมากสามารถนำขึ้นมาใช้ทำการเกษตรได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในฤดูแล้ง เช่น แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วน แอ่งเชิงใหม่-ลำพูน แอ่งลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนบนและบริเวณภาคกลาง เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันเกษตรกรมีการเจาะบ่อดอก สุน้ำบาดาล (ระดับต้น) ขึ้นมาใช้เพาะปลูกอยู่ทั่วไปแล้วสมควรจัดทำเอกสารวิชาการเกี่ยวกับแหล่งน้ำบาดาล วิธีการเจาะบ่อบาดาล และศักยภาพของการใช้น้ำบาดาลของแต่ละบริเวณให้ทราบโดยทั่วกัน - ดำเนินการเจาะบ่อน้ำบาดาลเพื่อการเพาะปลูก โดยหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องในท้องที่ที่มีความเหมาะสม 	<p>กรมทรัพยากรธรณี กรมโยธาธิการ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรป.กลาง</p>

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
<p>14) รมรงค์ให้เกษตรกรปลูกพืชอายุสั้นแทนการทำนาปรังและปรับระบบการเกษตรในเขตชลประทาน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รมรงค์และประชาสัมพันธ์เกษตรกรให้เกษตรกรปลูกพืชอายุสั้นแทนการทำนาปรังเพื่อลดความเสี่ยงในสถานการณ์ที่น้ำมีจำกัด โดยทางราชการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ และปุ๋ย ฯลฯ - ปรับระบบการเกษตรในเขตชลประทานแบบถาวร จากการทำนาเป็นการทำเกษตรผสมผสาน และสวนผลไม้ ฯลฯ ทั้งนี้เป็นไปตามการตัดสินใจกำหนดแผนการผลิตของเกษตรกร โดยรัฐบาลสนับสนุนเงินเชื่อแก่เกษตรกรด้วย 	<p>กรมส่งเสริมการเกษตร กรมชลประทาน</p>
<p>15) ป้องกันการบุกรุกทำลายป่า และปลูกป่าอนุรักษ์น้ำ</p>	<p>- มีกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาคาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคระยะสั้นและระยะยาว</p>	<p>- มีหน่วยงานดำเนินการ เช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาคาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคระยะสั้นและระยะยาว</p>
<p>16) ประสานการปฏิบัติงานและรมรงค์ประชาสัมพันธ์</p>	<p>- มีกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาคาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคระยะสั้นและระยะยาว</p>	<p>- มีหน่วยงานดำเนินการ เช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาคาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคระยะสั้นและระยะยาว</p>

5.5 แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะยาว

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาการศึกษาข้อมูล นโยบาย/มาตรการ กิจกรรมและวิธีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการแก้ไขปัญหาในระยะสั้น เพื่อให้ได้ผลอย่างถาวรระยะยาว ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ระบุในข้อ 5.3 มีรายละเอียดโดยสรุปดังนี้

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
<p>1) บริหารและจัดสรรน้ำจากแหล่งน้ำที่มีอยู่แล้ว ทั้งแหล่งน้ำขนาดเล็กและแหล่งน้ำที่น้ำใช้เพื่อประโยชน์นอกประสงค์ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้สูงสุด</p>	<p>- มีกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเพาะปลูกระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4</p>	<p>มีหน่วยงานดำเนินการเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเพาะปลูกระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4</p>
<p>2) จัดทำแผนเทียม (แผนหลวง)</p>	<p>- มีกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเพาะปลูกระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4</p>	<p>มีหน่วยงานดำเนินการเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเพาะปลูกระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4</p>
<p>3) ศึกษาและจัดทำแผนการพัฒนาแหล่งน้ำที่บริเวณต่าง ๆ ให้เป็นระบบลุ่มน้ำ</p>	<p>- หลังจากศึกษาในลุ่มน้ำที่มีปัญหาขาดแคลนน้ำเป็นลำดับแรก ตามแผนระยะสั้นแล้ว ในแผนระยะยาวให้ศึกษาเพื่อจัดทำแผนการพัฒนาให้เป็นระบบลุ่มน้ำให้ครบทั้ง 25 ลุ่มน้ำขนาดใหญ่ทั่วประเทศ ซึ่งจะสามารถให้คำตอบในภาพรวมใช้ทรัพยากรน้ำให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมชลประทาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
4) สร้างสระเก็บน้ำประจำไร่นา	<p>ทราบถึงแหล่งน้ำที่มีศักยภาพในการพัฒนาได้ทั่วประเทศ รวมทั้งพื้นที่ทำการเกษตรในเขตแต่ละลุ่มน้ำ และแหล่งใช้น้ำเพื่อการอุตสาหกรรมทั้งหมดที่มีโอกาสได้รับน้ำชลประทานมีจำนวนทั้งหมดเท่าใดอยู่ที่บริเวณใด</p> <p>- มีกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาคาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม ระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4</p>	<p>มีหน่วยงานดำเนินการเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4</p>
5) สร้างเขื่อนกั้นน้ำหรือฝายทดน้ำ	<p>- มีกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาคาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม ระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4</p>	<p>มีหน่วยงานดำเนินการเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4</p>
6) สร้างโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก	<p>- มีกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาคาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม ระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4</p>	<p>มีหน่วยงานดำเนินการเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4</p>

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
7) สร้างโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง	- มีกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม ระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4	มีหน่วยงานดำเนินการเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4
8) สร้างโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่	- เป็นโครงการสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตรและกิจกรรมอื่นๆ มีปริมาณความจุอ่างเก็บน้ำมากกว่า 100 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่เพาะปลูกในเขตโครงการมากกว่า 80,000 ไร่ แต่ละโครงการใช้เวลา ก่อสร้างนานหลายปี ขึ้นอยู่กับขนาดของโครงการ ให้นักยราชการที่เกี่ยวข้องเร่งศึกษาความเหมาะสม และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของโครงการในลุ่มน้ำต่าง ๆ โดยเร็ว หากโครงการใดได้ผลสมควรดำเนินการให้พิจารณาบรรจุเข้าแผนงานก่อสร้างและดำเนินการก่อสร้างต่อไป	กรมชลประทาน การไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน
9) ผันน้ำจากลุ่มน้ำใกล้เคียงมาใช้ในลุ่มน้ำที่ขาดแคลน	- ศึกษาโครงการผันน้ำจากลุ่มน้ำใกล้เคียงที่มีน้ำมากเหลือจากการใช้ในลุ่มน้ำนั้นผันมาให้ลุ่มน้ำที่ขาดแคลน เช่นโครงการผันน้ำจากลุ่มน้ำต่าง ๆ มาให้กับอ่างเก็บน้ำเขื่อนภูมิพลและโครงการผันน้ำจากลุ่มน้ำต่าง ๆ มาใช้กับอ่างเก็บน้ำเขื่อนสิริกิติ์ เป็นต้น	กรมชลประทาน การไฟฟ้าผลิตแห่งประเทศไทย

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
10) สร้างคลองส่งน้ำ	- มีกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม ระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4	มีหน่วยงานดำเนินการเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4
11) สร้างโครงการสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้า	- มีกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม ระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4	มีหน่วยงานดำเนินการเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4
12) จัดตั้งองค์กรเกษตรกรผู้ใช้น้ำ	- มีกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม ระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4	มีหน่วยงานดำเนินการเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4
13) ให้น้ำบาดาลเพื่อการเพาะปลูก	- มีกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม ระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4	มีหน่วยงานดำเนินการเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4

นโยบาย/มาตรการ	กิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงาน	หน่วยงานดำเนินการ
14) มาตรการให้เกษตรกรปลูกพืชอายุสั้นแทนการทำนาปรังและปรับระบบการเกษตรในเขตชลประทาน	- มีกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4	มีหน่วยงานดำเนินการเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4
15) ป้องกันการบุกรุกทำลายป่า และปลูกป่าอนุรักษ์น้ำ	- มีกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4	มีหน่วยงานดำเนินการเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4
16) ประสานการปฏิบัติงาน และรณรงค์ประชาสัมพันธ์	- มีกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติงานเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4	มีหน่วยงานดำเนินการเช่นเดียวกับที่ระบุไว้ในแผนการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น มีรายละเอียดในหัวข้อ 5.4

6. แผนการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำ

6.1 สภาพปัญหา โดยที่สถานการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำได้มีปัญหาเกิดขึ้นเป็นอันมาก หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งน้ำในปัจจุบันกระจุกกระจายอยู่หลายกระทรวง ได้แก่ สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี-และสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้มีทั้งหน่วยงานวางนโยบายและหน่วยงานปฏิบัติ มีลักษณะการทำงานเป็นไปในรูปแบบต่างคนต่างทำ แยกกันดำเนินงานไปตามพื้นที่และตามประเภทของโครงการที่ค่อนข้างเป็นอิสระ เอกเทศไม่สัมพันธ์กัน จึงมีแผนงานพัฒนาแหล่งน้ำรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ในลุ่มน้ำหรือพื้นที่เดียวกันหรือต่างพื้นที่ เกิดความซ้ำซ้อนและไม่ประสานกันเป็นอย่างมาก ทำให้การจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อประโยชน์ต่าง ๆ ในภาพรวมของประเทศขาดความเป็นเอกภาพ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีได้

6.2 วัตถุประสงค์และเป้าหมาย จากสภาพปัญหาตามข้อ 6.1 เพื่อให้เกิดประโยชน์และแก้ไขปัญหาเรื่องทรัพยากรน้ำให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นสมควรจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำขึ้นให้ทำหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหา การพัฒนา การใช้ การจัดการ การบริหาร และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของประเทศทั้งหมด

6.3 คณะกรรมการพิจารณาศึกษาการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำ

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาน้ำแล้ง สภาผู้แทนราษฎร ได้มีมติที่ประชุมเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2536 แต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งเพื่อพิจารณาศึกษาเรื่องการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำ

คณะกรรมการพิจารณาศึกษาการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำประกอบด้วย

1) นายชัย ชิดชอบ	เป็นประธานคณะกรรมการ
2) นายอภิชาติ อนุกุลอำไพ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ
คนที่หนึ่ง
3) นายชัยพร รัตนาคะ	เป็นรองประธานคณะกรรมการ
คนที่สอง
4) พลเอกศิริรินทร์ ชูปลั่ง	เป็นอนุกรรมการ
5) นายกังสดาร เทนหัสติน ณ อยุธยา	เป็นอนุกรรมการ
6) นายสุจินต์ ชานนรงค์	เป็นอนุกรรมการ
7) นายสมชัย วงศ์สวัสดิ์	เป็นอนุกรรมการ
8) นายนิรวิชัย ปุณณวัฒน์	เป็นอนุกรรมการ
9) นายชัยรัตน์ เสนิงค์ ณ อยุธยา	เป็นอนุกรรมการ
10) นายปราโมทย์ ไม้กลัด	เป็นอนุกรรมการ
11) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	เป็นอนุกรรมการ

- 12) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นอนุกรรมการ
- 13) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เป็นอนุกรรมการ
- 14) นายอำนาจ วงศ์บัณฑิต เป็นเลขาธิการคณะกรรมการ
- 15) นางจิระพรภณ นิวัติชัย เป็นผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ
- 16) นายสิทธิวัฒน์ รัตนวิจารณ์ เป็นโฆษกคณะกรรมการ
- 17) นายอารมย์ ชำคมกุล เป็นผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการคนที่หนึ่ง
- 18) นายเชษฐพันธ์ กาณแก้ว เป็นผู้ช่วยโฆษกคณะกรรมการคนที่สอง

6.4 โครงสร้างกระทรวงทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรน้ำควรมีส่วราชการ

ดังต่อไปนี้

- (1) สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
 - (2) สำนักงานปลัดกระทรวง
 - (3) สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ
 - (4) กรมวิชาการทรัพยากรน้ำ
 - (5) กรมทรัพยากรน้ำที่ 1 : รับผิดชอบพื้นที่ลุ่มน้ำภาคกลางและภาคเหนือ
 - (6) กรมทรัพยากรน้ำที่ 2 : รับผิดชอบพื้นที่ลุ่มน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - (7) กรมทรัพยากรน้ำที่ 3 : รับผิดชอบพื้นที่ลุ่มน้ำภาคตะวันออกและภาคตะวันตก
 - (8) กรมทรัพยากรน้ำที่ 4 : รับผิดชอบพื้นที่ลุ่มน้ำภาคใต้
 - (9) การประปานครหลวง
 - (10) การประปาส่วนภูมิภาค
- ดังรายละเอียดในภาคผนวก

6.5 ร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำ มีรายละเอียด

แสดงในภาคผนวก

7. สรุปและข้อเสนอแนะ

คณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาศึกษาปัญหาภัยแล้ง ได้พิจารณาศึกษาปัญหาต่าง ๆ

เกี่ยวกับภัยแล้งและการขาดแคลนน้ำ โดยมีการประชุมเพื่อศึกษาและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง รับประทานอาหารกลางวันกับผู้รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการบริหารและพัฒนาแหล่งน้ำที่ได้เชิญมาชี้แจงแสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูลและข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการวิชาการ ซึ่งมีผลการศึกษาโดยสรุป และข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการต่อไปนี้

1) ปัญหาภัยแล้งที่คณะกรรมการคณะนี้ทำการศึกษา ได้แก่ ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค กับปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม ซึ่งเหตุการณ์ความแห้งแล้งในปัจจุบันเกิดเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นน้ำใช้เพื่อการเกษตร เพื่อการอุปโภคบริโภค หรือใช้ในกิจการอุตสาหกรรม และอื่น ๆ พื้นที่เกษตรกรรม ประชาชนตามชนบท เมือง และในเขตนครหลวง ตลอดจนแหล่งอุตสาหกรรม ต่างมีความต้องการใช้น้ำมากขึ้นกว่าเดิมในอดีต แต่พฤติกรรมของฝนที่ตกมีความผันแปร เป็นเหตุให้น้ำไหลตามลำน้ำต่าง ๆ ตลอดจนน้ำในแหล่งเก็บกักน้ำที่สร้างไว้ที่มีให้ใช้งานได้แต่ละปี กำลังมีสภาพเป็นที่น่าวิตก

2) จากผลการศึกษาสภาพปัญหาอย่างละเอียด สมควรที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแผนดังนี้

- แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ประกอบด้วยแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคระยะสั้นสำหรับหมู่บ้านขาดแคลนน้ำใช้อย่างรุนแรง มีระยะเวลาดำเนินการ 3 ปี นับตั้งแต่ปีงบประมาณ 2536 และแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคระยะยาวสำหรับหมู่บ้านทั่วประเทศที่มีน้ำกินน้ำใช้ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการต่อจากแผนระยะสั้นให้เสร็จภายในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2544

- แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรม ประกอบด้วยแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะสั้น โดยเร่งแก้ไขปัญหาน้ำในท้องที่ขาดแคลนน้ำอย่างรุนแรงเป็นลำดับแรก มีระยะเวลาดำเนินการ 3 ปี นับตั้งแต่ปีงบประมาณ 2536 และแผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมระยะยาวโดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องตามท้องที่ต่าง ๆ ที่มีศักยภาพพัฒนาได้ให้ครบทุกกลุ่มน้ำทั่วประเทศ

3) แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคในระยะสั้นและระยะยาว มีนโยบาย/มาตรการ และกิจกรรมที่ควรดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพให้ทั่วถึงในทุกหมู่บ้านและทุกภูมิภาค ได้แก่

- สำรองหมู่บ้านแห้งแล้งรุนแรงที่ต้องการความช่วยเหลือ
- ศึกษาและวางแผนการช่วยเหลือ

- ซ่อมแซมเครื่องสูบน้ำบาดาล ทำความสะอาดและล้างบ่อบาดาล บ่อน้ำตื้น และ ซ่อมแซมภาชนะเก็บน้ำต่าง ๆ

- ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล และหากหมู่บ้านใดมีบ่อน้ำบาดาลที่สามารถพัฒนาได้ให้ พัฒนาเป็นระบบประปาหมู่บ้าน

- จัดสร้างภาชนะเก็บกักน้ำขนาดใหญ่ประจำหมู่บ้านเพื่อทำธนาคารน้ำ พร้อมกับ จัดหารถยนต์บรรทุกน้ำ สำหรับใช้บรรทุกน้ำไปแจกจ่ายให้เพียงพอในทุกหมู่บ้านที่ต้องการ

- ขุดลอก หนอง คลอง บึง ชลประทาน

- สร้างสระเก็บน้ำประจำหมู่บ้าน

- สร้างฝายและอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก

- จัดทำกิจกรรมต่อเนื่อง และบำรุงรักษาแหล่งน้ำขนาดเล็ก

- พัฒนาแหล่งน้ำผิวดินที่มีศักยภาพให้เป็นระบบประปาหมู่บ้าน

- สร้างหรือขยายเขตประปาภูมิภาค

- ป้องกันการบุกรุกทำลายป่า และปลูกป่าอนุรักษ์น้ำ

- ประสานการปฏิบัติงานและทรงค์ประชาสัมพันธ์ เพื่อประสานงานระหว่างท้องถิ่น

กับส่วนกลางของทุกหน่วยราชการ ให้กิจกรรมปฏิบัติต่างๆ ดำเนินไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ ตลอดจน ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงภัยแล้ง และร่วมมือใช้น้ำอย่างประหยัดในทุกกิจกรรม

โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมทำงานอย่างประสานกัน ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดที่เกี่ยวข้อง สำนักงานประมง สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมโยธาธิการ กรมทรัพยากรธรณี กรมอนามัย กรมป.กลาง กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน การประปาสภาภูมิภาค กรมป่าไม้ และองค์กรเอกชนต่าง ๆ

4) แผนการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและอุตสาหกรรมในระยะสั้น และระยะยาว มีนโยบาย/มาตรการและกิจกรรมที่ควรดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพให้ทั่วถึงสอดคล้อง กับสภาพพื้นที่และภูมิภาค ได้แก่

- บริหารและจัดสรรน้ำจากแหล่งน้ำที่มีอยู่แล้ว ทั้งแหล่งน้ำขนาดเล็กและแหล่งน้ำ ที่มีน้ำใช้เพื่อประโยชน์อเนกประสงค์ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้สูงสุด

- จัดทำแผนเกษียม (เผื่อหลวง) เพื่อเป็นมาตรการแก้ไขปัญหาลเฉพาะหน้าในทุกปี

- สนับสนุนเครื่องสูบน้ำ ช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกนอกเขตชลประทาน

- ศึกษาและจัดทำแผนการพัฒนาแหล่งน้ำที่บริเวณต่าง ๆ ให้เป็นระบบลุ่มน้ำ แล้ว

จัดลำดับความสำคัญพร้อมทำแผนพัฒนาแต่ละลุ่มน้ำเหล่านั้นต่อไป

- ขุดลอก หนอง คลอง บึง ชลประทาน

- สร้างสระเก็บน้ำประจำไร่นา

- สร้างโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก
- สร้างโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง
- สร้างโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่
- สร้างเขื่อนกั้นน้ำหรือฝายทดน้ำ
- สร้างคลองส่งน้ำ
- สร้างโครงการสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้า
- ผันน้ำจากลุ่มน้ำใกล้เคียงมาใช้ในลุ่มน้ำที่ขาดแคลน
- สนับสนุนและดำเนินการจัดตั้งองค์กรเกษตรกรให้เข้ามามีส่วนร่วมในการ

บริหารน้ำระดับท้องถิ่นและบำรุงรักษาอาคารชลประทาน

- ผลิตน้ำบาดาลเพื่อการเพาะปลูก
- อบรมให้เกษตรกรปลูกพืชอายุสั้นแทนการทำนาปรัง และปรับระบบการเกษตร

ในเขตชลประทาน

- ป้องกันการบุกรุกทำลายป่า และปลูกป่าอนุรักษ์น้ำ
- ประสานการปฏิบัติงาน และสมัครประชาสัมพันธ์ ดังที่ได้กล่าวแล้วในข้อ 3)

โดยมีหน่วยงานต่างๆ ร่วมทำงานอย่างประสานกัน ได้แก่ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานประมง จังหวัดที่เกี่ยวข้อง กรมชลประทาน สำนักงานปฏิบัติการฝนหลวง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมป่าไม้ กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมประมง กรมป่าไม้ และองค์กรเอกชนต่าง ๆ

5) โดยที่สถานการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำได้มีปัญหาเกิดขึ้นเป็นอันมาก หน่วยงานที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับพัฒนาแหล่งน้ำในปัจจุบันจะจัดกระจายอยู่หลายกระทรวง ทำให้การบริหารงานขาดความเป็นเอกภาพ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมควรพิจารณาจัดตั้งองค์กรระดับกระทรวงให้มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำโดยเฉพาะ

คณะกรรมการวิสามัญศึกษาปัญหาภัยแล้ง จึงขอเสนอรายงานผลการศึกษาปัญหาภัยแล้งดังกล่าว มาเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้โปรดพิจารณา หากสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยขอได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการในเรื่องนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนสืบไป

(นายปราโมทย์ ไม้กลัด)

เลขาธิการคณะกรรมการวิสามัญ

คณะกรรมการศึกษาทูลงานเกี่ยวกับปัญหาภัยแล้งที่จังหวัดชัยนาท
เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2536

รับฟังข้อมูลและวิธีการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง
จากส่วนราชการต่าง ๆ ณ ศาลากลางจังหวัดชัยนาท

ทูลงานบุกเจาะบ่อบาดาลของกรมอนามัยเพื่อทำน้บาดาล
ที่บ้านหัวตะพาน อำเภอสรรคบุรี

บ่อน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร (ใช้น้ำทำนาปรัง) ขุดเจาะโดยกรมโยธาธิการ ใช้งานไฟฟ้าจาก
กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน หมู่ที่ 14 ตำบลหัวตะพาน อำเภอสรนครบุรี จังหวัดชัยนาท

บ่อน้ำบาดาลที่เกษตรกรขุดเจาะเอง ลึก 30 เมตร ใช้น้ำทำนาปรัง ที่บ้านวังกะชาย ตำบลวัง-
ไก่อเคื้อย อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท

คณะกรรมการศึกษาคุณงานเกี่ยวกับปัญหาภัยแล้งที่จังหวัดนครพนม

เมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2536

สภาพตลิ่งแม่น้ำโขงบริเวณตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองนครพนม ระดับน้ำลดลงต่ำมาก จนพื้น
ปลายท่อสูบน้ำของสถานีสูบน้ำกรมพัฒนาส่งเสริมพลังงาน

ตรวจสอบสภาพพื้นที่ห้วยถูกปลาดู บ้านหนองเข่า ตำบลท่าค้อ อำเภอเมืองนครพนม สามารถ
สร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กได้

คลองที่บ้านท่าค้อ ตำบลท่าค้อ อำเภอเมืองนครพนม ราษฎรต้องการให้ทางราชการสร้างฝายยาง เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งเพื่อการทำประปา

ประปามันท่าค้อ ซึ่งขณะนี้ปริมาณน้ำที่สูบจากบ่อมาคาลมีไม่เพียงพอ ราษฎรต้องการน้ำจาก ฝายยางที่จะขอสร้างใหม่

คณะกรรมการศึกษาดูงานเกี่ยวกับปัญหาภัยแล้งที่จังหวัดขอนแก่น
เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2536

รับฟังข้อมูลและวิธีการแก้ไขปัญหาภัยแล้ง
จากส่วนราชการต่าง ๆ ณ ศาลากลางจังหวัดขอนแก่น

สภาพลำห้วยค่านหน้าฝ่ายประชาอาสาซึ่งขาดน้ำ

ดูสภาพอ่างเก็บน้ำที่บ้านหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดน่าน

รับฟังข้อมูลสภาพความแข็งแรงของหมู่บ้าน กม.16
ตำบลหนองน้ำใส อำเภอบ้านไผ่

ภาคผนวก

	หน้า
1. ข้อมูลปริมาณฝนตกตามภาคต่าง ๆ	ก-1
2. ข้อมูลเกี่ยวกับลุ่มน้ำในประเทศไทย-ขนาดพื้นที่ลุ่มน้ำ และปริมาณน้ำท่าโดยเฉลี่ย	ข-1
3. สภาพแหล่งน้ำบาดาลในประเทศไทย	ค-1 ถึง ค-14
4. โครงสร้างของกระทรวงทรัพยากรน้ำ	ง-1 ถึง ง-18
5. บันทึกหลักการและเหตุผล ร่างพระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ฯลฯ	จ-1 ถึง จ-42
6. ร่างรายชื่อส่วนราชการที่โอนมาสังกัดกระทรวงทรัพยากรน้ำ	ฉ-1
7. งบประมาณของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้ง กระทรวงทรัพยากรน้ำ	ช-1 ถึง ช-10

ปริมาณฝนตกตามภาคต่าง ๆ

พ.ศ.	ปริมาณฝนเฉลี่ยต่อปี - มิลลิเมตร						เฉลี่ย ทั้งประเทศ
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ตะวันออก	ใต้		
					ฝั่งตะวันออก	ฝั่งตะวันตก	
2503	1,250.6	1,477.9	1,186.0	2,357.3	1,678.4	2,936.2	1,814.4
2504	1,467.2	1,617.0	1,250.5	2,306.2	1,995.4	2,685.3	1,886.9
2505	1,150.6	1,670.2	1,214.5	2,034.2	1,771.7	2,710.8	1,758.7
2506	1,375.9	1,496.1	1,272.9	2,141.7	1,773.0	2,547.0	1,767.8
2507	1,279.6	1,493.1	1,435.6	2,248.6	1,591.8	2,905.6	1,825.7
2508	1,202.8	1,327.5	1,315.0	2,037.6	2,104.9	2,988.1	1,829.3
2509	1,192.7	1,632.7	1,387.4	2,499.5	2,413.7	3,165.4	2,048.6
2510	1,243.5	1,311.8	1,046.4	1,854.5	1,832.5	2,804.7	1,682.2
2511	1,146.0	1,398.2	1,019.9	1,875.8	1,498.5	2,792.4	1,621.8
2512	1,305.5	1,507.3	1,221.5	2,087.8	2,067.0	2,853.4	1,840.4
2513	1,497.5	1,530.2	1,579.2	2,446.6	2,254.4	3,201.5	2,084.9
2514	1,369.9	1,407.7	1,210.6	1,971.5	1,857.4	3,083.1	1,816.7
2515	1,224.5	1,450.8	1,426.9	1,826.9	1,751.3	2,337.3	1,669.6
2516	1,293.1	1,179.1	1,133.5	1,928.8	2,209.5	3,387.0	1,855.2
2517	1,317.0	1,395.1	1,463.6	2,182.1	1,843.4	2,971.4	1,862.1
2518	1,434.7	1,542.3	1,287.0	2,061.4	2,272.1	3,242.4	1,973.3
2519	1,276.2	1,402.6	1,310.1	2,207.1	1,916.4	2,679.2	1,798.6
2520	1,231.7	1,138.3	984.6	1,829.1	1,668.2	2,283.4	1,522.6
2521	1,318.4	1,618.0	1,265.4	2,077.2	1,503.2	2,510.8	1,715.5
2522	984.7	1,243.9	882.0	1,781.6	1,512.3	2,439.0	1,473.9
2523	1,331.8	1,523.4	1,221.0	2,185.2	1,548.4	2,901.2	1,785.2
2524	1,269.0	1,312.6	1,302.9	2,010.8	1,728.7	2,222.1	1,641.0
2525	1,090.8	1,365.0	1,209.2	1,875.9	1,541.3	2,575.9	1,609.7
2526	1,200.9	1,388.1	1,404.4	2,398.2	1,558.6	2,949.3	1,816.6
2527	1,172.7	1,414.5	1,041.2	1,712.4	1,621.0	2,597.1	1,593.1
2528	1,279.9	1,338.1	1,197.4	1,888.0	1,757.5	2,668.7	1,688.3
2529	1,063.9	1,330.9	1,183.4	1,843.2	1,662.9	3,204.1	1,714.7
2530	1,136.2	1,348.9	1,141.0	1,782.4	1,580.7	2,593.3	1,597.1
2531	1,289.5	1,373.4	1,468.3	2,257.7	1,978.7	3,123.9	1,915.3
2532	1,100.1	1,280.7	1,121.9	1,709.6	1,410.0	2,485.5	1,518.0
2533	1,208.5	1,564.3	1,234.2	1,864.4	1,295.9	2,483.2	1,608.4
2534	1,097.3	1,283.6	1,070.7	1,813.3	1,541.2	2,546.9	1,558.8
2535	1,142.4	1,241.0	1,114.5	1,534.4	1,457.4	2,088.2	1,429.6
เฉลี่ย	1,240.8	1,412.3	1,230.4	2,019.1	1,763.6	2,756.5	1,737.1

หมายเหตุ ปริมาณฝนตกโดยเฉลี่ยต่อปี ไม่มีมีการเปลี่ยนแปลงในทางลดลงอย่างชัดเจนแต่อย่างใด

ข้อมูลเกี่ยวกับลุ่มน้ำในประเทศไทย-ขนาดพื้นที่ลุ่มน้ำและปริมาณน้ำท่าโดยเฉลี่ย

ลำดับที่	ชื่อลุ่มน้ำ	ภาค	พื้นที่ลุ่มน้ำ กม. ²	แม่น้ำสำคัญ	ปริมาณน้ำท่าต่อปี โดยเฉลี่ย ล้าน ม. ³	% น้ำท่า ของ ทั่วประเทศ
1	สาละวิน(ส่วนหนึ่ง)	เหนือ	17,920	สาละวิน	8,156	4.1
2	แม่น้ำโขง(ส่วนหนึ่ง)	เหนือ ตอน.	57,422	แม่น้ำโขง	15,800	7.9
3	กก	เหนือ	7,895	กก	5,119	2.6
4	ชี	ตอน.	49,476	ชี	8,035	4.0
5	มูล	ตอน.	69,700	มูล	21,767	11.0
6	ปิง	เหนือ	33,898	ปิง	6,686	3.4
7	วัง	เหนือ	10,791	วัง	1,429	0.7
8	ยม	เหนือ	23,615	ยม	1,430	0.7
9	น่าน	เหนือ	34,330	น่าน	9,581	4.8
10	เจ้าพระยา	กลาง	20,125	เจ้าพระยา	4,925	2.5
11	สะแกกรัง	กลาง	5,191	สะแกกรัง	519	0.3
12	ป่าสัก	เหนือ-กลาง	16,292	ป่าสัก	2,708	1.4
13	ท่าจีน	กลาง	13,681	ท่าจีน	2,815	1.4
14	แม่กลอง	ตะวันตก	30,837	แม่กลอง	12,943	6.5
15	ปราจีนบุรี	ตะวันออก	10,481	ปราจีนบุรี	4,502	2.3
16	บางปะกง	ตะวันออก	7,978	บางปะกง	4,900	2.5
17	ทะเลสาบเขมร(ส่วนหนึ่ง)	ตะวันออก	4,150		1,193	0.6
18	ชายทะเลฝั่งตะวันออก	ตะวันออก	13,830	ระยอง	10,623	5.3
19	เพชรบุรี	ตะวันตก	5,603	เพชรบุรี	1,410	0.7
20	ชายทะเลฝั่งตะวันตก	ตะวันตก	6,745	ปราณบุรี	1,013	0.5
21	ภาคใต้ฝั่งตะวันออก	ใต้	26,353	ชุมพร	35,614	17.9
22	ตาปี	ใต้	12,224	ตาปี	17,380	8.7
23	ทะเลสาบสงขลา	ใต้	8,496	อู่ตะเภา	7,301	3.7
24	ปัตตานี	ใต้	3,858	ปัตตานี	3,024	1.5
25	ภาคใต้ฝั่งตะวันออก	ใต้	21,172	ตรัง	9,918	5.0
รวมทั้งประเทศ			512,066		198,791	100.0

หมายเหตุ ตอน. ในลำดับที่ 2,4,5 คือ ตะวันออกเฉียงเหนือ

สภาพแหล่งน้ำบาดาลในประเทศไทย

แหล่งน้ำบาดาลโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ชนิดใหญ่ ๆ คือ

- 1) แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วน 2) แหล่งน้ำบาดาลในหินแข็ง

หินร่วน หมายถึง กรวด ทราย ดินเหนียว ซึ่งในช่องว่างที่เป็นรูพรุนในหินมีการกักเก็บน้ำบาดาลไว้ ดังนั้นถ้าพัฒนาน้ำบาดาลในหินชนิดนี้ก็จะสามารถสูบน้ำได้มาก และจัดเป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดีที่สุดของประเทศ ส่วนหินแข็ง หมายถึง หินแข็งทุกประเภท หินแข็งปกติจะมีรอยแตกหักทำให้มีช่องว่าง หรืออาจจะได้จากชั้นหินผุ หรือรอยต่อระหว่างชั้นหินหรือในโพรง เช่นกรณีของหินปูน เป็นต้น สภาพแหล่งน้ำบาดาลของประเทศไทย หากแบ่งออกเป็นภาคต่าง ๆ ก็พอจะสรุปได้ดังนี้

3.1 แหล่งน้ำบาดาลในภาคเหนือ

ภาคเหนือมีพื้นที่ประมาณ 163,000 ตร.กม. ประกอบด้วย 16 จังหวัดคือ เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง แม่ฮ่องสอน น่าน แพร่ พะเยา อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร พิจิตร สุโขทัย กำแพงเพชร พิจิตร เพชรบูรณ์และนครสวรรค์ โดยมีแม่น้ำที่สำคัญคือ ปิง วัง ยม น่าน ป่าสัก และแม่น้ำโขง

สภาพของแหล่งน้ำบาดาลจะพิจารณาได้ 2 ส่วนคือ แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วนกับแหล่งน้ำบาดาลในหินแข็ง

ก. แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วน แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วนในภาคนี้นับว่ามีความสำคัญมากที่สุดเพราะภาคนี้ประกอบด้วยที่ราบลุ่มหรือแอ่งระหว่างหุบเขา (Intermountain Basin) มากมาย แอ่งดังกล่าวก็เป็นพื้นที่เขตชุมชนที่มีความต้องการใช้น้ำเป็นปริมาณมากแหล่งน้ำบาดาลในหินร่วนในภาคเหนือสรุปได้ดังนี้

1. แอ่งเชียงใหม่-ลำพูน ชั้นน้ำบาดาลประเภทหินร่วนแบ่งออกได้ เป็น 2 ชนิดคือ ตะกอนน้ำพายุคปัจจุบัน และตะกอนน้ำพายุคเก่า ตะกอนน้ำพายุคปัจจุบันคือ ตะกอนจากแม่น้ำโขง ความหนาของตะกอนเฉลี่ย 20-50 เมตร กว้างเฉลี่ย 5 กิโลเมตร ยาวประมาณ 120 กิโลเมตร โดยยาวไปตามลำน้ำปิง ลักษณะของตะกอนประกอบด้วย กรวดและทรายที่มีการคัดขนาดดี มีชั้นดินเหนียวแทรกเป็นชั้นบาง ๆ ชั้นน้ำบาดาลเป็นแบบ

* จัดทำโดยกองน้ำบาดาล กรมทรัพยากรธรณี

ปราศจากแรงดันให้น้ำในเกณฑ์เฉลี่ย 10-50 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง สำหรับตะกอนลำนํ้า พายุคเก่าหรือตะกอนตะพักลุ่มน้ำ ประกอบด้วยกรวดทรายและดินเหนียว โดยจะไหลให้เห็น เป็นที่เนินหรือที่ราบชั้นบันไดในบริเวณขอบแอ่ง ตะกอนชุดนี้พอจะแบ่งได้เป็น 2 ชุดคือ ชุดที่ ประกอบด้วยดินเหนียวและทรายเม็ดละเอียดเป็นส่วนใหญ่ โดยมีชั้นกรวดและทรายหยาบ แทรกสลับเป็นชั้นบาง ๆ หรืออยู่ในลักษณะของเลนส์ ตะกอนชุดนี้จะไม่เป็นชั้นน้ำบาดาลที่ดี โดยเฉลี่ยแล้วจะให้ น้ำในเกณฑ์ 5-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ความหนาโดยเฉลี่ยของ ตะกอนชุดนี้ ประมาณ 30-50 เมตร ส่วนตะกอนอีกชุดส่วนใหญ่ประกอบด้วยกรวดทราย โดยมีดินเหนียวแทรกสลับ และจัดว่าเป็นชั้นน้ำบาดาลที่ดีมากชุดหนึ่ง กล่าวคือจะให้ น้ำใน เกณฑ์ 50-100 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง อย่างไรก็ตามส่วนใหญ่แล้วชั้นที่เป็นแหล่งน้ำ บาดาลที่ดี จะอยู่ในช่วงล่างของตะกอนชุดนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณที่สูงช่วงบนของ ตะกอนชุดนี้จะมีน้ำบาดาลน้อยมาก หรือบริเวณที่ตะกอนชุดนี้มีความหนาไม่มากก็จะมีน้ำน้อย เช่นกัน แต่จะมีแหล่งน้ำบาดาลในปริมาณมากที่ความลึกมาก ๆ และอยู่กลางแอ่ง เช่น บริเวณอำเภอจอมทอง และอำเภอสันป่าตอง ที่ความลึกน้อยกว่า 200 เมตร จะมีน้ำน้อย มากกล่าวคือจะได้ในเกณฑ์ 2-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง แต่ที่ความลึกมากกว่า 200 เมตรถึง 300 เมตร พบว่าจะมีปริมาณน้ำ 50-100 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

ขนาดของชั้นน้ำบาดาลแบบตะกอนตะพักลุ่มน้ำในพื้นที่แอ่งเชียงใหม่ - ลำพูน คลุมพื้นที่ประมาณ 1,500 ตารางกิโลเมตร ความหนาของตะกอนเฉลี่ย 100-300 เมตร

2. แอ่งลำปางและแอ่งแม่พริก เป็นแอ่งของที่ราบลุ่มแม่น้ำวัง โดยมี ตะกอนน้ำพา มีขนาดแคบ ๆ กล่าวคือกว้างเฉลี่ย 1 กิโลเมตรเท่านั้น และมีความหนา เฉลี่ย 10-30 เมตร ตะกอนประกอบด้วยกรวดทรายและดินเหนียวที่มีการคัดขนาดค่อนข้าง ดี ปริมาณน้ำที่สูบขึ้นมาใช้ได้อยู่ในเกณฑ์ 10-20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง สำหรับตะกอน ตะพักลุ่มน้ำนั้นประกอบด้วยตะกอน 2 ชุด คือ ชุดที่อ่อนกว่าตะกอนส่วนใหญ่เม็ดละเอียดและ ชุดแก่กว่าตะกอนจะมีลักษณะหยาบกว่ามีความหนาของตะกอนชุดแก่กว่าหรือหยาบกว่า 50-100 เมตร ประกอบด้วยตะกอนประเภทกรวดทรายโดยมีดินเหนียวแทรกสลับเป็นชั้นบาง ๆ ชั้นกรวดบางแห่งมีขนาดใหญ่ การคัดขนาดค่อนข้างดี ปริมาณน้ำบาดาลที่สูบขึ้นมาใช้ได้อยู่ใน เกณฑ์เฉลี่ย 20-50 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ส่วนตะกอนชุดอ่อนกว่าซึ่งส่วนใหญ่ประกอบด้วย ดินเหนียวและทรายละเอียดนั้นจะให้ น้ำในเกณฑ์เฉลี่ย 3-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

และมีความหนาเฉลี่ย 20-30 เมตร ชั้นน้ำบาดาลแบบตะกอนน้ำแข็งบางแห่ง เช่น บริเวณอำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง เป็นชั้นน้ำแบบมีแรงดันสูง บ่อบาดาลที่เจาะจะเป็นแบบพุน้ำบาดาล

3. แอ่งเชียงราย-พะเยา-แม่สาย ได้แก่ พื้นที่ที่อยู่ในระบบทางน้ำของน้ำแม่อิง แม่น้ำกก แม่น้ำลาว และน้ำแม่จัน ซึ่งไหลลงสู่น้ำโขงบริเวณจังหวัดเชียงราย ชั้นน้ำบาดาลในพื้นที่ราบลุ่มดังกล่าวประกอบด้วยชั้นน้ำ 3 แบบ เหมือนกับแอ่งเชียงใหม่และลำปาง คือประกอบด้วยชั้นน้ำบาดาลในตะกอนน้ำพาของลำน้ำ แม่อิง แม่กก แม่ลาว แม่จัน และแม่โขง ซึ่งตะกอนชุดนี้จะมีขนาดแคบ ๆ สละสมตามท้องน้ำและริมฝั่งเท่านั้น ความกว้างของตะกอนเฉลี่ย 300-500 เมตร ความหนาเฉลี่ย 10-20 เมตร ปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์ 5-20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง สำหรับตะกอนอีก 2 แบบคือ ตะกอนตะกอนน้ำแข็งบริเวณที่เป็นที่ราบซึ่งจะเป็นตะกอนชนิดละเอียดคือ ดินเหนียวและทรายละเอียดนั้นจะมีกรวดทรายเป็นเลนส์หรือเป็นตะกอนจากทางน้ำโบราณ ซึ่งจะให้น้ำในเกณฑ์ 3-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ส่วนตะกอนตะกอนน้ำแข็งที่มีตะกอนหยาบคือ ประกอบด้วยชั้นกรวดและทราย โดยมีดินเหนียวแทรกสลับนั้นโดยเฉลี่ยจะมีความหนาตั้งแต่ 50-150 เมตร และชั้นน้ำบาดาลส่วนใหญ่จะอยู่ช่วงล่างของชั้นตะกอน เช่นบริเวณอำเภอเมืองพะเยา ช่วงบนที่มีความลึกไม่เกิน 80 เมตร จะมีน้ำน้อยคืออยู่ในเกณฑ์ 5-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และที่ความลึกมากกว่า 80-120 เมตร จะได้น้ำในเกณฑ์ 20-50 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และเป็นชั้นน้ำแบบภายใต้แรงดันโดยที่บ่อที่เจาะในชั้นนี้จะ เป็นแบบบ่อน้ำพุ

4. แอ่งแพร่และน่าน แอ่งแพร่เป็นที่ราบลุ่มของแม่น้ำยม ส่วนแอ่งน่านนั้นเป็นที่ราบลุ่มของแม่น้ำน่านและเป็นที่ตั้งของจังหวัดแพร่และน่านตามลำดับ ในบริเวณพื้นที่ทั้งสองแห่งนี้มีตะกอนน้ำพาแคบมาก ความหนาเฉลี่ย 5-20 เมตร น้ำบาดาลจะได้ในเกณฑ์ 3-8 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง พื้นที่ส่วนใหญ่ของแอ่งทั้งสองจะรองรับด้วยตะกอนตะกอนน้ำแข็งสองแบบคือ ตะกอนที่มีขนาดเม็ดละเอียดและหยาบ ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วชั้นบนจะไม่เป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดี ยกเว้นในชั้นล่างซึ่งจะอยู่ลึกเฉลี่ย 100-200 เมตร ที่ประกอบด้วยชั้นกรวดและทรายเป็น หยาบ ซึ่งในชั้นล่างนี้จะให้น้ำในเกณฑ์ 10-30 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

5. ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนเหนือ ได้แก่ พื้นที่แม่น้ำปิง วัง ยม และน่าน ไหลมาอยู่ในพื้นที่ลุ่มแอ่งเดียวกัน ก่อนที่จะมารวมกันเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา คลุมพื้นที่ของ จังหวัดอุตรดิตถ์ พิจิตร สุโขทัย พิษณุโลก กำแพงเพชร และนครสวรรค์ พื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนนี้คลุมพื้นที่ประมาณ 18,000 ตารางกิโลเมตร (ยาวประมาณ 200 กิโลเมตร กว้างเฉลี่ย 90 กิโลเมตร) ตะกอนที่สะสมในพื้นที่ราบลุ่มแห่งนี้มีความหนาเฉลี่ย 300-500 เมตร ชั้นน้ำบาดาลประกอบด้วย ตะกอนน้ำพาของแม่น้ำปิง ยม และน่าน ตะกอนที่พังกุ่มน้ำทั้ง 2 แบบ คือแบบที่มีลักษณะตะกอนทั่วไปเป็นดินเหนียวและทรายละเอียด กับตะกอนหยาบ คือกรวดและทราย

ชั้นน้ำบาดาลแบบตะกอนน้ำพามีความหนาเฉลี่ย 10-50 เมตร มีอัตราการให้น้ำเฉลี่ย 10-50 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง สำหรับชั้นน้ำบาดาลชนิดตะกอนน้ำพา ชั้นบนที่ประกอบด้วยดินเหนียวและทรายนั้น จะให้น้ำในเกณฑ์ 5-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ส่วนที่เป็นกรวดทราย หรือตะกอนยุคเก่ากว่าจะให้น้ำในเกณฑ์ 50-100 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง บางแห่งอาจได้ถึง 300 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ทั้งนี้ชั้นน้ำบาดาลที่มีศักยภาพสูง จะอยู่ที่ความลึกเฉลี่ย 100-250 เมตร และอยู่ในเขตพื้นที่ใจกลางแอ่ง ส่วนบริเวณขอบแอ่ง ความหนาของตะกอนมีน้อยเช่นหนาเพียง 30-50 เมตร และมีน้ำน้อยมาก

ในหลาย ๆ พื้นที่ เช่น บริเวณอำเภอคลองขลุง อำเภอชาณุวรลักษบุรี ชั้นน้ำบาดาลจะเป็นชั้นน้ำที่มีแรงดันมากจนบ่อบาดาลที่เจาะจะได้น้ำพุ และบางแห่งมีอัตราการไหลของน้ำพุมาก เช่นบ้านถ้ำ อำเภอชาณุวรลักษบุรี มีอัตราการไหลของน้ำพุมากกว่า 50 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

สำหรับลุ่มน้ำหรือหุบเขาอื่น ๆ ที่มีขนาดเล็ก เช่น ที่อำเภอ จังหวัดน่าน, อำเภอปง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา, อำเภอเถิง จังหวัดเชียงราย, อำเภอแม่สาย และอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ชั้นน้ำบาดาลจะเป็นตะกอนตะกอนน้ำพา และส่วนใหญ่จะมีความหนาไม่มากและกักเก็บน้ำได้น้อย กล่าวคือ จะได้น้ำในเกณฑ์ 2-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ส่วนในพื้นที่ขอบแอ่งต่าง ๆ นั้นจะมีชั้นน้ำอีกประเภทหนึ่งคือ *Colluvium aquifer* ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะไม่ค่อยกักเก็บน้ำกล่าวคือจะได้น้ำในเกณฑ์ 1-5 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

ข. แหล่งน้ำบาดาลในหินแข็ง ภาคเหนือบริเวณที่เป็นภูเขา หรือหุบเขา แคนบ ๆ นั้น แหล่งน้ำบาดาลจะขึ้นอยู่กับหินแข็งเป็นหลักใหญ่ หินแข็งในภาคเหนือมีเกือบทุกประเภท ซึ่งในบรรดาหินแข็งที่มีอยู่ในภาคนี้จะเป็นแหล่งกักเก็บน้ำบาดาลที่ทีพอสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่มีโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่เหมาะสมหรือพื้นที่ที่เป็นหินปูน ศักยภาพของน้ำบาดาลในหินแข็งของภาคเหนือสรุปได้ดังนี้

1. หินปูน ประกอบด้วยหินปูน หินปูนจัดว่าเป็นหินที่เป็นแหล่งกักเก็บน้ำบาดาลดีกว่าหินแข็งชนิดอื่น ๆ ฉะนั้นบริเวณที่รองรับด้วยหินปูนก็จะเป็นพื้นที่ที่เป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดี เช่น บริเวณด้านตะวันตกเฉียงเหนือ และด้านเหนือของจังหวัดแม่ฮ่องสอน อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ช่องต่อระหว่างอำเภอพาน จังหวัดเชียงรายกับอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ในแนวเหนือใต้ ช่องต่อระหว่างอำเภอลำปางกับอำเภอเมือง ในแนวเหนือใต้ จังหวัดแพร่ อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่ ตะวันออกของอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปางและตะวันตกของอำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปริมาณน้ำบาดาลจากหินปูนจะได้ในเกณฑ์ 5-30 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง บางแห่งอาจได้ถึง 50 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง สำหรับความลึกเฉลี่ย 30-100 เมตร อย่างไรก็ตามชั้นน้ำบาดาลชุดนี้หลาย ๆ แห่งจะมีหินดินดานและหินทรายแทรกสลับ ซึ่งหินทั้งสองชนิดดังกล่าวจะไม่เป็นแหล่งกักเก็บน้ำบาดาลที่ดี กล่าวคือโดยทั่วไปแล้วจะให้ น้ำในเกณฑ์ 2-5 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

2. หินชั้นอื่น ๆ หรือหินชั้นกึ่งหินแปร ยกเว้นหินปูน ได้แก่ หินดินดาน, หินทรายแป้ง, หินทราย, หินชนวน, หินฟิลไลต์ หินกลุ่มนี้จะเป็แหล่งกักเก็บน้ำบาดาลได้ดีต่อเมื่อมีรอยแตกรอยแยกของหินอันเนื่องมาจากการเคลื่อนตัวไหลของเปลือกโลก หรือของหินซึ่งโดยทั่วไปแล้วหินกลุ่มนี้จะเป็หินที่ไม่ค่อยกักเก็บน้ำบาดาล ยกเว้นในบางพื้นที่หินมีการเคลื่อนตัวทำให้หินมีการแตกหัก จนเกิดช่องว่างให้น้ำบาดาลเข้าไปกักเก็บอยู่ได้ จากสถิติการเจาะบ่อน้ำบาดาลพบว่าหินกลุ่มนี้จะให้น้ำในเกณฑ์ 1-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ได้แก่ บริเวณอำเภอแม่ทา และอำเภอดอยสะเก็ดตามแนว Mae Tha Fault บริเวณอำเภอบ้านป่าด จังหวัดอุตรดิตถ์ บริเวณอำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา และอำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

3. หินแปรและหินอัคนี หินทั้งสองชนิดนี้อยู่กระจายเป็บริเวณกว้างในบริเวณด้านตะวันตกของภาคเหนือ และมีกระจายเป็แห่ง ๆ ในพื้นที่บริเวณอื่น ๆ ยกเว้นพื้นที่ด้านตะวันออกของจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งจะมีหินภูเขาไฟอยู่เป็บริเวณกว้าง หินแปร

และหินอัคนี โดยทั่วไปแล้วจัดว่าเป็นหินที่ไม่ค่อยกักเก็บน้ำ ทั้งนี้เพราะรอยแตกต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งกักเก็บน้ำบาดาลมักจะไม่ค่อยต่อเนื่อง โอกาสที่จะพบแหล่งน้ำบาดาลในหินทั้งสองกลุ่มนี้ก็จะมีความเฉพาะพื้นที่ที่มีโครงสร้างที่เหมาะสมจริง ๆ เช่น มีรอยเลื่อนขนาดใหญ่หรือบริเวณที่ชั้นหินมีการคูดัดมาก สำหรับในภาคเหนือน้ำบาดาลในหินทั้งสองกลุ่มจะให้น้ำในเกณฑ์ 1-5 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง แต่ในหลายแห่งไม่มีแหล่งน้ำเลย และในหลายแห่งพบแหล่งน้ำบาดาลที่มีปริมาณมากกว่า 5 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง จนถึง 30 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

บริเวณที่พบแหล่งน้ำบาดาลมีปริมาณสูงกล่าวคือเฉลี่ย 5-30 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ได้แก่บริเวณอำเภอเมืองนครสวรรค์ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ และอำเภอชนแดน จังหวัดเพชรบูรณ์

ค. คุณภาพของน้ำบาดาล ในภาคเหนือคุณภาพน้ำบาดาลโดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในเกณฑ์ใช้อุปโภคบริโภคได้ อย่างไรก็ตามในหลายพื้นที่จะมีสารละลายทางเคมีในน้ำค่อนข้างสูง เช่น ปริมาณเหล็กสูง คือสูงกว่า 5 มิลลิกรัมต่อลิตร ในพื้นที่แอ่งเชียงใหม่-ลำพูน แอ่งลำปาง และที่ราบลุ่มเจ้าพระยาตอนเหนือ เป็นต้น โดยทั่วไปแล้วน้ำบาดาลจากชั้นน้ำตะกอนน้ำพาจะมีปริมาณเหล็กสูงกว่าหินกักเก็บน้ำชนิดอื่น ๆ รองลงมาคือตะกอนตะกั่มน้ำ ส่วนน้ำในหินแข็งส่วนใหญ่จะมีปริมาณเหล็กน้อยกว่า สำหรับสารละลายทางเคมีประเภทอื่น ๆ เช่น ฟลูออไรด์ พบว่ามีสูงมากในพื้นที่อำเภอบ้านโฮ่ง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน ส่วนบริเวณที่น้ำบาดาลมีคุณภาพกร่อยหรือเค็มมีอยู่ 2 พื้นที่ คือ ที่อำเภอปัว อำเภอท่าวังผา อำเภอสา จังหวัดน่าน บริเวณอำเภอเก้าเลี้ยว อำเภอชุมแสง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์

3.2 แหล่งน้ำบาดาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสานมีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 170,266 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 1 ใน 3 ของพื้นที่ทั้งหมดของประเทศ แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น จังหวัดคือ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา นครพนม บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด มุกดาหาร มหาสารคาม ยโสธร เลย ศรีสะเกษ สุรินทร์ สกลนคร อุตรธานี อุบลราชธานี และหนองคาย

สภาพของน้ำบาดาลสรุปได้ดังนี้

ก. แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วน หินร่วนในภาคนี้มี 2 ประเภทใหญ่ คือ หินร่วนจากการพัดพาของลำน้ำปัจจุบัน และหินร่วนที่เกิดจากการพัดพาของลำน้ำโบราณ หินร่วนดังกล่าวจะอยู่บริเวณสองฝั่งแม่น้ำ เช่น น้ำมูล น้ำชี และแม่น้ำโขง ความหนาของชั้นหินร่วนเฉลี่ย 15-60 เมตร ปริมาณน้ำที่พัฒนาขึ้นมาใช้ได้อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 10-50 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง แต่ในพื้นที่ที่ตะกอนมีความหนาไม่มาก และประกอบด้วยดินเหนียว เป็นส่วนใหญ่จะให้น้ำในเกณฑ์ 2-5 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง สำหรับด้านคุณภาพน้ำพื้นที่ส่วนใหญ่ น้ำบาดาลจะมีคุณภาพกร่อยจนถึงเค็ม และบางแห่งมีปริมาณเหล็กสูง

ข. แหล่งน้ำบาดาลในหินแข็ง หินแข็งในภาคนี้ส่วนใหญ่ประกอบด้วยหินชุดโคราชดังกล่าว ซึ่งแบ่งออกเป็นหมวดหินต่าง ๆ เรียงลำดับจากอายุอ่อนไปอายุแก่ดังนี้ คือ หมวดหินภูทอก, มหาสารคาม, โดกกรวด, ภูพาน, เสาชิง, พระวิหาร, ภูกระดึง, น้ำพอง และห้วยหินลาด หมวดหินทั้งหมดนี้หมวดหินที่มีความสำคัญในด้านแหล่งน้ำบาดาลมากที่สุด คือ หมวดหินภูทอก หมวดหินมหาสารคาม หมวดหินโดกกรวด เพราะเป็นหินที่รองรับที่อยู่บนสุดของพื้นที่ที่เป็นที่ราบของแอ่งโคราช และแอ่งสกลนคร ซึ่งมีประชาชนอยู่หนาแน่นมากที่สุด และเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาการขาดแคลนน้ำมากที่สุด หมวดหินทั้งสามชุดดังกล่าว เป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดีในพื้นที่หลาย ๆ แห่ง แต่ก็ไม่ใช่แหล่งน้ำบาดาลในอีกหลาย ๆ พื้นที่ นอกจากนั้นยังมีปัญหาในด้านคุณภาพน้ำเค็ม อันเนื่องมาจากชั้นเกลือหินที่อยู่ข้างล่าง โดยเฉลี่ยแล้วหินทั้งสามหมวดนี้จะให้อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 2-20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง แต่มีหลายพื้นที่ที่ไม่มีแหล่งน้ำบาดาลเลย และบางพื้นที่มีแหล่งน้ำบาดาลในปริมาณมากกว่า 20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง บางแห่งอาจถึง 200 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง สำหรับความลึกของชั้นน้ำบาดาลแยกได้ออกเป็น 2 ระดับ คือระดับต้นตั้งแต่ 10-40 เมตร และระดับลึกตั้งแต่ 50-100 เมตร ทั้งนี้ น้ำจะกักเก็บในรอยแตกรอยแยกและรอยต่อระหว่างชั้นหิน ระหว่างหมวดหินทั้งสามชนิดนี้หมวดหินภูทอกเป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดีที่สุด สำหรับหมวดหินมหาสารคามส่วนใหญ่คุณภาพน้ำจะเค็ม เพราะประกอบด้วยเกลือหินเป็นส่วนใหญ่ และหมวดหินโดกกรวดจะให้น้ำน้อย

สำหรับหมวดหินอื่น ๆ จะเป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดีในพื้นที่เฉพาะเป็นแห่ง ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโครงสร้างของหิน และเป็นแหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญในพื้นที่ขอบแอ่งของชั้นที่ราบแอ่งโคราชและสกลนคร หรือพื้นที่ที่เป็นขอบของที่ราบสูงโคราช ปริมาณน้ำบาดาลโดยเฉลี่ยจะได้ในเกณฑ์ 1-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง หลายแห่งไม่มีน้ำแต่อีกหลายแห่งอาจได้น้ำถึง 50 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และในบรรดามหาหินดังกล่าว หมวดหินเสาขัวและหมวดหินภูกระดึง เป็นหมวดหินที่เป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดีที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ด้านตะวันตกของที่ราบสูงโคราช จะได้น้ำบาดาลในเกณฑ์ถึง 20-50 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ในหมวดหินภูกระดึงสำหรับความลึกของชั้นน้ำบาดาลมี 2 ระดับเช่นกันคือ ชั้นน้ำบาดาลระดับตื้นความลึกตั้งแต่ 15-50 เมตร และมีความลึก 100-200 เมตร ส่วนในด้านคุณภาพปัญหาส่วนใหญ่มาจากมีสินิมเหล็กสูง

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังมีหินชนิดอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว เช่น หินปูน หินภูเขาไฟและหินอัคนี ซึ่งอยู่ในพื้นที่รอบขอบที่ราบสูงโคราช กลุ่มพื้นที่ไม่กว้างที่สำคัญได้แก่ หินปูนในพื้นที่บริเวณจังหวัดเลย และด้านใต้ของจังหวัดนครราชสีมา ฝ้าย เป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดีอีกแห่งหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กล่าวคือปริมาณน้ำจะได้ถึง 10-50 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง สำหรับหินภูเขาไฟและหินอัคนีจะได้น้ำบาดาลในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำคือ 2-5 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

สภาพของแหล่งน้ำบาดาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขึ้นอยู่กับลักษณะทางโครงสร้างทางธรณีวิทยาและอุทกธรณีวิทยาของหินเป็นส่วนใหญ่ โครงสร้างที่สำคัญได้แก่ โครงสร้างรูปประทุนหงายและรูปประทุนคว่ำ โครงสร้างภายในเนื้อของหิน เช่น รอยแตก รอยแยกและรอยต่อระหว่างชั้นหินต่างชนิดกัน บริเวณใดที่มีโครงสร้างที่เหมาะสมก็จะเป็นแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ แต่ถ้าโครงสร้างไม่เหมาะสมก็จะมีแหล่งน้ำบาดาลเลย นอกจากนี้ยังพบว่าขนาดของโครงสร้าง เช่น รอยแตก รอยแยกจะมีขนาดจำกัดและไม่ค่อยต่อเนื่องกันทำให้สภาพของแหล่งน้ำบาดาลมีความแตกต่างกันมากในพื้นที่ไม่ไกลกันมากนัก ในด้านคุณภาพที่มีปัญหามากคือ ความเค็มนั้นมาจากชั้นเกลือหินของหมวดหินมหาสารคาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ที่เกลือหินแทรกดันเป็นรูปโดมเกลือ ซึ่งจะขึ้นมาอยู่ใกล้ผิวดินหรืออาจกล่าวโดยสรุปว่าพื้นที่ที่มีโดมเกลืออยู่ใกล้ผิวดิน ส่วนใหญ่ลักษณะภูมิประเทศจะเป็นที่ราบลุ่มและพื้นที่ราบลุ่มของแม่น้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ที่เป็นน้ำบาดาลไหลขึ้น คุณภาพน้ำบาดาลส่วนใหญ่จะกร่อยหรือเค็ม (ปริมาณคลอไรด์สูง)

สำหรับลักษณะการกักเก็บน้ำบาดาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีทั้งแบบปราศจากแรงดันหรือชั้นหินอุ้มน้ำอิสระ และแบบภายใต้แรงดัน ซึ่งชั้นน้ำบาดาลแบบหลังนี้เป็นชั้นน้ำบาดาลที่พบมาก และหลายแห่งมีแรงดันมากจนระดับน้ำสูงกว่าพื้นดินเป็นแบบน้ำพุ นอกจากนี้ในหลายพื้นที่เป็นน้ำพุและน้ำชัชมธรรมชาติ โดยเฉพาะพื้นที่ริมขอบแอ่งโคราชและสกลนครนั้น ปรากฏว่าเป็นพื้นที่ที่เป็นแหล่งน้ำพุหรือน้ำชัชมเกือบทุกแห่ง

3.3 แหล่งน้ำบาดาลในภาคกลางและภาคตะวันตก

ภาคกลางและภาคตะวันตกมีพื้นที่รวมกันประมาณ 80,000 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยจังหวัดชัยนาท อุทัยธานี สิงห์บุรี อ่างทอง ลพบุรี สระบุรี พระนครศรีอยุธยา นครนายก ปทุมธานี กรุงเทพฯ สมุทรปราการ นนทบุรี นครปฐม สุพรรณบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม กาญจนบุรี และเพชรบุรี โดยมีแม่น้ำหลักที่สำคัญคือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำท่าจีน เป็นต้น

สภาพของแหล่งน้ำบาดาล พิจารณาได้เป็น 2 ส่วนคือ แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วมกับแหล่งน้ำบาดาลในหินแข็ง

ก. แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วน แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วนของภาคนี้นับว่ามีความสำคัญมากที่สุด เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่ของภาคนี้เป็นแอ่งหรือที่ราบขนาดใหญ่ และเป็นที่สะสมตะกอนคือ ตะกอนน้ำพาและตะกอนตะกั่มน้ำที่เป็นแหล่งน้ำบาดาลขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศไทย แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วนของภาคกลางและตะวันตกสรุปได้ดังนี้

บริเวณที่ราบลุ่มแห่งนี้คลุมพื้นที่ประมาณ 30,000 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยแอ่งย่อย 2 แอ่งใหญ่ ๆ คือ แอ่งแม่น้ำเจ้าพระยากับแอ่งแม่น้ำแม่กลอง โดยที่ตะกอนที่สะสมในแอ่งทั้งสองนี้มีความหนาเฉลี่ย 200-500 เมตร โดยมีบริเวณที่หนาที่สุดบริเวณใจกลางแอ่งคือ ในเขตกรุงเทพมหานครคือหนาประมาณ 2,000 เมตร และหนาประมาณ 30-100 เมตร ในบริเวณขอบแอ่ง

ตะกอนน้ำพาของกลุ่มน้ำเจ้าพระยา แม่น้ำแม่กลอง และแม่น้ำท่าจีนหรือน้ำสุพรรณบุรีนั้น เป็นแหล่งน้ำบาดาลระดับต้นที่สำคัญของภาคนี้เพราะตะกอนซึ่งประกอบด้วยกรวดทรายที่มีการคัดขนาดดีมากจะให้น้ำในเกณฑ์ปริมาณค่อนข้างสูง คือ อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 30-50 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

ข. แหล่งน้ำบาดาลในหินแข็ง ภาคกลางและภาคตะวันตก นอกจากจะประกอบด้วยที่ราบลุ่มขนาดใหญ่แล้ว อีกส่วนหนึ่งยังประกอบด้วยภูเขาที่ประกอบด้วยหินหลายชนิดและหลายยุคและหินดังกล่าวเป็นแหล่งน้ำบาดาลที่สำคัญของพื้นที่ที่รองรับด้วยหินดังกล่าว

ขอบแอ่งพื้นที่ด้านตะวันออกประกอบด้วยหินที่สำคัญ 3 กลุ่มคือ กลุ่มหินปูนและกลุ่มหินภูเขาไฟ กลุ่มหินปูนจะอยู่บริเวณจังหวัดสระบุรีและลพบุรี เป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดี ปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 10-100 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ในกลุ่มหินปูนจะมีหินดินดานและหินทรายซึ่งหินดังกล่าวจะให้ น้ำในเกณฑ์ 5-20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ยกเว้นบางแห่งอาจได้ถึง 100 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ส่วนหินภูเขาไฟจะอยู่ในเขตจังหวัดลพบุรีและสระบุรี ต่อมาถึงจังหวัดนครนายกน้ำบาดาลในหินภูเขาไฟชุดนี้ให้น้ำในเกณฑ์ 2-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง แต่มีหลายพื้นที่ที่อยู่ในแนวรอยเลื่อนของหินสามารถให้น้ำถึง 30-40 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง เช่นบริเวณอำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี เป็นต้น สำหรับพื้นที่ด้านตะวันตกชั้นหินอุ้มน้ำหรือชั้นหินที่กักเก็บน้ำประกอบด้วย หินปูน ซึ่งหินชุดนี้เป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดีมากเพราะให้น้ำในเกณฑ์ถึง 10-50 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง บางแห่งอาจได้ถึง 100 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง นอกจากนั้นหินปูนชุดนี้บริเวณนี้ยังเป็นแหล่งน้ำพุน้ำซับมากมาย แหล่งน้ำพุที่สำคัญคือน้ำพุที่ไหลออกมาเป็นน้ำตกไทรโยคปัจจุบัน สำหรับหินอุ้มน้ำชนิดอื่น ๆ ประกอบด้วยหินดินดาน หินทรายแป้ง และหินทราย จะให้น้ำในเกณฑ์ 5-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง แต่บางแห่งอาจได้ถึง 10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และหินที่สำคัญอีกกลุ่มหนึ่งสำหรับภาคตะวันตกก็คือ หินแปรและหินอัคนี ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่ค่อยกักเก็บน้ำ กล่าวคือโดยเฉลี่ยจะให้น้ำในเกณฑ์ 1-5 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และในหลายพื้นที่ไม่มีน้ำเลย

ชั้นน้ำบาดาลในหินแข็งที่ไม่ใช่หินปูน บริเวณขอบแอ่งของที่ราบภาคกลางที่ให้น้ำมากกว่า 20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ประกอบด้วย บริเวณตำบลท่ากระดาน จังหวัดกาญจนบุรี ความหนาโดยเฉลี่ยของตะกอนน้ำพาของแม่น้ำเจ้าพระยาหนาเฉลี่ย 20-80 เมตร ส่วนของแม่น้ำแม่กลองและแม่น้ำสุพรรณบุรีหนาประมาณ 20-50 เมตร

สำหรับแหล่งน้ำบาดาลที่มีปริมาณน้ำมาก และเป็นชั้นน้ำบาดาลระดับลึกนั้น ชั้นน้ำบาดาลเป็นตะกอนจากกรวดทรายยุคเก่า โดยที่กรวดทรายที่สะสมกันประกอบด้วยกรวดทรายที่มีการคัดขนาดที่ดีและสะสมกันเป็นชั้น ๆ (เก่าที่มีการพัฒนาแล้ว) ส่วนบริเวณแอ่งแม่น้ำแม่กลอง-แม่น้ำท่าจีนนั้น มีมากกว่า 2 ชั้น ปริมาณน้ำบาดาลที่มีคุณภาพดีที่สามารถสูบขึ้นมาใช้ได้นั้น ในส่วนของชั้นน้ำบาดาลในแอ่งแม่น้ำเจ้าพระยา แต่ละชั้นน้ำจะสามารถ

สูบขึ้นมาใช้ได้ในพื้นที่เฉลี่ย 80-200 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และบางชั้นสูบได้ถึง 300 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ส่วนในเขตอ่างแม่ น้ำแม่กลอง-ท่าจีน สามารถสูบใช้ได้ในพื้นที่ 50-100 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

3.4 แหล่งน้ำบาดาลในภาคตะวันออก

ภาคตะวันออกมีพื้นที่ประมาณ 25,000 ตารางกิโลเมตร กลุ่มพื้นที่ของ จังหวัดปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด มีแม่น้ำที่สำคัญคือ แม่น้ำบางปะกงและแม่น้ำปราจีนบุรี ส่วนแม่น้ำสายอื่น ๆ เป็นแม่น้ำขนาดเล็กและเป็นแม่น้ำสายสั้น ๆ ศักยภาพของแหล่งน้ำบาดาลส่วนใหญ่แล้วค่อนข้างจำกัด ทั้งนี้เพราะหินส่วนใหญ่เป็นหินที่ไม่ค่อยกักเก็บน้ำบาดาล และในบริเวณที่ราบริมหทะเลก็มีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพน้ำคือ เป็นน้ำกร่อยหรือเค็ม สภาพของแหล่งน้ำบาดาลสรุปได้ดังนี้

ก. แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วน แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วนในภาคนี้จัดได้ว่า เป็นแหล่งน้ำที่มีปริมาณจำกัดมาก ทั้งนี้เพราะตะกอนส่วนใหญ่เป็นดินเหนียวและคุณภาพน้ำส่วนใหญ่จะเค็มด้วย เช่นบริเวณจังหวัดฉะเชิงเทราในเขตลุ่มน้ำบางปะกง บริเวณพื้นที่ชายฝั่งตั้งแต่จังหวัดชลบุรีถึงจังหวัดตราด อย่างไรก็ตามในบริเวณพื้นที่ราบชายฝั่ง มีชั้นทรายที่เป็นตะกอนชายหาดที่เป็นแหล่งน้ำบาดาลระดับตื้นคือ ความลึกเฉลี่ย 3-8 เมตร มีคุณภาพจืดและมีปริมาณอยู่ในเกณฑ์ 5-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ส่วนน้ำบาดาลในหินร่วนที่มีคุณภาพจืดและมีปริมาณมากคือ อยู่ในเกณฑ์ 10-30 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง มีกระจายอยู่เป็นแห่ง ๆ เช่น บริเวณอำเภอสัตหีบระหว่างอำเภอเมืองระยองกับอำเภอแกลง เป็นต้น

ข. น้ำบาดาลในหินแข็ง แหล่งน้ำบาดาลในหินแข็งจัดว่าเป็นชั้นน้ำบาดาลที่สำคัญของภาคนี้ เพราะส่วนใหญ่รองรับด้วยหินแข็ง หินที่เป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดีที่สุดได้แก่ หินปูน ซึ่งจะให้น้ำในเกณฑ์ 20-50 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง พื้นที่ที่รองรับด้วยหินปูนได้แก่ พื้นที่ด้านตะวันออกของอำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง กิ่งอำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดปราจีนบุรี ส่วนหินที่มีคุณสมบัติในการกักเก็บน้ำบาดาลที่ตีรองลงมาก็คือ หินภูเขาไฟ ในบริเวณจังหวัดปราจีนบุรี ให้น้ำในเกณฑ์ 10-40 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง สำหรับในเขตอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ปรากฏว่าได้น้ำจาก หินซิลต์ และ ไรซ์ ซึ่งอยู่ในแนวรอยแยกของหินให้น้ำใน

เกณฑ์ 10-40 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมงเช่นกัน ส่วนหินชั้นกึ่งหินแปร หินชั้นและหินแกรนิต ซึ่งคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของภาคนี้เป็นหินที่ไม่ค่อยกักเก็บน้ำบาดาล กล่าวคือปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 1-5 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ยกเว้นบางพื้นที่ที่มีลักษณะโครงสร้างที่เหมาะสม อาจได้ถึง 30 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง เช่นบริเวณบ้านสองสลึง อำเภอแก่งหลวง จังหวัดระยอง ได้น้ำถึง 30 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ในหินทรายและหินดินดาน

ค. คุณภาพน้ำบาดาล คุณภาพของน้ำบาดาลในภาคนี้ส่วนใหญ่จะมีปริมาณเหล็กสูงและบางแห่งพบว่ามีปริมาณฟลูออไรด์สูงเช่น บริเวณจังหวัดชลบุรี ส่วนบริเวณด้านริมทะเลและที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกง คุณภาพน้ำส่วนใหญ่จะดี

3.5 แหล่งน้ำบาดาลในภาคใต้

ภาคใต้มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 68,000 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี ระนอง พังงา ภูเก็ต นครศรีธรรมราช ปัตตานี สงขลา พัทลุง ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล

สภาพของแหล่งน้ำบาดาลสรุปได้ดังนี้

ก. แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วน แหล่งหินร่วนที่สำคัญของภาคใต้เกือบทั้งหมด อยู่บริเวณที่ราบริมฝั่งทะเลด้านตะวันออก ตั้งแต่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ลงไปจนถึงจังหวัด นราธิวาส โดยจะมีบริเวณที่กว้างและแหล่งน้ำบาดาลมีศักยภาพสูงในบริเวณตั้งแต่จังหวัด สุราษฎร์ธานีลงไป หินร่วนในภาคใต้ประกอบด้วยตะกอนตะพักลุ่มน้ำเกือบทั้งหมด ส่วน ตะกอนน้ำหลากมีน้อยเพราะทางน้ำในภาคใต้เป็นทางน้ำขนาดเล็กและสายอื่น ๆ ที่มีขนาดใหญ่ก็มีแม่น้ำปรางบุรี แม่น้ำตาปี แม่น้ำปัตตานี แม่น้ำสุโขทัย และคลองอู่ตะเภา เป็นต้น นอกจากนี้บริเวณชายฝั่งยังมีทรายชายหาดที่สะสมกันเป็นสันทราย ซึ่งเป็นแหล่งกักเก็บน้ำบาดาลระดับตื้นที่ดีพอสมควร

ตะกอนน้ำหลากของแม่น้ำสายใหญ่ ๆ ดังกล่าวแล้วมีความหนาเฉลี่ย 5-20 เมตรเท่านั้น และส่วนใหญ่ให้น้ำในเกณฑ์เฉลี่ย 5-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง คุณภาพน้ำ جيد แต่จะมีรสกร่อยถึงเค็มในบริเวณริมฝั่งทะเล ส่วนตะกอนตะพักลุ่มน้ำในพื้นที่ชายฝั่งทะเล

บริเวณตั้งแต่จังหวัดสุราษฎร์ธานีลงไปจนถึงจังหวัดนราธิวาส มีความหนาเฉลี่ย 80-150 เมตร ตะกอนส่วนใหญ่ประกอบด้วยกรวดทรายและให้น้ำในเกณฑ์เฉลี่ย 20-100 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง น้ำส่วนใหญ่คุณภาพ جيد ยกเว้นบางพื้นที่บริเวณริมฝั่งทะเลและส่วนใหญ่จะเป็นชั้นน้ำชั้นบน สำหรับตะกอนตะพิกลุ่มน้ำในหุบเขาจะมีความหนาเฉลี่ย 30-100 เมตร และให้น้ำในเกณฑ์เฉลี่ย 10-30 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ส่วนตะกอนทรายชายหาดซึ่งจะหนาเฉลี่ย 3-8 เมตร ให้น้ำในเกณฑ์เฉลี่ย 3-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง แหล่งน้ำบาดาลในหินร่วนที่มีศักยภาพสูงประกอบด้วยพื้นที่บริเวณแอ่งท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ราบชายฝั่งบริเวณอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอระโนด อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี และนอกจากนั้นชั้นน้ำบริเวณดังกล่าวยกเว้นบริเวณแอ่งหาดใหญ่ชั้นน้ำบาดาลจะเป็นแบบ ชั้นน้ำภายใต้แรงดัน อาจมีแรงดันมากจนบ่อน้ำบาดาลที่เจาะเป็นแบบน้ำพุ

ข. แหล่งน้ำบาดาลในหินแข็ง หินแข็งที่เป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดีที่สุด ได้แก่ หินปูน น้ำบาดาลจากหินปูนอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ย 10-80 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง บริเวณที่รองรับด้วยหินปูนได้แก่ พื้นที่บริเวณด้านตะวันตกของอำเภอเมืองชุมพร พื้นที่บริเวณอำเภอเมือง พังงา อำเภอเมืองกระบี่ อำเภอเมืองและห้วยยอด จังหวัดตรัง อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล อำเภอเมืองพัทลุง และอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนหินที่ให้น้ำรองลงมาก็คือหินชั้นซึ่งรวมถึงหินชั้นกึ่งหินแปร หินชุดดังกล่าวให้น้ำตั้งแต่ 3-8 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง บางแห่งไม่ให้น้ำเลยแต่บางแห่งอาจได้ถึง 10-20 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง เช่นบริเวณอำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอำเภอเมือง จังหวัดสตูล สำหรับหินแปรและหินอัคนี ซึ่งมีกระจายอยู่ทั่วไปในภาคนี้ส่วนใหญ่ให้น้ำน้อยคืออยู่ในเกณฑ์ 2-5 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ยกเว้นบางพื้นที่ที่มีโครงสร้างทางธรณีวิทยาที่เหมาะสม อาจเป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดีได้ เช่นหินแปรบริเวณอำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้น้ำถึง 70 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง

ค. คุณภาพน้ำบาดาล คุณภาพน้ำบาดาลในภาคใต้ส่วนใหญ่ใช้อุปโภคบริโภคได้ แต่เกือบทั่วไปจะมีปริมาณเหล็กสูง ส่วนบริเวณริมฝั่งทะเลโดยเฉพาะอย่างยิ่งฝั่งทะเลด้านตะวันตกคุณภาพน้ำจะเค็ม ส่วนด้านตะวันออกช่วงจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ถึงชุมพร และ

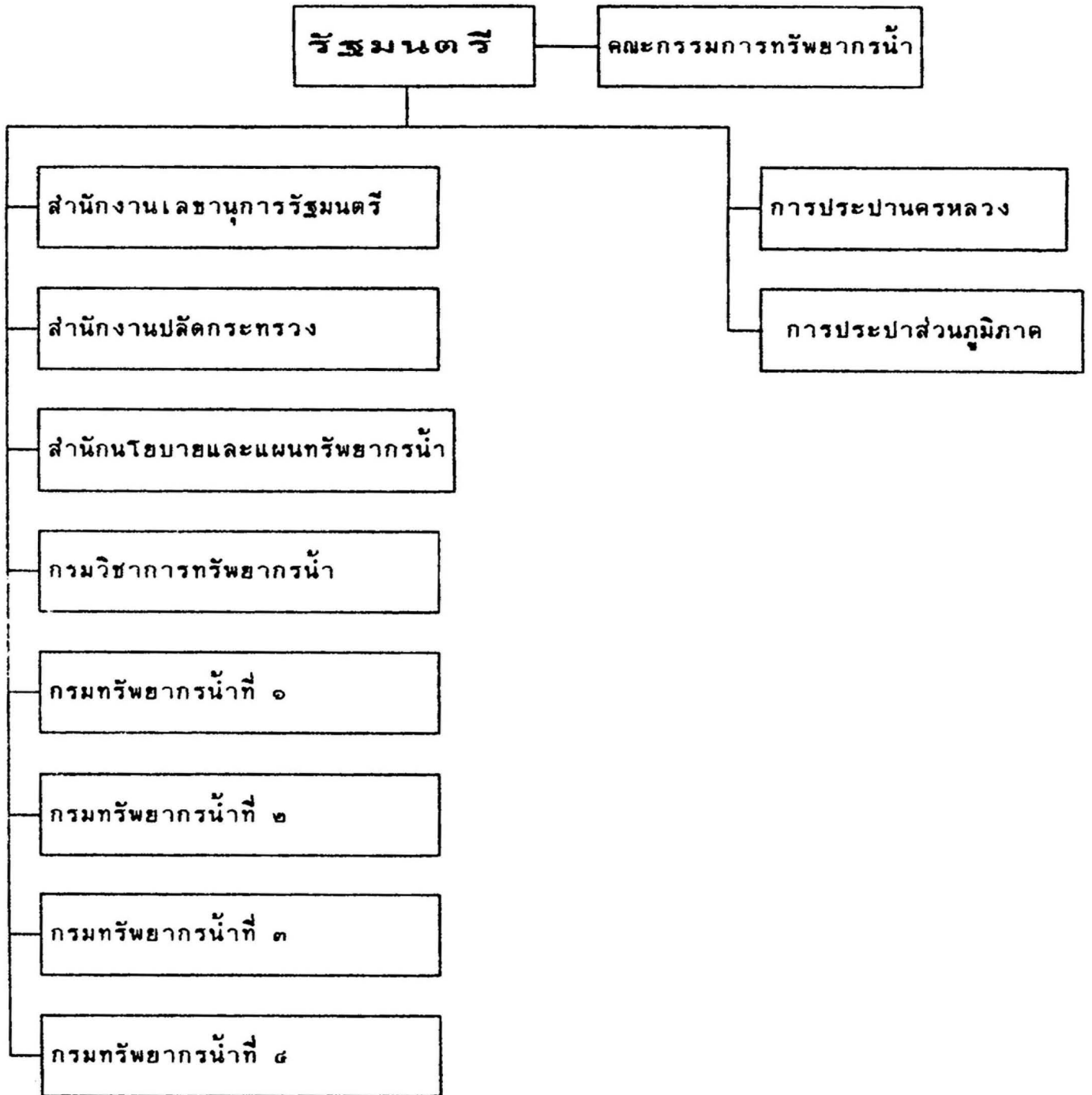
บางส่วนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และนราธิวาส น้ำบาดาลจะมี
คุณภาพดีในบริเวณริมฝั่งทะเล

กระทรวงทรัพยากรน้ำ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

กระทรวงทรัพยากรน้ำมีหน้าที่เกี่ยวกับการใช้ การจัดหา การพัฒนา การจัดการ การบริหาร และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

โครงสร้างของกระทรวงทรัพยากรน้ำ

สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี

หน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี

มีหน้าที่รับผิดชอบในงานธุรการทั่ว ๆ ไปของรัฐมนตรี ติดต่อประสานงานภายใน กระทรวงและกับรัฐสภา และติดต่อนัดหมายการประชุม การเข้าเยี่ยมเยียนรัฐมนตรี และการให้สัมภาษณ์ของรัฐมนตรี ควบคุมดูแลให้กิจการดำเนินไปตามนโยบายและคำสั่งของรัฐมนตรี ตลอดจนรวบรวมความคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีต่อนโยบายและการปฏิบัติของกระทรวง และพิจารณาเรื่องราวและคำร้องทุกข์ต่าง ๆ

การแบ่งงานภายใน

สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี มีการแบ่งงานภายใน ดังนี้

1. งานธุรการ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารบรรณและธุรการทั่วไปของสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี ได้แก่ การลงทะเบียนรับ-ส่งหนังสือ จัดเก็บ ค้นหาเอกสาร งานพิมพ์ โต้ตอบหนังสือ ประสานงานและรับผิดชอบงานธุรการทั่วไป รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย
2. ฝ่ายการเมือง มีหน้าที่รับผิดชอบในการวิเคราะห์ สรุปเรื่องราวให้ข้อพิจารณา และข้อเสนอแนะในการประชุมคณะรัฐมนตรี การประชุมระหว่างคณะรัฐมนตรีกับสภาผู้แทนราษฎร และกับรัฐสภา ติดต่อประสานงานกับรัฐสภาในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งเรื่องการประชุมกับคณะกรรมการในหน้าที่เกี่ยวกับการต่างประเทศ
3. ฝ่ายตรวจสอบเรื่องราว มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบ ติดตาม วิเคราะห์ สืบสวนข้อเท็จจริงในเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ และพิจารณากลับกรองเรื่องต่าง ๆ ก่อนนำเสนอรัฐมนตรีเพื่อวินิจฉัยสั่งการ

สำนักงานปลัดกระทรวง

หน้าที่ความรับผิดชอบ

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวงและราชการที่คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวงให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง

หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง

1. กองกลาง

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไปของสำนักงานปลัด ซึ่งมิได้อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการใดโดยเฉพาะ หน้าที่ความรับผิดชอบดังกล่าวรวมถึงงานสารบรรณ งานเลขานุการ การรักษาความปลอดภัย งานประสานราชการและเร่งรัดติดตามการปฏิบัติราชการของส่วนราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

2. กองคลัง

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ และการพัสดุของสำนักงานปลัดกระทรวงและที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ตลอดจนงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่และยานพาหนะของสำนักงานปลัดกระทรวง

3. กองการเจ้าหน้าที่

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดระบบงานและบริหารบุคคลของสำนักงานปลัดกระทรวงและของกระทรวง

4. กองการต่างประเทศ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการติดต่อประสานงานกับต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงและของกระทรวง

5. กองนิติการ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับกฎหมายในความรับผิดชอบของกระทรวงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งงานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบของข้าราชการในทางแพ่ง และงานคดีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวง

6. กองสารนิเทศ

ดำเนินการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กิจกรรมและการปฏิบัติราชการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง

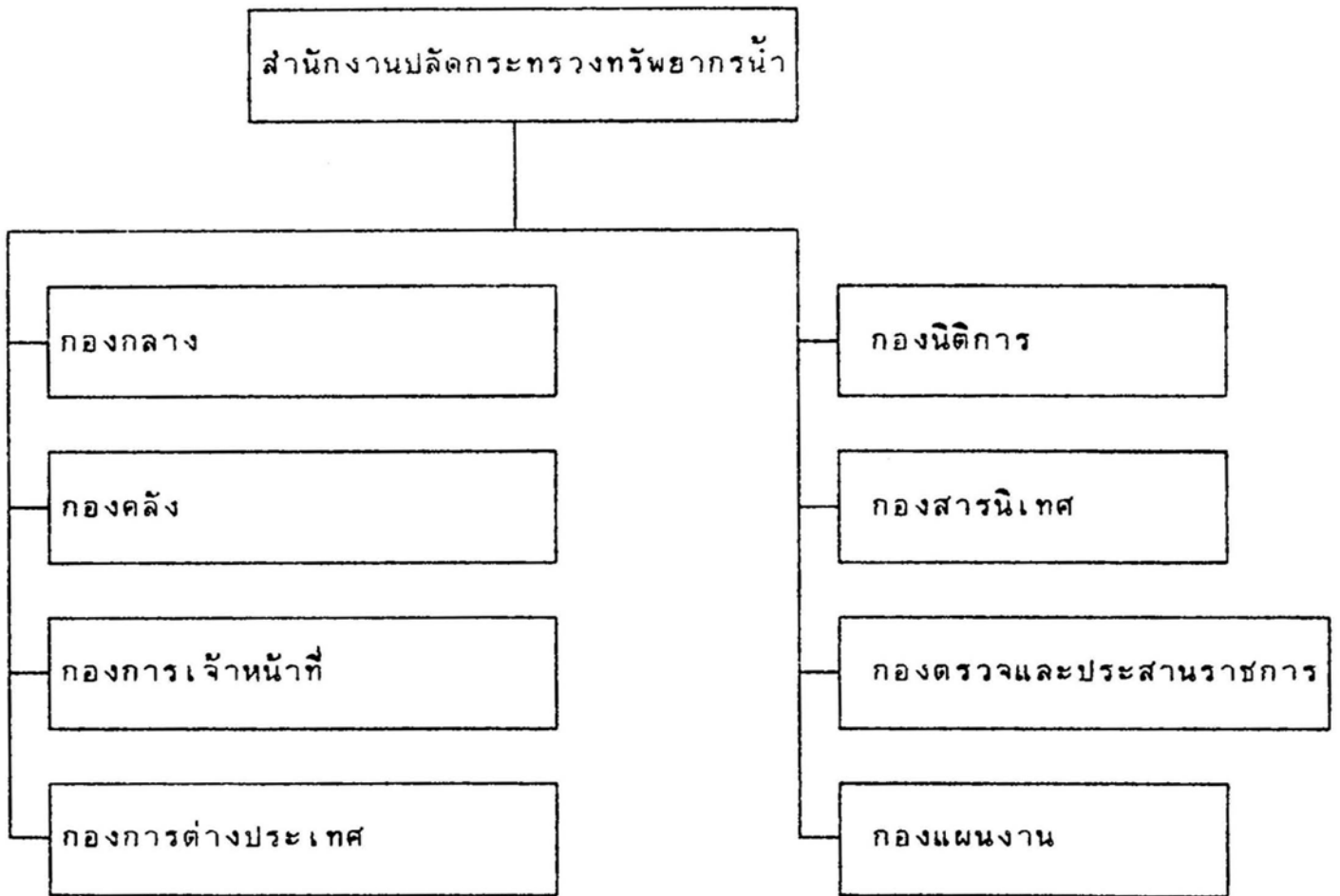
7. กองตรวจและประสานราชการ

ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงและเรื่องราวร้องทุกข์

8. กองแผนงาน

จัดทำและประสานแผนงานของส่วนราชการในสำนักงานปลัด และประสานแผนงานกับส่วนราชการอื่นในกระทรวง

ร่างโครงสร้างของสำนักงานปลัดกระทรวง
ทรัพยากรน้ำ

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

เสนอนโยบายและทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงทรัพยากรน้ำ เพื่อให้การบริหารและจัดการทรัพยากรน้ำเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดจนมีหน้าที่วางแผนพัฒนา และปรับแผนของกระทรวงให้เป็นไปตามนโยบายทรัพยากรน้ำของชาติ และสอดคล้องกับสภาพการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานสังกัดสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

1. สำนักงานเลขาธิการกรม

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปของสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ และราชการที่มีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดโดยเฉพาะ หน้าที่ความรับผิดชอบดังกล่าวให้รวมถึงงานสารบรรณ งานเลขานุการ งานรักษาความปลอดภัย งานเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะ

2. กองการเจ้าหน้าที่

มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดระบบงานและบริหารบุคคลของสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

3. กองนโยบายและแผน

มีหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายทรัพยากรน้ำของชาติ รวมทั้งจัดทำปรับปรุงและพัฒนาแผนปฏิบัติการให้เป็นไปตามนโยบายทรัพยากรน้ำของชาติ ตลอดจนประสานแผนทรัพยากรน้ำของส่วนราชการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกัน

4. กองข้อมูลข่าวสารทรัพยากรน้ำ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเก็บ การกลั่นกรอง การวิเคราะห์ การแลกเปลี่ยนและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนนโยบาย และการจัดทำแผนทรัพยากรน้ำของชาติ โดยการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ และเครือข่าย เพื่อนำใช้ในเรื่องดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

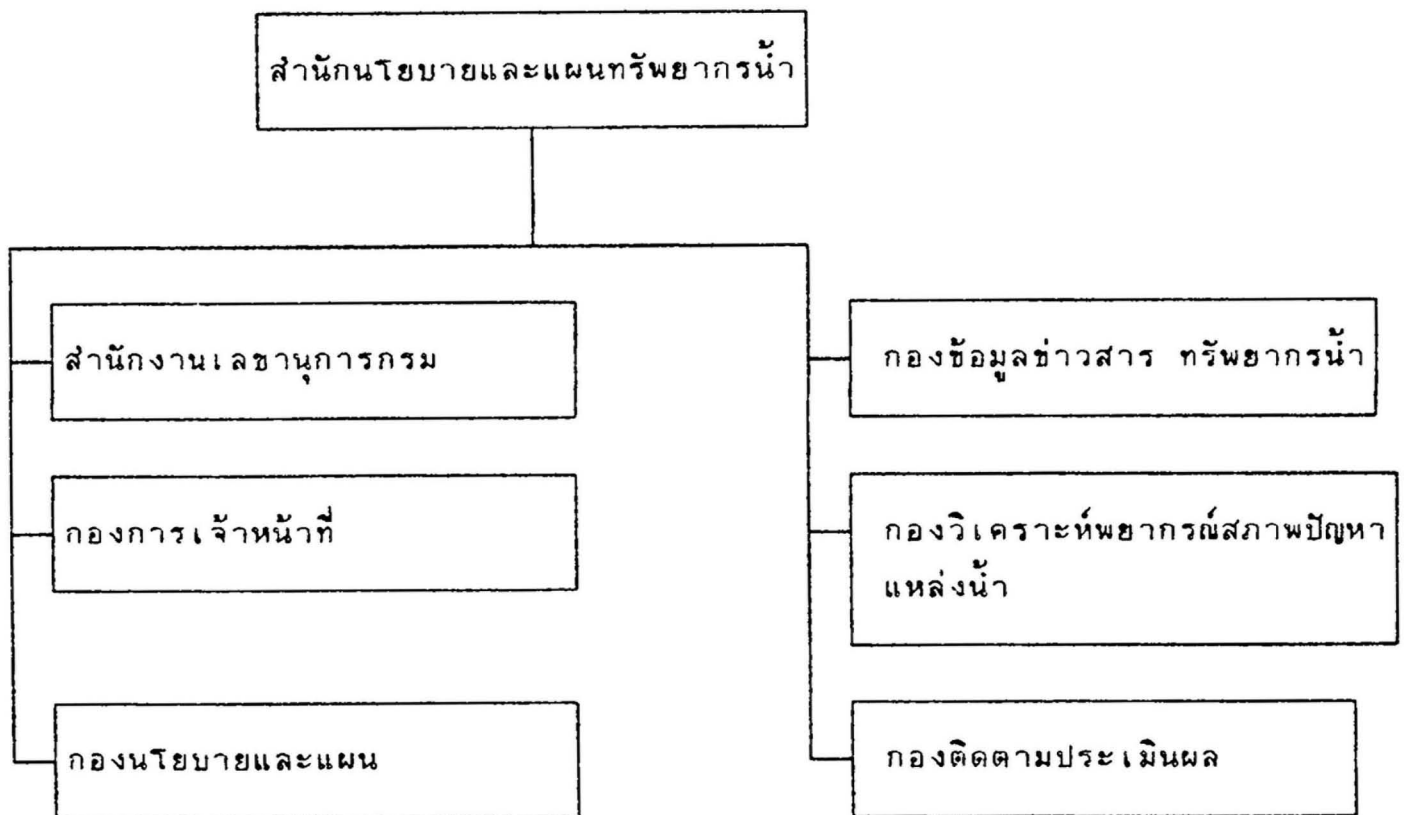
5. กองวิเคราะห์ทรัพยากรสภาพปัญหาแหล่งน้ำ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของแหล่งน้ำต่าง ๆ ทั้งที่กำลังเกิดขึ้นและที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางนโยบายและจัดทำแผนทรัพยากรน้ำของชาติตลอดจนวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่เกี่ยวข้อง

6. กองติดตามประเมินผล

ทำหน้าที่ในการกำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการต่าง ๆ ว่าสอดคล้องหรือเป็นไปตามนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำของชาติหรือไม่ เพียงใด พร้อมทั้งทำหน้าที่เสนอแนะการแก้ไขปรับปรุงรวมทั้งสนับสนุนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ร่างโครงสร้างสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

กรมวิชาการทรัพยากรน้ำ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

ทำหน้าที่ในการศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำรวมทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ในการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการทรัพยากรน้ำ ตลอดจนการกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ พร้อมกับดำเนินการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของกระทรวง

หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานสังกัดกรมวิชาการทรัพยากรน้ำ

1. สำนักงานเลขานุการกรม

มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของกรมและราชการที่มีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดโดยเฉพาะ หน้าที่ดังกล่าวรวมถึงงานสารบรรณ งานเลขานุการ งานรักษาความปลอดภัย งานเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะ

2. กองการเจ้าหน้าที่

มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดระบบงาน และบริหารบุคคลของกรม

3. กองพัฒนาบุคลากร

มีหน้าที่ในการดำเนินการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรของกรมและของกระทรวง ตลอดจนการจัดสัมมนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ

4. กองวิจัยและพัฒนา

มีหน้าที่ในการศึกษาวิจัยค้นคว้าวิชาการหรือ เทคโนโลยีสมัยใหม่และนำมาพัฒนาหรือประยุกต์ใช้ให้ได้ผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง

5. กองวิจัยชลศาสตร์

มีหน้าที่ในการวิจัยและปฏิบัติงานในห้องทดลองเกี่ยวกับสภาพของน้ำและอาคารต่าง ๆ

6. กองอุทกวิทยา

มีหน้าที่ในการสำรวจ เก็บ วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนและเผยแพร่ข้อมูลทางอุทกวิทยา

7. กองธรณีวิทยา

มีหน้าที่ในการสำรวจ เก็บ ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทางธรณีวิทยาอันจะเป็นประโยชน์ในออกแบบและวางโครงการ รวมทั้งข้อมูลทางอุทกธรณีวิทยาเพื่อประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาน้ำบาดาล

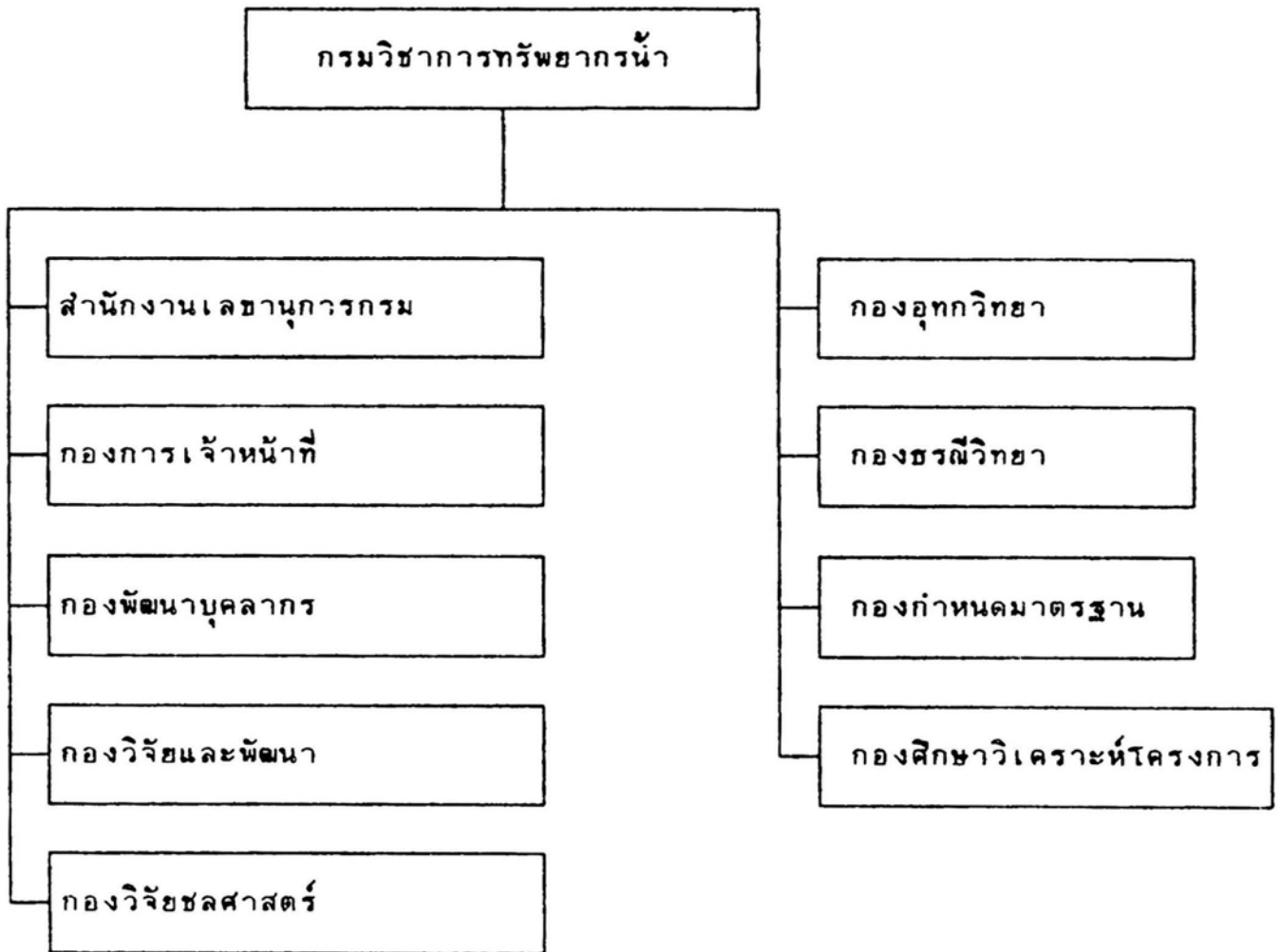
8. กองกำหนดมาตรฐาน

มีหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานในการสำรวจ ออกแบบ ก่อสร้าง และรายละเอียดโครงการตลอดจนมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

9. กองศึกษาวิเคราะห์โครงการ

มีหน้าที่เกี่ยวกับการทำข้อกำหนดในการศึกษาของโครงการ (Term of Reference) และทำการศึกษาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study) ตลอดจนกำหนดเงื่อนไขและวิธีการควบคุม กำกับ ดูแลที่จำเป็นในการว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อทำการศึกษา

ร่างโครงสร้างของกรมวิชาการทรัพยากรน้ำ

กรมทรัพยากรน้ำที่ 1- 4

หน้าที่ความรับผิดชอบ

มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำที่รับผิดชอบ โดยการสำรวจ ออกแบบ ก่อสร้างซ่อมบำรุงรักษาและการอนุรักษ์ เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำ ทุกประเภทตลอดจนเป็นศูนย์สนเทศแหล่งน้ำ

พื้นที่รับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำ

กรมทรัพยากรน้ำที่ 1 รับผิดชอบลุ่มน้ำภาคกลางและภาคเหนือ ซึ่งได้แก่ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำป่าสัก ลุ่มน้ำสะแกกรัง ลุ่มน้ำแม่ปิง ลุ่มน้ำวัง ลุ่มน้ำยม ลุ่มน้ำน่าน ลุ่มน้ำกก ลุ่มน้ำสาละวิน และลุ่มน้ำสาขา

กรมทรัพยากรน้ำที่ 2 รับผิดชอบลุ่มน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้แก่ลุ่มน้ำโขง ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำมูล และลุ่มน้ำสาขา

กรมทรัพยากรน้ำที่ 3 รับผิดชอบลุ่มน้ำภาคตะวันออก ลุ่มน้ำภาคตะวันตกและภาคใต้ตอนบน ซึ่งได้แก่ ลุ่มน้ำบางปะกง ลุ่มน้ำโตนเลสาป ลุ่มน้ำปราจีนบุรี ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำแม่กลอง ลุ่มน้ำเพชรบุรี และลุ่มน้ำสาขา

กรมทรัพยากรน้ำที่ 4 รับผิดชอบลุ่มน้ำภาคใต้ ซึ่งได้แก่ ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันตก ลุ่มน้ำตาปี ลุ่มน้ำทะเลสาปสงขลา ลุ่มน้ำปัตตานี ลุ่มน้ำตาปี ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกและลุ่มน้ำสาขา

หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน สังกัดกรมทรัพยากรน้ำที่ 1-4

1. สำนักงานเลขานุการกรม

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป งานสารบรรณ งานเลขานุการ นักบริหาร งานเลขานุการผู้ตรวจ งานการประชุม การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แผนงาน โครงการ และผลงานของกรม การรับเรื่องราวร้องทุกข์ งานยานพาหนะและสถานที่ การรักษาความปลอดภัย งานประสานราชการ และเร่งรัดติดตามการปฏิบัติราชการของส่วนราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

2. กองคลัง

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการอำนวยความสะดวก และควบคุมดูแลเกี่ยวกับการเงิน การใช้จ่ายเงินงบประมาณและเงินอื่น ๆ การจัดทำบัญชีการเงินทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ ตรวจสอบจัดทำรายงานและสถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการคลัง วิเคราะห์งบประมาณ วางแผนบริหารพัสดุ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง จัดหาพัสดุ ครุภัณฑ์ อะไหล่เครื่องจักรกลและยานพาหนะ ควบคุมการเบิกจ่าย การบำรุงรักษาพัสดุ ตลอดจนรับผิดชอบด้านการเงินและบัญชีเกี่ยวกับการกู้เงินจากต่างประเทศและเงินช่วยเหลือ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

3. กองการเจ้าหน้าที่

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดระบบงานบริหารบุคลากร กำหนดอัตราค่าจ้าง การบรรจุแต่งตั้ง ทะเบียนประวัติ ดำเนินการสอบแข่งขันและคัดเลือกดำเนินการทางวินัย การฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ ลูกจ้าง ตลอดจนด้านสวัสดิการ

4. กองนิติการ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงาน ด้านนิติกรรม ด้านคดีทางกฎหมาย ของกรม ให้คำปรึกษา วินิจฉัย คดีความปัญหาทางกฎหมาย พิจารณาร่างกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งต่าง ๆ ในกิจการของกรม จัดทำข้อตกลง เงื่อนไข สัญญา ดำเนินการแก้ไขปัญหาการ จัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน

5. กองแผนงานและโครงการ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการวางแผน ประสานงาน กำกับควบคุมเก็บรวบรวม จัดทำข้อมูล ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิจารณากำหนดนโยบาย และแผนงานให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาทรัพยากรทั้งของกระทรวงตลอดจนควบคุมและบริหาร การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลของกรม

6. กองสำรวจ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานสำรวจ โครงการก่อสร้างทุกประเภท ศึกษา ค้นคว้า ให้คำแนะนำปรึกษาในด้านการสำรวจ จัดทำมาตรฐานการสำรวจงาน ก่อสร้างทุกประเภท วิเคราะห์ วิจัย ควบคุมคุณภาพการสำรวจ

7. กองออกแบบ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานออกแบบ ตรวจสอบ และประมาณการโครงการก่อสร้างทุกประเภท ศึกษาค้นคว้าให้คำแนะนำปรึกษาในด้านการออกแบบ จัดทำแบบมาตรฐานการก่อสร้างทุกประเภท วิเคราะห์วิจัย ควบคุมคุณภาพการออกแบบ กำหนดมาตรฐานในด้านวัสดุก่อสร้างทุกประเภท

8. กองพัฒนาแหล่งน้ำผิวดินขนาดใหญ่

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมแผนปฏิบัติงานโครงการ วิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ แบบแปลนและประมาณการ วางแผนงานก่อสร้าง ควบคุมติดตามตรวจสอบและบริหารงานก่อสร้างและซ่อมบำรุงแหล่งน้ำผิวดินขนาดใหญ่ทุกประเภท ตรวจสอบคุณภาพน้ำตามข้อกำหนด ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับงานก่อสร้างและซ่อมบำรุงแหล่งน้ำผิวดินขนาดใหญ่

9. กองพัฒนาแหล่งน้ำผิวดินขนาดเล็ก

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมแผนปฏิบัติงานโครงการ วิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ แบบแปลน ประมาณการ วางแผนงานก่อสร้าง ควบคุมติดตามตรวจสอบและบริหารงานก่อสร้างและซ่อมบำรุงแหล่งน้ำผิวดินขนาดเล็กทุกประเภท ตรวจสอบคุณภาพน้ำตามข้อกำหนด ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับงานก่อสร้างและซ่อมบำรุงแหล่งน้ำผิวดินขนาดเล็ก

10. กองน้ำใต้ดิน

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมแผนปฏิบัติงานโครงการ วิเคราะห์ความเหมาะสมโครงการก่อสร้าง วางแผนกำหนดเป้าหมายสถานที่ดำเนินการ ศึกษาสำรวจปริมาณน้ำใต้ดินตามหลักอุทกศาสตร์ ควบคุมติดตามตรวจสอบปรับปรุงคุณภาพน้ำ และบริหารงานก่อสร้างและซ่อมบำรุงแหล่งน้ำใต้ดินทุกประเภท ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินการเกี่ยวกับงานก่อสร้างและซ่อมบำรุงแหล่งน้ำใต้ดิน

11. กองจัดการและส่งเสริมการใช้น้ำ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการวิเคราะห์ความเหมาะสมการใช้ประโยชน์จากโครงการแหล่งน้ำ การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ กำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ การบริหารกลุ่มผู้ใช้น้ำ และมาตรการต่าง ๆ ในการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีคุณภาพ ตลอดจนให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมงานเกี่ยวกับกิจกรรมต่อเนื่องโดยการนำน้ำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

12. กองอนุรักษ์แหล่งน้ำธรรมชาติ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการสำรวจ รวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำธรรมชาติ วิเคราะห์ วิจัย กำหนดแผนปฏิบัติงาน การอนุรักษ์และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ กำหนดระเบียบปฏิบัติในการดำเนินงาน ควบคุมดูแลและรักษาห้วยหนอง คลอง บึง แม่น้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติทุกชนิด ตลอดจนประสานแผนการอนุรักษ์แหล่งน้ำธรรมชาติกับหน่วยงานอื่น

13. กองพัฒนาน้ำสะอาดและประปาชนบท

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการวางแผนโครงการจัดหา น้ำสะอาดในชนบท ศึกษา วิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ ศึกษาค้นคว้า ปรับปรุงคุณภาพน้ำสะอาด ควบคุมวางแผนดำเนินการก่อสร้างระบบประปาชนบท และสนับสนุนส่งเสริมการจัดทำภาชนะกักเก็บน้ำฝนทุกชนิด ตลอดจนการบริหารดูแลกิจการประปาชนบท

14. กองเครื่องจักรกลและโรงงาน

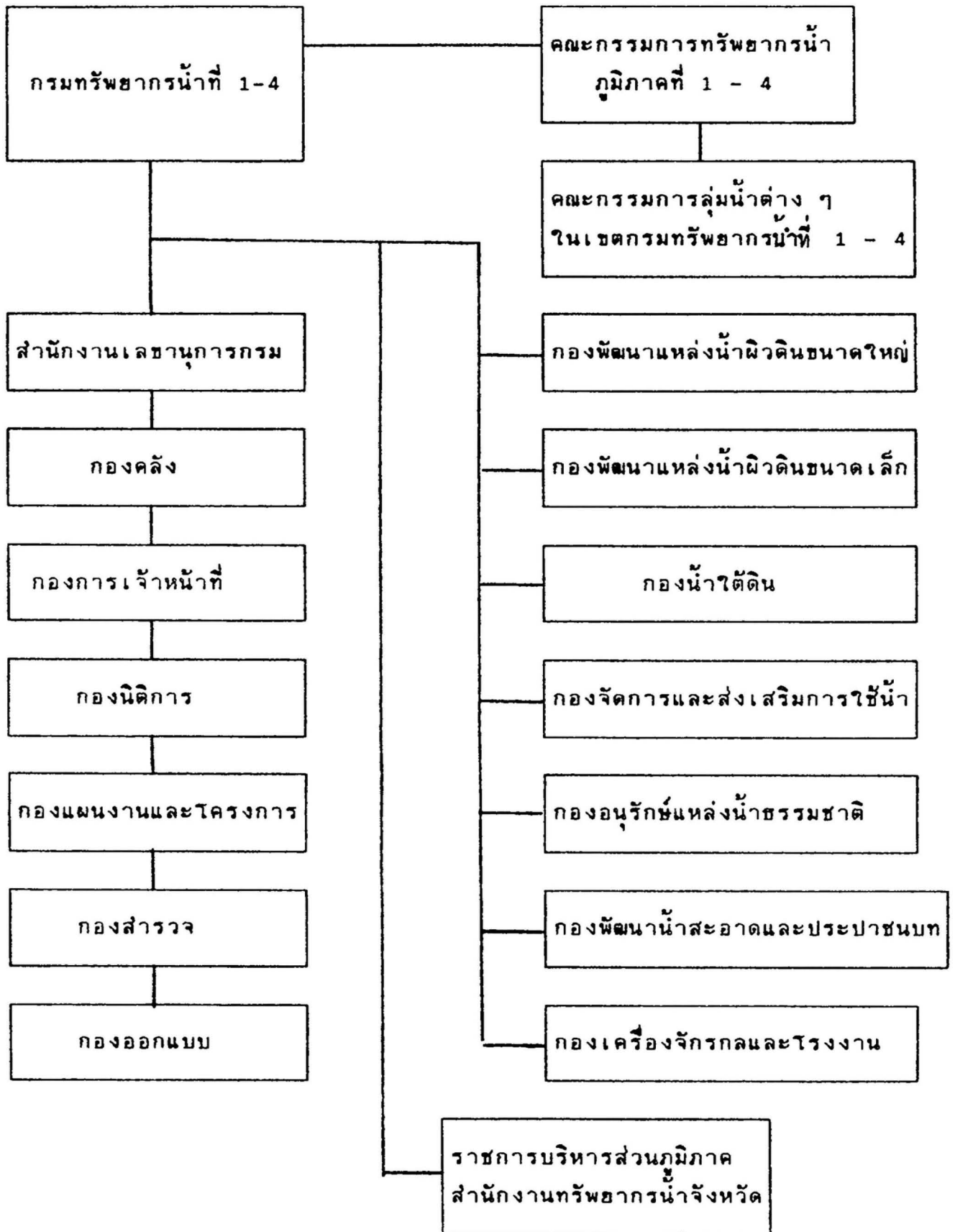
มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการวางแผน จัดระบบ ติดตามการใช้งาน การซ่อม การจัดหา การทดแทน การปรับปรุงสภาพ และกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับเครื่องจักรกล เครื่องมืออุปกรณ์ วิเคราะห์จัดทำสถิติ ประวัติ รายงานด้านวิศวกรรมเครื่องกล คิดค้นพัฒนาผลิตเครื่องจักรกลและ เครื่องทุ่นแรง การตรวจสอบและทดสอบคุณภาพเครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์ ตลอดจนควบคุมการใช้เครื่องจักรกลพร้อมอัตรากำลังพนักงานให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

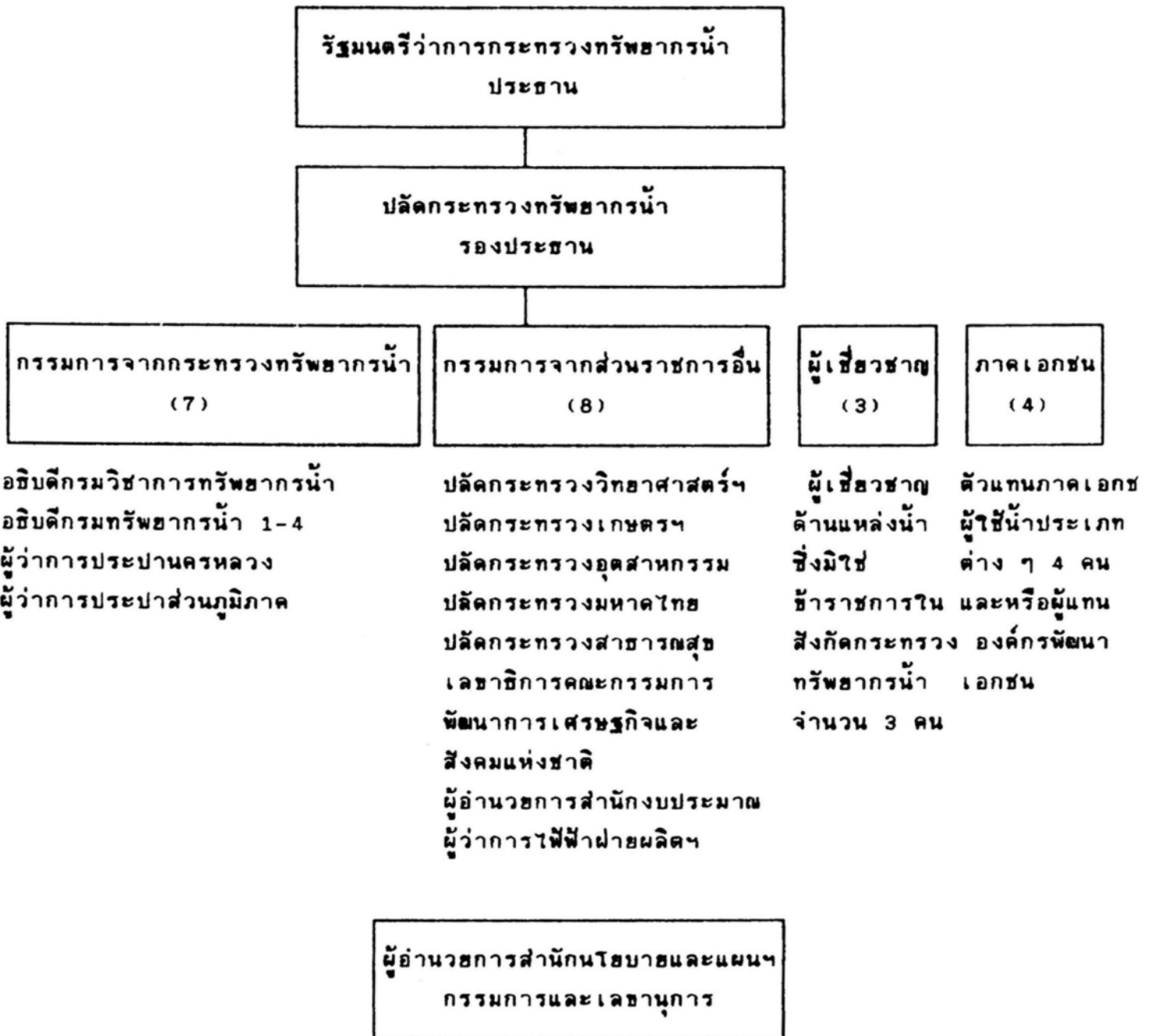
สำนักงานทรัพยากรน้ำจังหวัด

ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกรมทรัพยากรน้ำที่ 1-4 ส่วนภูมิภาคในการประสานงาน ดำเนินการด้านการจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาทรัพยากรน้ำโดยการสำรวจ ออกแบบ ก่อสร้าง การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ การซ่อมบำรุงรักษาแหล่งน้ำและเครื่องจักรกล ตลอดจนประสานงานกับหน่วยราชการและเอกชน เพื่อให้การพัฒนาแหล่งน้ำสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและถูกต้องตามหลักวิชาการ

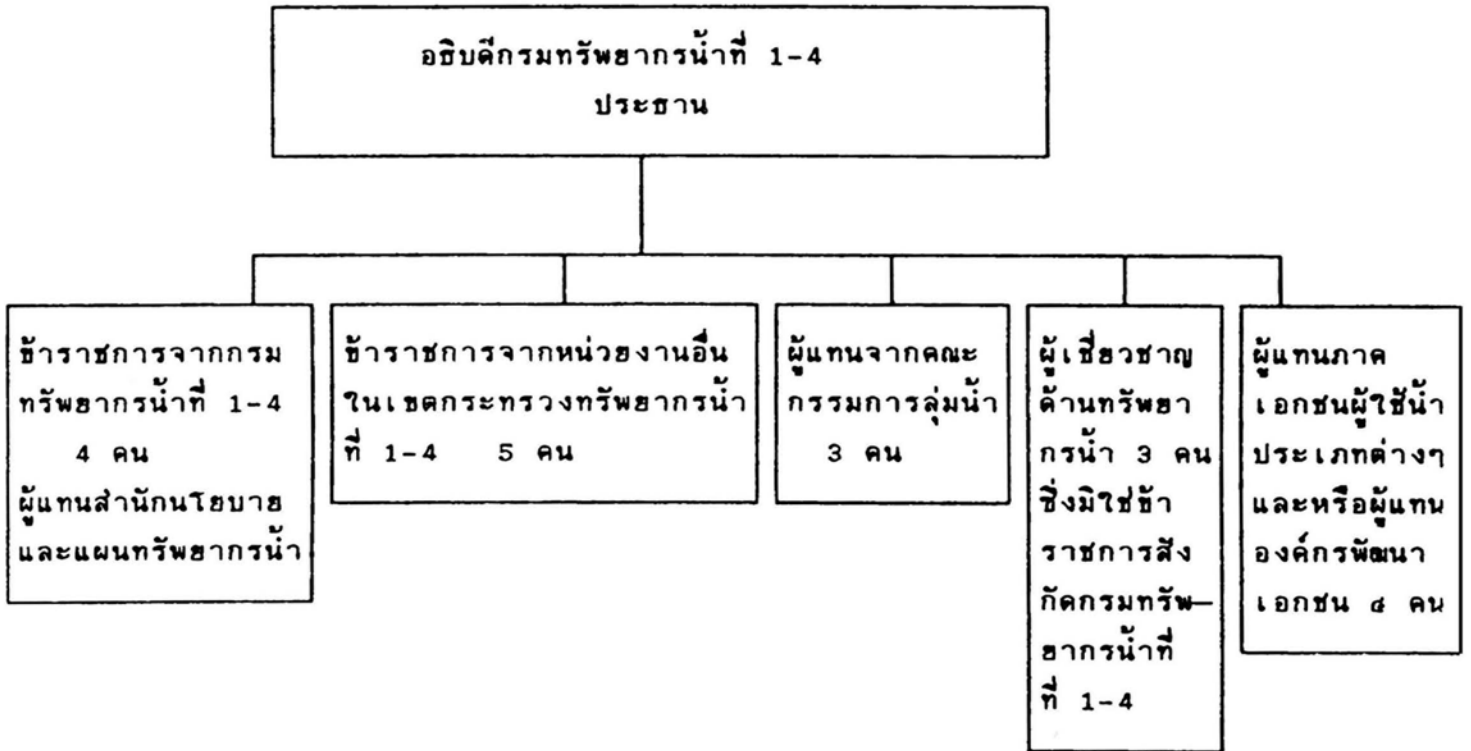
ร่างโครงสร้างของกรมทรัพยากรน้ำที่ 1-4

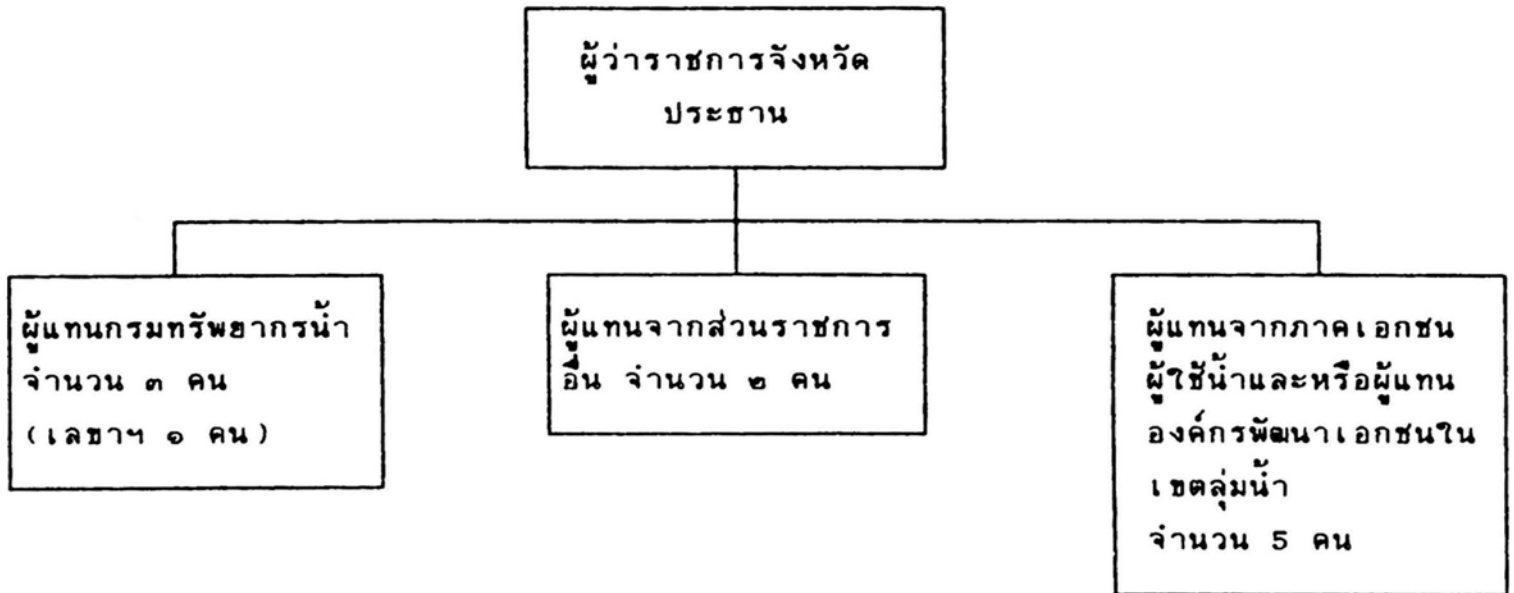
โครงสร้างคณะกรรมการทรัพยากรน้ำ (25)

โครงสร้างคณะกรรมการทรัพยากรภูมิภาคที่ 1 - 4 (21)

โครงสร้างคณะกรรมการลุ่มน้ำ (11)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ..

หลักการ
จัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำ

เหตุผล

โดยที่สถานการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำได้มีปัญหาเกิดขึ้นเป็นอันมาก หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำกระจัดกระจายอยู่หลายกระทรวง ทำให้การบริหารงานขาดความเป็นเอกภาพ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์และแก้ไขปัญหาเรื่องทรัพยากรน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้มีกระทรวง ทบวง และส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกระทรวง
ดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักนายกรัฐมนตรี
- (๒) กระทรวงกลาโหม
- (๓) กระทรวงการคลัง
- (๔) กระทรวงการต่างประเทศ
- (๕) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- (๖) กระทรวงคมนาคม
- (๗) กระทรวงทรัพยากรน้ำ
- (๘) กระทรวงพาณิชย์
- (๙) กระทรวงมหาดไทย
- (๑๐) กระทรวงยุติธรรม
- (๑๑) กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม
- (๑๒) กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
- (๑๓) กระทรวงศึกษาธิการ
- (๑๔) กระทรวงสาธารณสุข
- (๑๕) กระทรวงอุตสาหกรรม
- (๑๖) ทบวงมหาวิทยาลัย"

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติ
ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเกษตร
การเศรษฐกิจการเกษตร การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การประมง การปศุสัตว์ การป่าไม้
การพัฒนาที่ดิน และสหกรณ์

มาตรา ๑๕ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
- (๔) กรมประมง
- (๕) กรมปศุสัตว์
- (๖) กรมป่าไม้
- (๗) กรมพัฒนาที่ดิน
- (๘) กรมวิชาการเกษตร
- (๙) กรมส่งเสริมการเกษตร
- (๑๐) กรมส่งเสริมสหกรณ์
- (๑๑) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- (๑๒) สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร"

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น หมวด ๖ ทวิ มาตรา ๑๖ ทวิ และ
มาตรา ๑๖ ตริ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๕

"หมวด ๖ ทวิ
กระทรวงทรัพยากรน้ำ

มาตรา ๑๖ ทวิ กระทรวงทรัพยากรน้ำมีหน้าที่เกี่ยวกับการใช้ การจัดหา
การพัฒนา การจัดการ การบริหาร และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

มาตรา ๑๖ ตริ กระทรวงทรัพยากรน้ำมีส่วนราชการดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี
- (๒) สำนักงานปลัดกระทรวง
- (๓) สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ
- (๔) กรมวิชาการทรัพยากรน้ำ
- (๕) กรมทรัพยากรน้ำที่ ๑

- (๖) กรมทรัพยากรน้ำที่ ๒
- (๗) กรมทรัพยากรน้ำที่ ๓
- (๘) กรมทรัพยากรน้ำที่ ๔"

มาตรา ๖ กระทรวงใดประสงค์จะดำเนินกิจการเกี่ยวกับการใช้ การจัดหา การพัฒนา การจัดการ การบริหาร และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ นับแต่วันที่กฎหมายนี้มีผลใช้บังคับจะต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงทรัพยากรน้ำก่อน จึงจะดำเนินการได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วน
ของสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข
และกระทรวงอุตสาหกรรม ไปเป็นของกระทรวงทรัพยากรน้ำ

พ.ศ.

หลักการ

โอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วนของสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงอุตสาหกรรม ไปเป็นของกระทรวงทรัพยากรน้ำ

เหตุผล

โดยที่ได้มีการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำ จึงสมควรโอนอำนาจหน้าที่ กิจการ
ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงาน และเงินงบประมาณบางส่วนของสำนัก
นายกรัฐมนตรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์
เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงอุตสาหกรรม ไปเป็นของ
กระทรวงทรัพยากรน้ำ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

โอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วนของสำนักนายกรัฐมนตรี
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข
และกระทรวงอุตสาหกรรม ไปเป็นของกระทรวงทรัพยากรน้ำ
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรโอนอำนาจหน้าที่ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ
ลูกจ้าง พนักงาน และเงินงบประมาณบางส่วนของสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระทรวง
สาธารณสุข และกระทรวงอุตสาหกรรม ไปเป็นของกระทรวงทรัพยากรน้ำ

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการ
บริหารบางส่วนของสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย
กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวง
อุตสาหกรรม ไปเป็นของกระทรวงทรัพยากรน้ำ พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของสำนักนายกรัฐมนตรี ในส่วนที่เกี่ยวกับคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ไปเป็นของส่วนราชการในกระทรวงทรัพยากรน้ำตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำจะได้กำหนด

ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เลขาธิการนายกรัฐมนตรี ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และเจ้าหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ หรือสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ไปเป็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำ ปลัดกระทรวงทรัพยากรน้ำ อธิบดี หรือผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในกระทรวงทรัพยากรน้ำ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำจะได้กำหนด

มาตรา ๔ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของสำนักนายกรัฐมนตรี ในส่วนที่เกี่ยวกับคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ไปเป็นของส่วนราชการในกระทรวงทรัพยากรน้ำ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำจะได้กำหนด

มาตรา ๕ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เฉพาะกรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำและกองช่างกรมประมง และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำ ไปเป็นของส่วนราชการในกระทรวงทรัพยากรน้ำ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำจะได้กำหนด

ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ อธิบดี เลขาธิการ และเจ้าหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการที่ถูกโอนในวรรคก่อน ไปเป็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำ ปลัดกระทรวงทรัพยากรน้ำ อธิบดี หรือผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในกระทรวงทรัพยากรน้ำ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำจะได้กำหนด

มาตรา ๖ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง และ เงินงบประมาณของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เฉพาะกรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดินในส่วน ที่เกี่ยวกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำและกองช่าง กรมประมง และสำนักงานการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำ ไปเป็นของส่วน ราชการในกระทรวงทรัพยากรน้ำ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำจะได้กำหนด

มาตรา ๗ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย เฉพาะ กรมการปกครองในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำ กรมโยธาธิการใน ส่วนที่เกี่ยวกับกองพัฒนาน้ำสะอาดและกองพัฒนาบ่อบาดาล สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำและกองพัฒนาแหล่งน้ำ ไปเป็นของ ส่วนราชการในกระทรวงทรัพยากรน้ำ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำ จะได้กำหนด

ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวง มหาดไทย อธิบดี เลขาธิการ และเจ้าหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการที่ถูกโอนในวรรคก่อน ไปเป็น ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำ ปลัดกระทรวงทรัพยากรน้ำ อธิบดี หรือผู้อำนวยการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในกระทรวงทรัพยากรน้ำ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำ จะได้กำหนด

มาตรา ๘ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงาน และเงินงบประมาณของกระทรวงมหาดไทย เฉพาะกรมการปกครองในส่วนที่ เกี่ยวกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำ กรมโยธาธิการในส่วนที่เกี่ยวกับกองพัฒนา น้ำสะอาดและกองพัฒนาบ่อบาดาล สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดหา และพัฒนาทรัพยากรน้ำและกองพัฒนาแหล่งน้ำ ไปเป็นของส่วนราชการในกระทรวงทรัพยากรน้ำ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำจะได้กำหนด

มาตรา ๙ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม เฉพาะกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำ ไปเป็นของส่วนราชการในกระทรวงทรัพยากรน้ำ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงน้ำจะได้อำหนด

ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม อธิบดีกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน และของเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำ ไปเป็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำ ปลัดกระทรวงทรัพยากรน้ำ อธิบดี หรือผู้อำนวยการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในกระทรวงทรัพยากรน้ำ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำจะได้อำหนด

มาตรา ๑๐ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เฉพาะกรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงานในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำ ไปเป็นของส่วนราชการในกระทรวงทรัพยากรน้ำ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำจะได้อำหนด

มาตรา ๑๑ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุข เฉพาะกรมอนามัยในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำและกองประชาชนบท ไปเป็นของส่วนราชการในกระทรวงทรัพยากรน้ำ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำจะได้อำหนด

ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงสาธารณสุข อธิบดีกรมอนามัย และเจ้าหน้าที่กรมอนามัยในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมอนามัย ในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำและกองประชาชนบท ไปเป็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำ ปลัดกระทรวงทรัพยากรน้ำ อธิบดี หรือผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในกระทรวงทรัพยากรน้ำ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำจะได้อำหนด

มาตรา ๑๒ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง และเงินงบประมาณของกระทรวงสาธารณสุข เฉพาะกรมอนามัยในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดหา และพัฒนาทรัพยากรน้ำและกองประสานบท ไปเป็นของส่วนราชการในกระทรวงทรัพยากรน้ำ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำจะได้อำหนด

มาตรา ๑๓ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอุตสาหกรรม เฉพาะ กรมทรัพยากรธรณีในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำและกองน้ำบาดาล ไปเป็นของส่วนราชการในกระทรวงทรัพยากรน้ำ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำ จะได้อำหนด

ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี และเจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรธรณีในส่วนที่ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือข้อบังคับ ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมทรัพยากร ธรณีในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำและกองน้ำบาดาล ไปเป็นของรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำ ปลัดกระทรวงทรัพยากรน้ำ อธิบดี หรือผู้อำนวยการและ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในกระทรวงทรัพยากรน้ำ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำ จะได้อำหนด

มาตรา ๑๔ ให้โอนบรรดากิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ ข้าราชการ ลูกจ้าง และ เงินงบประมาณของกระทรวงอุตสาหกรรม เฉพาะกรมทรัพยากรธรณีในส่วนที่เกี่ยวกับการ จัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำและกองน้ำบาดาล ไปเป็นของส่วนราชการในกระทรวงทรัพยากรน้ำ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำจะได้อำหนด

มาตรา ๑๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการปราบปรามหลวง (ฉบับที่ ...)
พ.ศ.

หลักการ

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ
การปราบปรามหลวง พ.ศ. ๒๕๑๐

เหตุผล

โดยที่ได้มีการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำขึ้นเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ
และมีประสิทธิภาพในการใช้ การจัดหา การพัฒนา การจัดการ การบริหาร และ
การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ด้วยการกำหนดให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องอยู่
ภายใต้การกำกับ ควบคุม ดูแลของกระทรวงเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติ

การประปานครหลวง (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการประปานครหลวง....
.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า "พระราชบัญญัติการประปานครหลวง (ฉบับที่ ..) พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการประปานครหลวง พ.ศ. ๒๕๑๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค (ฉบับที่ ...)
พ.ศ.

หลักการ

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๓๒

เหตุผล

โดยที่ได้มีการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำขึ้น เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพในการใช้ การจัดหา การพัฒนา การจัดการ การบริหาร และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ด้วยข้อกำหนดให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องอยู่ภายใต้การกำกับควบคุม ดูแลของกระทรวงเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การประปาส่วนภูมิภาค (ฉบับที่ ...)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการประปาส่วนภูมิภาค

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค (ฉบับที่ ...) พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยสี่สิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการประปาส่วนภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งคณะกรรมการทรัพยากรน้ำ
คณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคและคณะกรรมการลุ่มน้ำ
พ.ศ. . .

หลักการ

ให้จัดตั้งคณะกรรมการทรัพยากรน้ำ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาค
และคณะกรรมการลุ่มน้ำ

เหตุผล

โดยที่ได้มีการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำเพื่อให้การใช้ การจัดหา
การพัฒนา การจัดการ การบริหารและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำเกิดความเข้มเือกภาพ
และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงสมควรจัดตั้งคณะกรรมการทรัพยากรน้ำ คณะกรรมการ
ทรัพยากรน้ำภูมิภาคและคณะกรรมการลุ่มน้ำเพื่อให้คำปรึกษา เสนอแนะ กลั่นกรอง
และประสานแผนงานตลอดจนสนับสนุนการดำเนินงานการดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตรา
พระราชบัญญัตินี้

ร่าง

พระราชบัญญัติจัดตั้งคณะกรรมการทรัพยากรน้ำ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาค
และคณะกรรมการลุ่มน้ำ

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการทรัพยากรน้ำ
คณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาค และคณะกรรมการลุ่มน้ำ

.....
.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติจัดตั้งคณะกรรมการ
ทรัพยากรน้ำ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคและคณะกรรมการลุ่มน้ำ พ.ศ."

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวัน
นับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้ "รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรี
ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำเป็นผู้รักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำคณะหนึ่งประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรน้ำเป็นประธาน ปลัดกระทรวงทรัพยากรน้ำเป็นรองประธาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมวิชาการทรัพยากรน้ำ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำที่ ๒ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำที่ ๓ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำที่ ๔ ผู้ว่าการการประปานครหลวง ผู้ว่าการการประปาสวนภูมิภาค ผู้ว่าการการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวนสามคน ผู้แทนภาคเอกชนจากผู้ใช้น้ำประเภทต่าง ๆ และหรือผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชน จำนวนสี่คนเป็นกรรมการและผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ เป็นกรรมการและเลขาธิการ

กรรมการผู้เชี่ยวชาญและผู้แทนภาคเอกชนในวรรคก่อน ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้แต่งตั้งกรรมการผู้เชี่ยวชาญจากผู้มีประสบการณ์หรือความรู้ด้านแหล่งน้ำซึ่งมิใช่ข้าราชการในสังกัดกระทรวงทรัพยากรน้ำ

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอนโยบายเกี่ยวกับการใช้ การจัดหา การพัฒนา การจัดการ การบริหาร และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำต่อรัฐมนตรี
- (๒) พิจารณา กลั่นกรองและประสานแผนงานและงบประมาณโครงการต่าง ๆ ของกระทรวงทรัพยากรน้ำ
- (๓) ให้คำปรึกษา แนะนำ และสอดส่องดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคและคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- (๔) เสนอแนวทางการจัดลำดับความสำคัญการใช้น้ำสำหรับกิจการประเภทต่าง ๆ ต่อรัฐมนตรี
- (๕) กำหนดแนวทางการพิจารณาจัดสรรน้ำแก่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคและคณะกรรมการลุ่มน้ำ

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำ

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๗ กรรมการผู้เชี่ยวชาญและผู้แทนภาคเอกชนมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก แต่ทั้งนี้จะได้รับแต่งตั้งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๘ นอกจากการพ้นตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๗ กรรมการผู้เชี่ยวชาญหรือผู้แทนภาคเอกชนพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่อง ไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ หรือ

(๖) ได้รับความจําคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จําคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๙ ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้เชี่ยวชาญหรือผู้แทนภาคเอกชนแทนกรรมการผู้เชี่ยวชาญหรือผู้แทนภาคเอกชนซึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามมาตรา ๘ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลือของกรรมการผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๐ การประชุมของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งจึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการ
ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานกรรมการเป็นประธาน
ในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการหรือรองประธานกรรมการไม่มาประชุม
หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่ง
เป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่ง
ให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุม
ออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำมีอำนาจแต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการ
ทรัพยากรน้ำมอบหมายก็ได้

ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำกำหนดองค์ประชุม และวิธีดำเนินงาน
ของอนุกรรมการได้ตามความเหมาะสม

มาตรา ๑๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำ
หรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำมอบหมายมีอำนาจออกคำสั่ง
เป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อ
ประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

มาตรา ๑๓ ให้มีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคที่ ๑ ในเขต
ความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคที่ ๒
ในเขตความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำที่ ๒ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคที่ ๓
ในเขตความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำที่ ๓ และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาค
ที่ ๔ ในเขตความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำที่ ๔

มาตรา ๑๘ ให้อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑ เป็นประธานคณะกรรมการ
ทรัพยากรน้ำภูมิภาคที่ ๑ และให้รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
ทรัพยากรน้ำแต่งตั้งผู้แทนกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑ จำนวนสี่คน ผู้แทนของส่วนราชการอื่น
ในเขตความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑ จำนวนห้าคน ผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำ
จำนวนสามคน ผู้เชี่ยวชาญด้านแหล่งน้ำจำนวนสามคนซึ่งมิใช่ข้าราชการในสังกัด
กรมทรัพยากรน้ำที่ ๑ และผู้แทนภาคเอกชนผู้ใช้น้ำประเภทต่าง ๆ และหรือผู้แทน
องค์กรพัฒนาเอกชนจำนวนสี่คนเป็นกรรมการ และผู้แทนสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ
จำนวนหนึ่งคนเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคที่ ๑ มีอำนาจหน้าที่
ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการใช้ การจัดหา การพัฒนา การจัดการ
การบริหารและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑
ต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำและอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑

(๒) ให้คำปรึกษา แนะนำและสอดส่องดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ
ลุ่มน้ำในเขตความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑

(๓) กำหนดแนวทางการพิจารณาจัดสรรน้ำแก่คณะกรรมการลุ่มน้ำในเขต
ความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑

(๔) ประสานแผนการใช้น้ำและการจัดลำดับความสำคัญของการใช้น้ำ
ในเขตความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำ
และอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นอำนาจหน้าที่
ของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคที่ ๑

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำหรืออธิบดี
กรมทรัพยากรน้ำที่ ๑ มอบหมาย

มาตรา ๑๖ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๑๕ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก แต่ทั้งนี้จะได้รับแต่งตั้งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๗ ให้นำความในมาตรา ๘ และมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การพ้นตำแหน่งก่อนวาระและการดำรงตำแหน่งแทนของกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๑๕

มาตรา ๑๘ ให้นำความในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การประชุม การแต่งตั้งคณะกรรมการและการออกคำสั่งของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคที่ ๑

มาตรา ๑๙ ให้นำความในมาตรา ๑๕ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่องค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ วาระ การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ การประชุม การตั้งอนุกรรมการ การออกคำสั่งของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคที่ ๒ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคที่ ๓ และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคที่ ๔

มาตรา ๒๐ ให้อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคที่ ๑ แต่งตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละเขตลุ่มน้ำที่กำหนดภายในเขตความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑ โดยคำนึงถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์และสภาพภาพของลุ่มน้ำ สภาพการใช้ น้ำ สภาพเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งสิ่งเกี่ยวข้องอื่น ๆ ในลุ่มน้ำ

คณะกรรมการลุ่มน้ำประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดหนึ่งคนในเขตลุ่มน้ำ เป็นประธาน ข้าราชการในสังกัดกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑ จำนวนสามคน ข้าราชการจาก ส่วนราชการอื่นจำนวนสองคน และผู้แทนภาคเอกชนผู้ใช้น้ำและหรือผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชน ในเขตลุ่มน้ำจำนวนห้าคนเป็นกรรมการ

ให้ประธานคณะกรรมการลุ่มน้ำเลือกกรรมการคนหนึ่งที่เป็นข้าราชการ ในสังกัดกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑ เป็นเลขานุการของคณะกรรมการลุ่มน้ำ

มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคที่ ๑ และอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑ เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการใช้ การจัดหา การพัฒนา การจัดการ การบริหารและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำของตน
- (๒) เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ ของตนเพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบพิจารณา
- (๓) ให้คำปรึกษา แนะนำและสอดส่องดูแลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ของรัฐเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำของตน
- (๔) เสนอแนวทางการจัดสรรน้ำและมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้การบริหาร และจัดการทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำของตนดำเนินไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
- (๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- (๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำภูมิภาคที่ ๑ หรืออธิบดีกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑ มอบหมาย

มาตรา ๒๒ ประธานคณะกรรมการและกรรมการมีวาระอยู่ในตำแหน่ง คราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก ทั้งนี้ จะได้รับแต่งตั้งติดต่อกันเกิน สองวาระไม่ได้

มาตรา ๒๓ ให้นำความในมาตรา ๘ และมาตรา ๙ มาใช้บังคับ โดยอนุโลมแก่การพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน ของประธานและกรรมการของคณะกรรมการลุ่มน้ำ ทั้งนี้ ให้อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำที่ ๑ มีอำนาจแทนรัฐมนตรีตามมาตรา ๘ (๓)

มาตรา ๒๔ ให้นำความในมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การประชุม การตั้งคณะอนุกรรมการและการออกคำสั่ง ของคณะกรรมการลุ่มน้ำ

มาตรา ๒๕ ให้นำความในมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การแต่งตั้ง อำนาจหน้าที่ วาระการพ้นตำแหน่งก่อนวาระ การประชุม การตั้งคณะอนุกรรมการและการออกคำสั่ง ของคณะกรรมการลุ่มน้ำในเขตความรับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำที่ ๒ กรมทรัพยากรน้ำ ที่ ๓ และกรมทรัพยากรน้ำที่ ๔

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

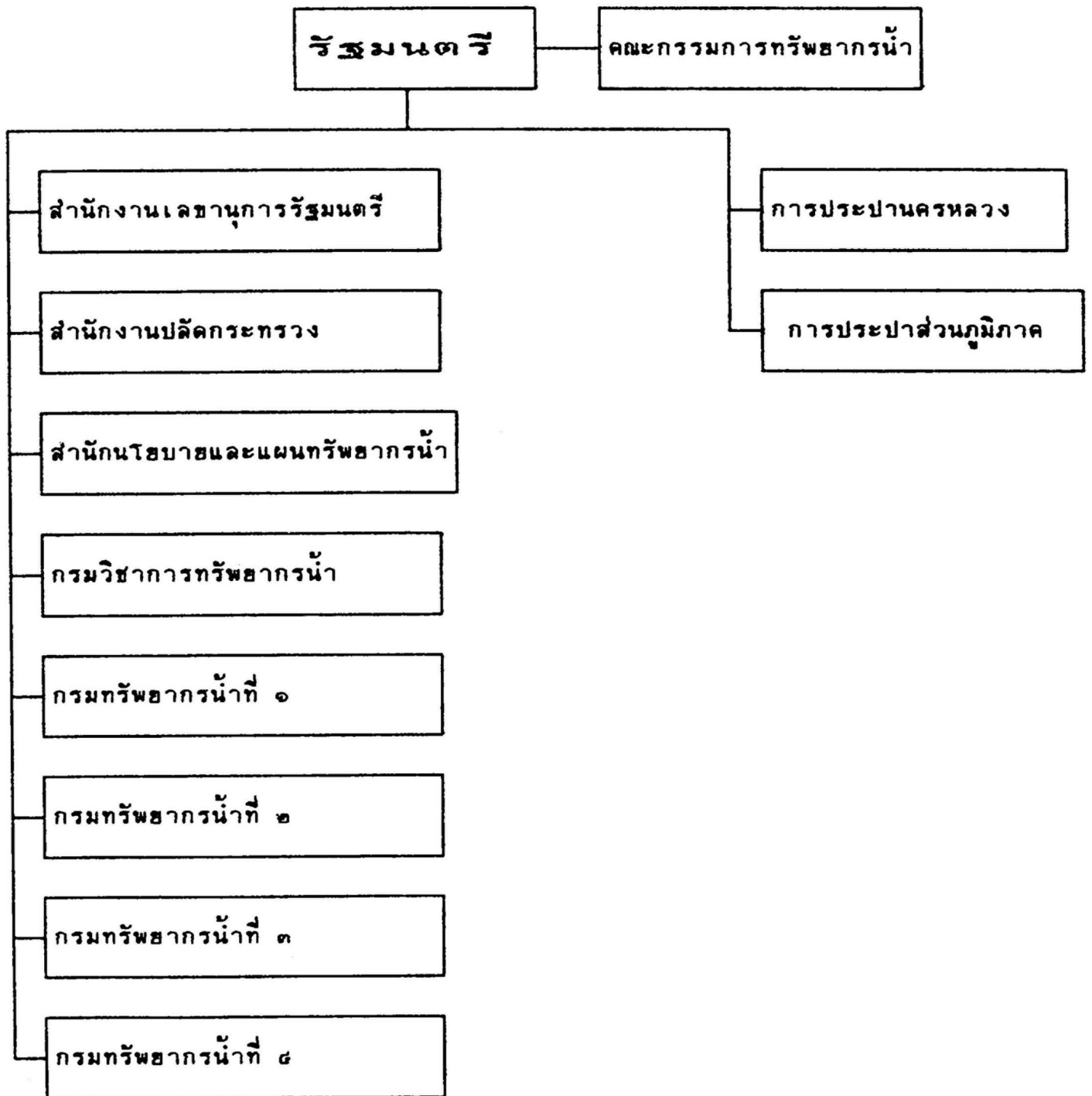
นายกรัฐมนตรี

กระทรวงทรัพยากรน้ำ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

กระทรวงทรัพยากรน้ำมีหน้าที่เกี่ยวกับการใช้ การจัดหา การพัฒนา การจัดการ การบริหาร และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

โครงสร้างของกระทรวงทรัพยากรน้ำ

สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี

หน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี

มีหน้าที่รับผิดชอบในงานธุรการทั่ว ๆ ไปของรัฐมนตรี ติดต่อประสานงานภายใน กระทรวงและกับรัฐสภา และติดต่อนัดหมายการประชุม การเข้าเยี่ยมเยือนรัฐมนตรี และการให้สัมภาษณ์ของรัฐมนตรี ควบคุมดูแลให้กิจการดำเนินไปตามนโยบายและคำสั่งของรัฐมนตรี ตลอดจนรวบรวมความคิดเห็นต่าง ๆ ที่มีต่อนโยบายและการปฏิบัติของกระทรวง และพิจารณาเรื่องราวและคำร้องทุกข์ต่าง ๆ

การแบ่งงานภายใน

สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี มีการแบ่งงานภายใน ดังนี้

1. งานธุรการ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารบรรณและธุรการทั่วไปของสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี ได้แก่ การลงทะเบียนรับ-ส่งหนังสือ จัดเก็บ ค้นหาเอกสาร งานพิมพ์ โต้ตอบหนังสือ ประสานงานและรับผิดชอบงานธุรการทั่วไป รวมทั้งงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย
2. ฝ่ายการเมือง มีหน้าที่รับผิดชอบในการวิเคราะห์ สรุปเรื่องราวให้ข้อพิจารณา และข้อเสนอแนะในการประชุมคณะรัฐมนตรี การประชุมระหว่างคณะรัฐมนตรีกับสภาผู้แทนราษฎร และกับรัฐสภา ติดต่อประสานงานกับรัฐสภาในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งเรื่องการประชุมกับคณะกรรมการในหน้าที่เกี่ยวกับการต่างประเทศ
3. ฝ่ายตรวจสอบเรื่องราว มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบ ติดตาม วิเคราะห์ สืบสวนข้อเท็จจริงในเรื่องร้องเรียนต่าง ๆ และพิจารณาถ่วงถ่วงเรื่องต่าง ๆ ก่อนนำเสนอรัฐมนตรีเพื่อวินิจฉัยสั่งการ

สำนักงานปลัดกระทรวง

หน้าที่ความรับผิดชอบ

มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวงและราชการที่คณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมใดกรมหนึ่งในสังกัดกระทรวงโดยเฉพาะ รวมทั้งกำกับและเร่งรัดการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวงให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทาง และแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง

หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง

1. กองกลาง

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไปของสำนักงานปลัด ซึ่งมิได้อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการใดโดยเฉพาะ หน้าที่ความรับผิดชอบดังกล่าวรวมถึงงานสารบรรณ งานเลขานุการ การรักษาความปลอดภัย งานประสานราชการและเร่งรัดติดตามการปฏิบัติราชการของส่วนราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

2. กองคลัง

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ และการพัสดุของสำนักงานปลัดกระทรวงและที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ตลอดจนงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่และยานพาหนะของสำนักงานปลัดกระทรวง

3. กองการเจ้าหน้าที่

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดระบบงานและบริหารบุคคลของสำนักงานปลัดกระทรวงและของกระทรวง

4. กองการต่างประเทศ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการติดต่อประสานงานกับต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสำนักงานปลัดกระทรวงและของกระทรวง

5. กองนิติการ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับกฎหมายในความรับผิดชอบของกระทรวงและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งงานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบของข้าราชการในทางแพ่ง และงานคดีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวง

6. กองสารนิเทศ

ดำเนินการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่กิจกรรมและการปฏิบัติราชการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง

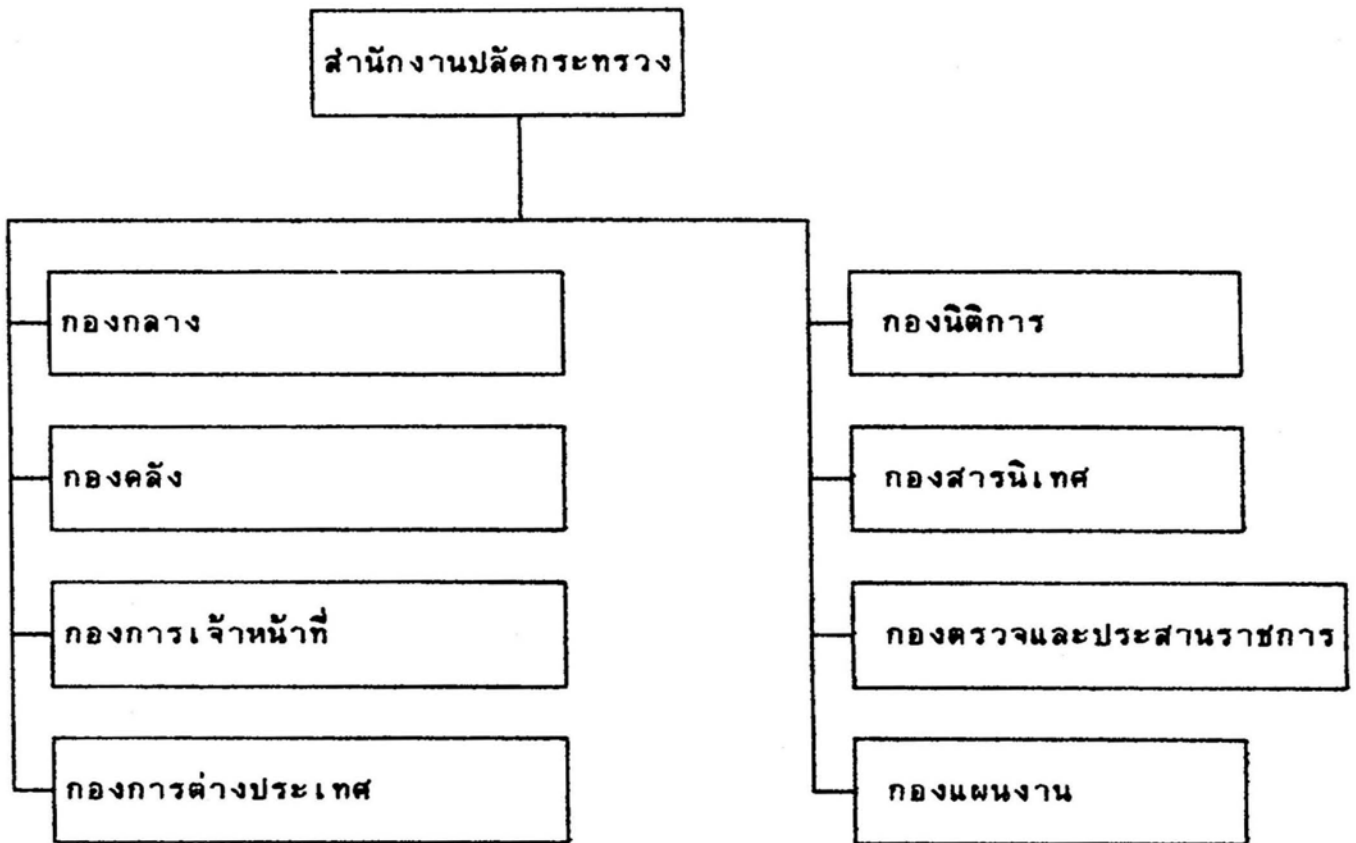
7. กองตรวจและประสานราชการ

ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงและเรื่องราวร้องทุกข์

8. กองแผนงาน

จัดทำและประสานแผนงานของส่วนราชการในสำนักงานปลัด และประสานแผนงานกับส่วนราชการอื่นในกระทรวง

ร่างโครงสร้างของสำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

เสนอนโยบายและทิศทางการดำเนินงานของกระทรวงทรัพยากรน้ำ เพื่อให้การบริหารและจัดการทรัพยากรน้ำเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดจนมีหน้าที่ในการวางแผนและพัฒนาและปรับแผนของกระทรวงให้เป็นไปตามนโยบายทรัพยากรน้ำของชาติ และสอดคล้องกับสภาพการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานสังกัดสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

1. สำนักงานเลขาธิการกรม

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับราชการทั่วไปของสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ และราชการที่มีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดโดยเฉพาะ หน้าที่ความรับผิดชอบดังกล่าวให้รวมถึงงานสารบรรณ งานเลขานุการ งานรักษาความปลอดภัย งานเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะ

2. กองการเจ้าหน้าที่

มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดระบบงานและบริหารบุคคลของสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

3. กองนโยบายและแผน

มีหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบายทรัพยากรน้ำของชาติ รวมทั้งจัดทำปรับปรุงและพัฒนาแผนปฏิบัติการให้เป็นไปตามนโยบายทรัพยากรน้ำของชาติ ตลอดจนประสานแผนทรัพยากรน้ำของส่วนราชการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกัน

4. กองข้อมูลข่าวสารทรัพยากรน้ำ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเก็บ การกลั่นกรอง การวิเคราะห์ การแลกเปลี่ยนและการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนนโยบาย และการจัดทำแผนทรัพยากรน้ำของชาติ โดยการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ และเครือข่าย เพื่อนำใช้ในเรื่องดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ

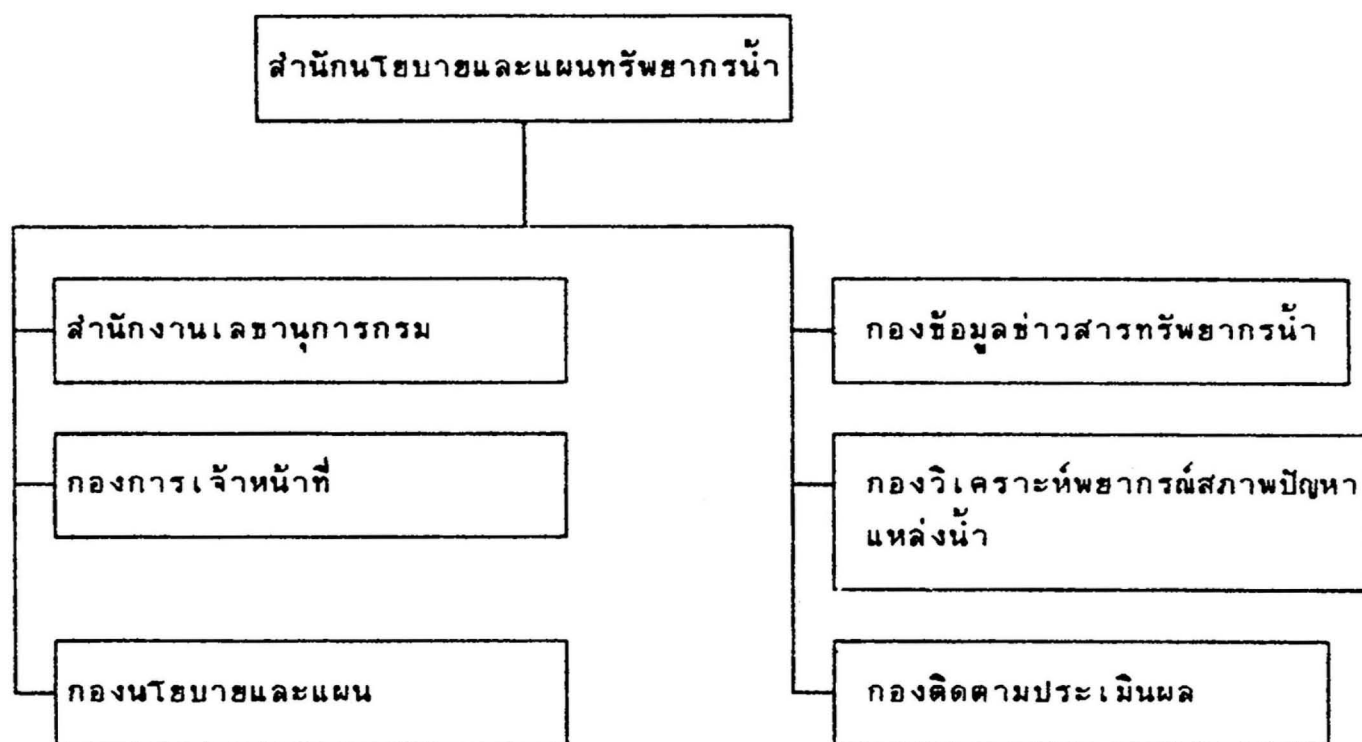
5. กองวิเคราะห์พยากรณ์สภาพปัญหาแหล่งน้ำ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาของแหล่งน้ำต่าง ๆ ทั้งที่กำลังเกิดขึ้นและที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางนโยบายและจัดทำแผนทรัพยากรน้ำของชาติ ตลอดจนวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ที่เกี่ยวข้อง

6. กองติดตามประเมินผล

ทำหน้าที่ในการกำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของส่วนราชการต่าง ๆ ว่าสอดคล้องหรือเป็นไปตามนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำของชาติหรือไม่ เพียงใด พร้อมทั้งทำหน้าที่เสนอแนะการแก้ไขปรับปรุงรวมทั้งสนับสนุนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ร่างโครงสร้างสำนักงานนโยบายและ
แผนทรัพยากรน้ำ

กรมวิชาการทรัพยากรน้ำ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

ทำหน้าที่ในการศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำรวมทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ในการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการทรัพยากรน้ำ ตลอดจนการกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ พร้อมกับดำเนินการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของกระทรวง

หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานสังกัดกรมวิชาการทรัพยากรน้ำ

1. สำนักงานเลขานุการกรม

มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของกรมและราชการที่มีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของกองหรือส่วนราชการใดโดยเฉพาะ หน้าที่ดังกล่าวรวมถึงงานสารบรรณ งานเลขานุการ งานรักษาความปลอดภัย งานเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะ

2. กองการเจ้าหน้าที่

มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดระบบงาน และบริหารบุคคลของกรม

3. กองพัฒนาบุคลากร

มีหน้าที่ในการดำเนินการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรของกรมและของกระทรวง ตลอดจนการจัดสัมมนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ

4. กองวิจัยและพัฒนา

มีหน้าที่ในการศึกษาวิจัยค้นคว้าวิชาการหรือ เทคโนโลยีสมัยใหม่และนำมาพัฒนาหรือประยุกต์ใช้ให้ได้ผลในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง

5. กองวิจัยศาสตร์

มีหน้าที่ในการวิจัยและปฏิบัติงานในห้องทดลองเกี่ยวกับกาสภาพของน้ำและอาคารต่าง ๆ

6. กองออกกวีक्षा

มีหน้าที่ในการสำรวจ เก็บ วิเคราะห์ แลกเปลี่ยนและเผยแพร่ข้อมูลทางออกกวีक्षा

7. กองชรมีวิทยา

มีหน้าที่ในการสำรวจ เก็บ ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทางชรมีวิทยาอันจะเป็นประโยชน์ในออกแบบและวางโครงการ รวมทั้งข้อมูลทางออกกชรมีวิทยาเพื่อประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาน้ำบาดาล

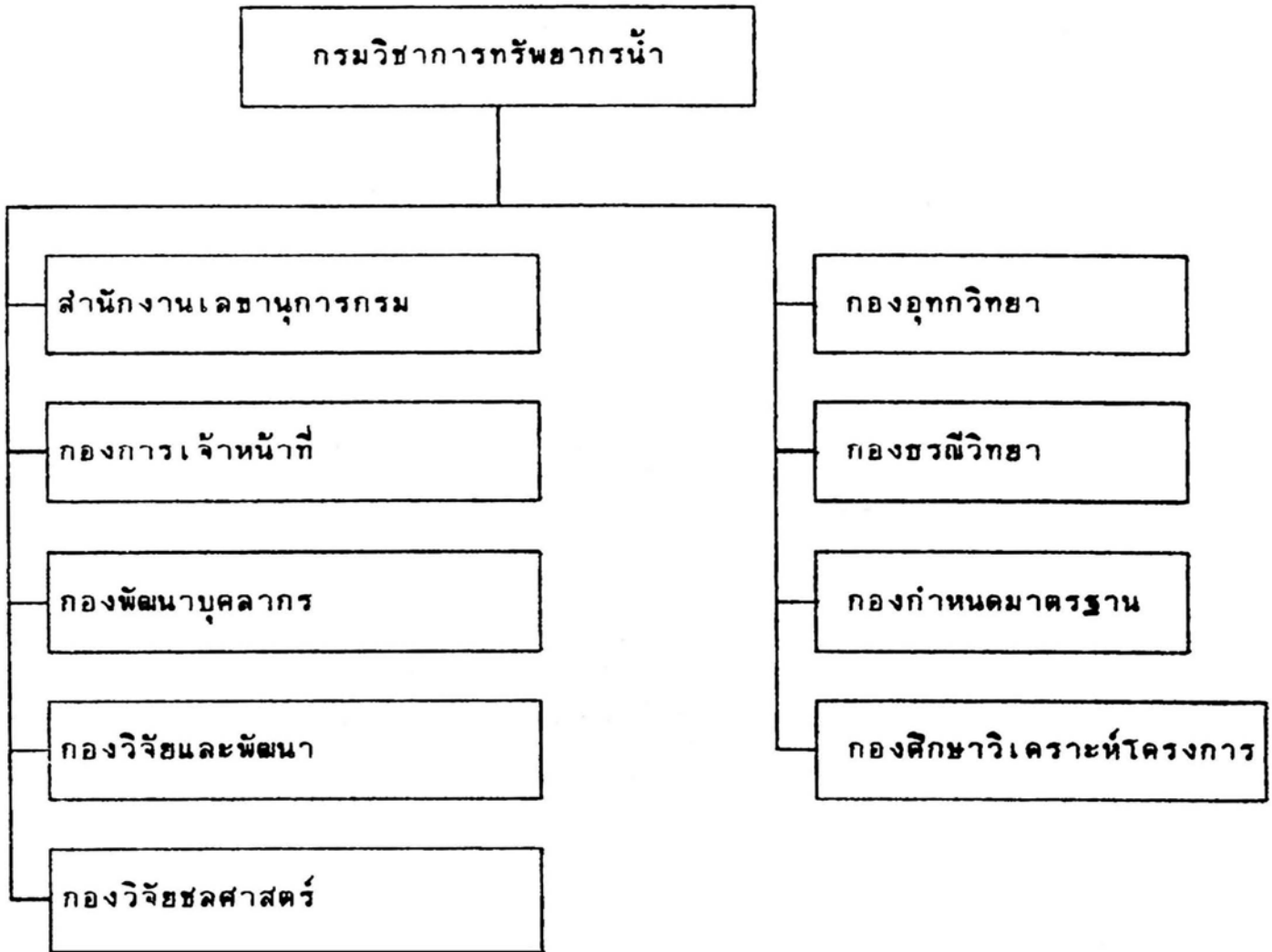
8. กองกำหนดมาตรฐาน

มีหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานในการสำรวจ ออกแบบ ก่อสร้าง และรายละเอียดโครงการตลอดจนมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

9. กองศึกษาวิเคราะห์โครงการ

มีหน้าที่เกี่ยวกับการทำข้อกำหนดในการศึกษาของโครงการ (Term of Reference) และทำการศึกษาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ (Feasibility Study) ตลอดจนกำหนดเงื่อนไขและวิธีการควบคุม กำกับ ดูแลที่จำเป็นในการว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อทำการศึกษา

ร่างโครงสร้างของกรมวิชาการทรัพยากรน้ำ

กรมทรัพยากรน้ำที่ 1- 4

หน้าที่ความรับผิดชอบ

มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำที่รับผิดชอบ โดยการสำรวจ ออกแบบ ก่อสร้างซ่อมบำรุงรักษาและการอนุรักษ์ เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำ ทั่วประเทศตลอดจนเป็นศูนย์สนเทศแหล่งน้ำ

พื้นที่รับผิดชอบของกรมทรัพยากรน้ำ

กรมทรัพยากรน้ำที่ 1 รับผิดชอบลุ่มน้ำภาคกลางและภาคเหนือ ซึ่งได้แก่ ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำป่าสัก ลุ่มน้ำสะแกกรัง ลุ่มน้ำแม่ปิง ลุ่มน้ำวัง ลุ่มน้ำยม ลุ่มน้ำ่าน ลุ่มน้ำกก ลุ่มน้ำสาละวิน และลุ่มน้ำสาขา

กรมทรัพยากรน้ำที่ 2 รับผิดชอบลุ่มน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้แก่ลุ่มน้ำโขง ลุ่มน้ำชี ลุ่มน้ำมูล และลุ่มน้ำสาขา

กรมทรัพยากรน้ำที่ 3 รับผิดชอบลุ่มน้ำภาคตะวันออก ลุ่มน้ำภาคตะวันตกและภาคใต้ตอนบน ซึ่งได้แก่ ลุ่มน้ำบางปะกง ลุ่มน้ำโตนเลสาป ลุ่มน้ำปราจีนบุรี ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำแม่กลอง ลุ่มน้ำเพชรบุรี และลุ่มน้ำสาขา

กรมทรัพยากรน้ำที่ 4 รับผิดชอบลุ่มน้ำภาคใต้ ซึ่งได้แก่ ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันออก ลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันตก ลุ่มน้ำตาปี ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ลุ่มน้ำปัตตานี ลุ่มน้ำตาปี ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตกและลุ่มน้ำสาขา

หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงาน สังกัดกรมทรัพยากรน้ำที่ 1-4

1. สำนักงานเลขานุการกรม

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป งานสารบรรณ งานเลขานุการนักบริหาร งานเลขานุการผู้ตรวจ งานการประชุม การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แผนงานโครงการ และผลงานของกรม การรับเรื่องราวร้องทุกข์ งานฮานพาหนะและสถานที่ การรักษาความปลอดภัย งานประสานราชการ และเร่งรัดติดตามการปฏิบัติราชการของส่วนราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

2. กองคลัง

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการเงิน การใช้จ่ายเงินงบประมาณและเงินอื่น ๆ การจัดทำบัญชีการเงินทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ ตรวจสอบจัดทำรายงานและสถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการคลัง วิเคราะห์งบประมาณ วางแผนบริหารพัสดุ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง จัดหาพัสดุ ครุภัณฑ์ อะไหล่เครื่องจักรกลและยานพาหนะ ควบคุมการเบิกจ่าย การบำรุงรักษาพัสดุ ตลอดจนรับผิดชอบด้านการเงินและบัญชีเกี่ยวกับการกู้เงินจากต่างประเทศและเงินช่วยเหลือ ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

3. กองการเจ้าหน้าที่

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดระบบงานบริหารบุคลากร กำหนดอัตราค่าจ้าง การบรรจุแต่งตั้ง ทะเบียนประวัติ ดำเนินการสอบแข่งขันและคัดเลือกดำเนินการทางวินัย การฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ ลูกจ้าง ตลอดจนด้านสวัสดิการ

4. กองนิติการ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงาน ด้านนิติกรรม ด้านคดีทางกฎหมาย ของกรม ให้คำปรึกษา วินิจฉัย คดีความปัญหาทางกฎหมาย พิจารณาร่างกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งต่าง ๆ ในกิจการของกรม จัดทำข้อตกลง เงื่อนไข สัญญา ดำเนินการแก้ไขปัญหาการ จัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน

5. กองแผนงานและโครงการ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการวางแผน ประสานงาน กำกับควบคุมเก็บรวบรวม จัดทำข้อมูล ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิจารณากำหนดนโยบาย และแผนงานให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาทรัพยากรทั้งของกระทรวง ตลอดจนควบคุมและบริหาร การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นศูนย์กลางข้อมูลของกรม

6. กองสำรวจ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานสำรวจ โครงการก่อสร้างทุกประเภท ศึกษา ค้นคว้า ให้คำแนะนำปรึกษาในด้านการสำรวจ จัดทำมาตรฐานการสำรวจงานก่อสร้างทุกประเภท วิเคราะห์ วิจัย ควบคุมคุณภาพการสำรวจ

7. กองออกแบบ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินงานออกแบบ ตรวจสอบ และประมาณการโครงการก่อสร้างทุกประเภท ศึกษาค้นคว้าให้คำแนะนำปรึกษาในด้านการออกแบบ จัดทำแบบมาตรฐานการก่อสร้างทุกประเภท วิเคราะห์วิจัย ควบคุมคุณภาพการออกแบบ กำหนดมาตรฐานในด้านวัสดุก่อสร้างทุกประเภท

8. กองพัฒนาแหล่งน้ำผิวดินขนาดใหญ่

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมแผนปฏิบัติงานโครงการ วิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ แบบแปลนและประมาณการ วางแผนงานก่อสร้าง ควบคุมติดตามตรวจสอบและบริหารงานก่อสร้างและซ่อมบำรุงแหล่งน้ำผิวดินขนาดใหญ่ทุกประเภท ตรวจสอบคุณภาพน้ำตามข้อกำหนด ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับงานก่อสร้างและซ่อมบำรุงแหล่งน้ำผิวดินขนาดใหญ่

9. กองพัฒนาแหล่งน้ำผิวดินขนาดเล็ก

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมแผนปฏิบัติงานโครงการ วิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ แบบแปลนและประมาณการ วางแผนงานก่อสร้าง ควบคุมติดตามตรวจสอบและบริหารงานก่อสร้างและซ่อมบำรุงแหล่งน้ำผิวดินขนาดเล็กทุกประเภท ตรวจสอบคุณภาพน้ำตามข้อกำหนด ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับงานก่อสร้างและซ่อมบำรุงแหล่งน้ำผิวดินขนาดเล็ก

10. กองน้ำใต้ดิน

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการควบคุมแผนปฏิบัติงานโครงการ วิเคราะห์ความเหมาะสมโครงการก่อสร้าง วางแผนกำหนดเป้าหมายสถานที่ดำเนินการ ศึกษาสำรวจปริมาณน้ำใต้ดินตามหลักอุทกศาสตร์ ควบคุมติดตามตรวจสอบปรับปรุงคุณภาพน้ำ และบริหารงานก่อสร้างและซ่อมบำรุงแหล่งน้ำใต้ดินทุกประเภท ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินการเกี่ยวกับงานก่อสร้างและซ่อมบำรุงแหล่งน้ำใต้ดิน

11. กองจัดการและส่งเสริมการใช้น้ำ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการวิเคราะห์ความเหมาะสมการใช้ประโยชน์จากโครงการแหล่งน้ำ การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ กำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ การบริหารกลุ่มผู้ใช้น้ำ และมาตรการต่าง ๆ ในการส่งเสริมการใช้น้ำอย่างมีคุณภาพ ตลอดจนให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมงานเกี่ยวกับกิจกรรมต่อเนื่องโดยการนำน้ำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

12. กองอนุรักษ์แหล่งน้ำธรรมชาติ

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการสำรวจ รวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำธรรมชาติ วิเคราะห์ วิจัย กำหนดแผนปฏิบัติงาน การอนุรักษ์และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ กำหนดระเบียบปฏิบัติในการดำเนินงาน ควบคุมดูแลและรักษาห้วยหนอง คลอง บึง แม่น้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติทุกชนิด ตลอดจนประสานแผนการอนุรักษ์แหล่งน้ำธรรมชาติกับหน่วยงานอื่น

13. กองพัฒนาน้ำสะอาดและประปาชนบท

มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการวางแผนโครงการจัดหาน้ำสะอาดในชนบท ศึกษา วิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ ศึกษาค้นคว้า ปรับปรุงคุณภาพน้ำสะอาด ควบคุมวางแผนดำเนินการก่อสร้างระบบประปาชนบท และสนับสนุนส่งเสริมการจัดทำภาชนะกักเก็บน้ำฝนทุกชนิด ตลอดจนการบริหารดูแลกิจการประปาชนบท

14. กองเครื่องจักรกลและโรงงาน

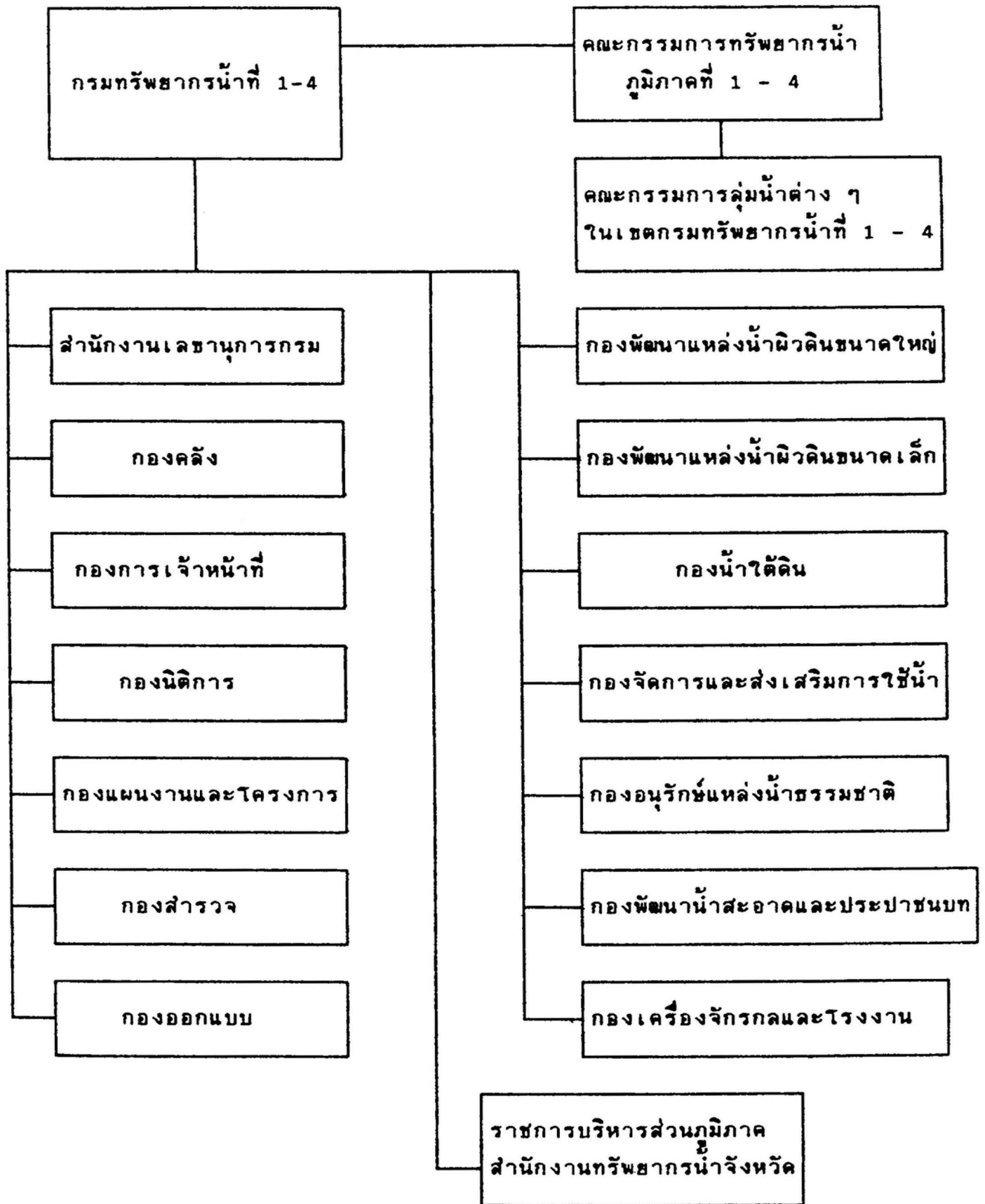
มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการวางแผน จัดระบบ ติดตามการใช้งาน การซ่อม การจัดหา การทดแทน การปรับปรุงสภาพ และกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับเครื่องจักรกล เครื่องมืออุปกรณ์ วิเคราะห์จัดทำสถิติ ประวัติ รายงานด้านวิศวกรรมเครื่องกล คิดค้นพัฒนาผลิตเครื่องจักรกลและเครื่องทุ่นแรง การตรวจสอบและทดสอบคุณภาพเครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์ ตลอดจนควบคุมการใช้เครื่องจักรกลพร้อมอัตรากำลังพนักงานให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

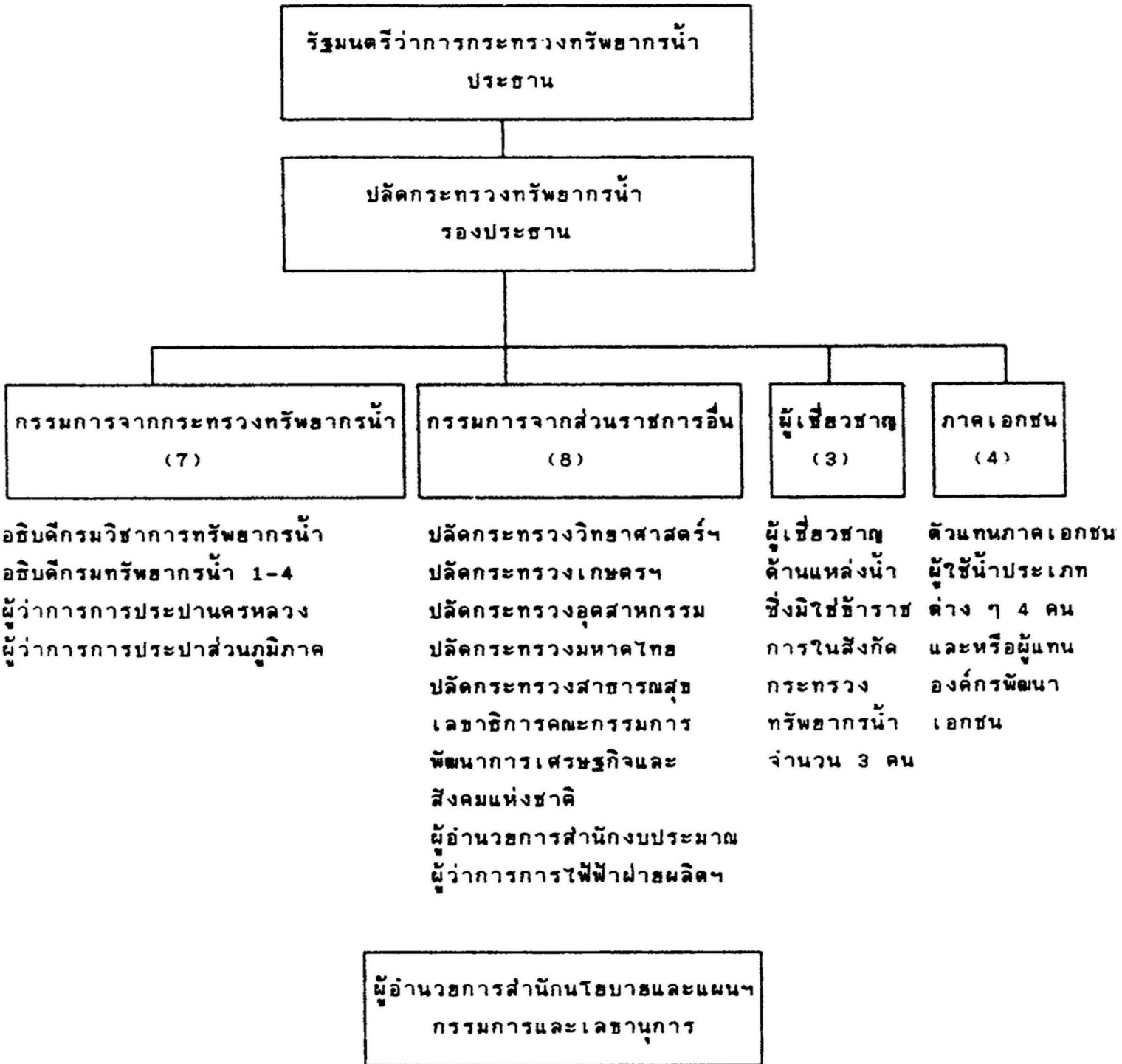
สำนักงานทรัพยากรน้ำจังหวัด

ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของกรมทรัพยากรน้ำที่ 1-4 ส่วนภูมิภาคในการประสานงาน ดำเนินการด้านการจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาทรัพยากรน้ำโดยการสำรวจ ออกแบบ ก่อสร้าง การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ การซ่อมบำรุงรักษาแหล่งน้ำและเครื่องจักรกล ตลอดจนประสานงานกับหน่วยราชการและเอกชน เพื่อให้การพัฒนาแหล่งน้ำสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและถูกต้องตามหลักวิชาการ

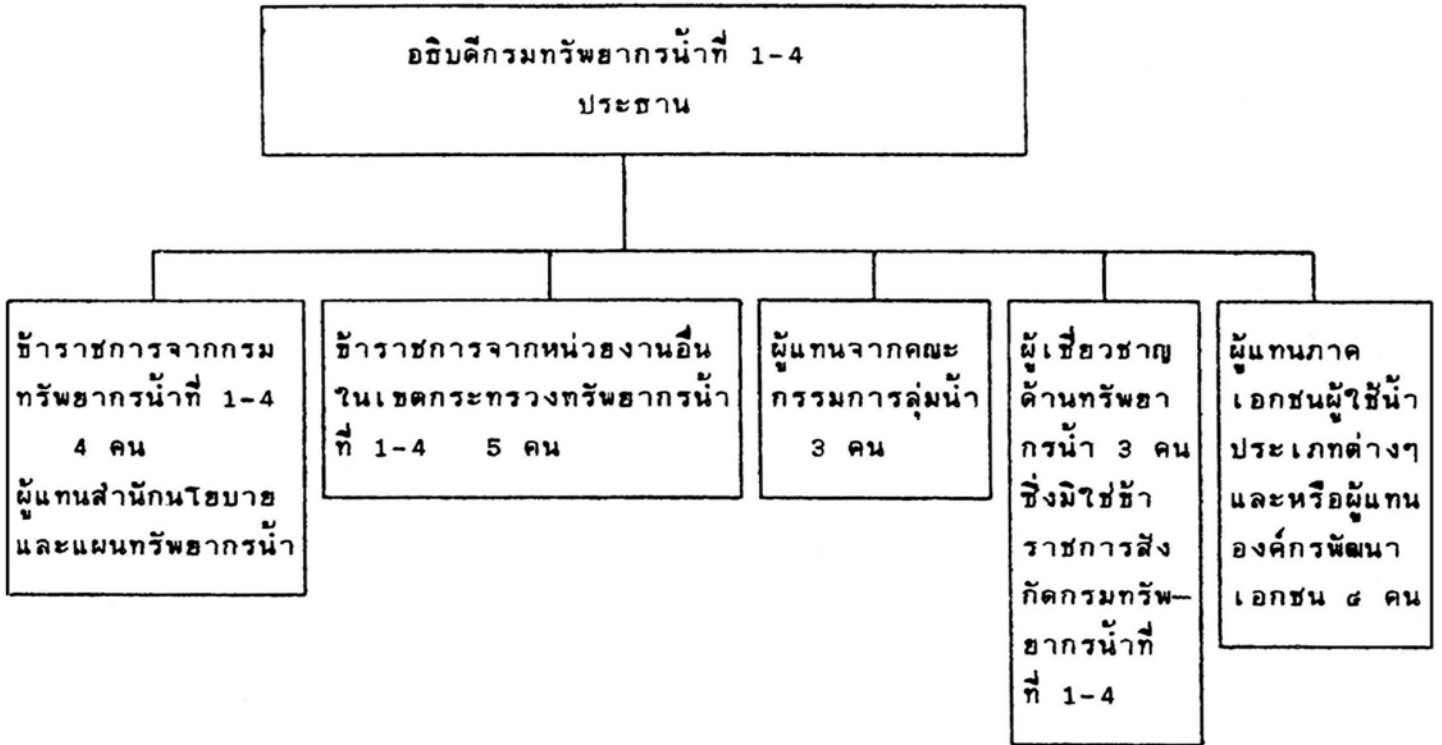
ร่างโครงสร้างของกรมทรัพยากรน้ำที่ 1-4

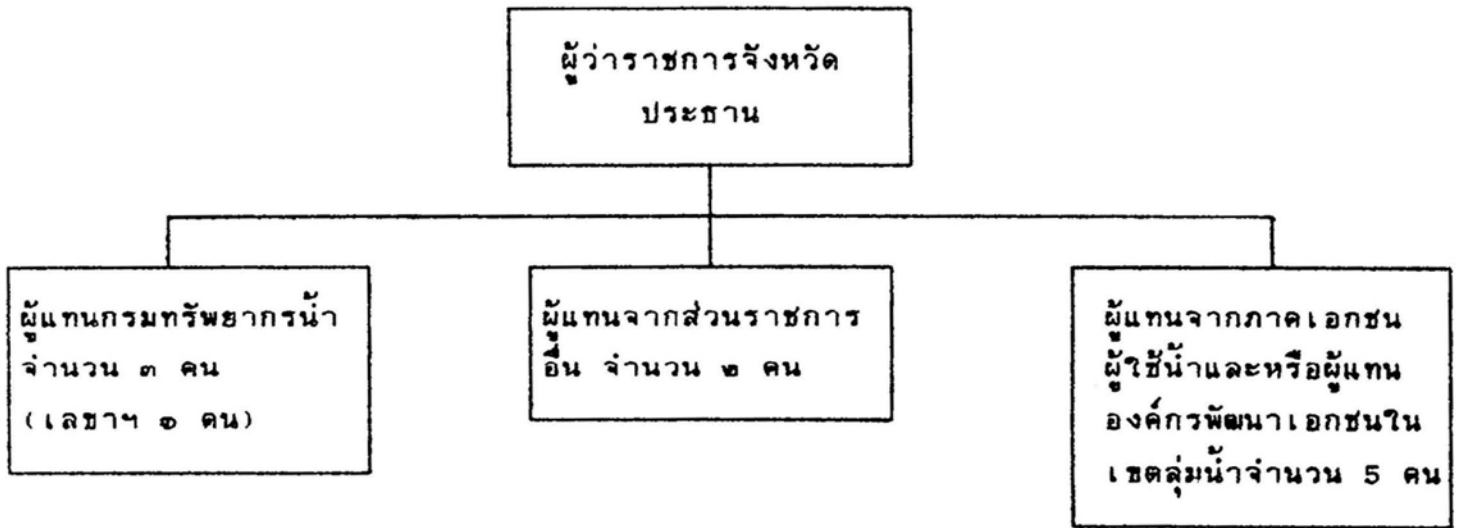
โครงสร้างคณะกรรมการทรัพยากรน้ำ (25)

โครงสร้างคณะกรรมการทรัพยากรน้ำภาคที่ 1 - 4 (21)

โครงสร้างคณะกรรมการลุ่มน้ำ (11)

ร่างรายชื่อส่วนราชการที่ดูแลอาณาฝั่งทิศตะวันออกของจังหวัดบุรีรัมย์

1. สำนักนายกรัฐมนตรี
 - 1.1 คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
 - 1.2 สำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
2. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
 - 2.1 กรมชลประทาน
 - 2.2 กรมประมง (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำ)
 - 2.3 กรมพัฒนาที่ดิน (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำ และกองช่าง)
 - 2.4 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำ)
3. กระทรวงมหาดไทย
 - 3.1 กรมการปกครอง (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำ)
 - 3.2 กรมโยธาธิการ (เฉพาะกองพัฒนาที่อยู่อาศัยและกองพัฒนาอาคาร)
 - 3.3 สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาทรัพยากรน้ำและกองพัฒนาแหล่งน้ำ)
4. กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
 - 4.1 กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำ)
5. กระทรวงสาธารณสุข
 - 5.1 กรมอนามัย (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำและกองประปาชนบท)
6. กระทรวงอุตสาหกรรม
 - 6.1 กรมทรัพยากรธรณี (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาและพัฒนาทรัพยากรน้ำและกองน้ำบาดาล)

ร่างรายชื่อรัฐวิสาหกิจที่อยู่ภายใต้การควบคุม กำกับดูแลของกระทรวงทรัพยากรน้ำ

1. การประปาส่วนหลวง
2. การประปาส่วนภูมิภาค

งบประมาณของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรน้ำ

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	งบประมาณปี 2536 (บาท)	งบประมาณปี 2537 (บาท)	หมายเหตุ
รวมทั้งสิ้น	34,557,484,621	41,789,651,500	
1. สำนักนายกรัฐมนตรี	6,534,800	10,255,800	
1.1 สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	6,534,800	10,255,800	- สำนักงานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำ แห่งชาติขึ้นกับสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- งานประสานงานและเร่งรัดการพัฒนา แหล่งน้ำ	6,534,800	10,255,800	
2. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	22,474,481,921	26,494,073,200	
2.1 กรมชลประทาน	21,519,500,221	25,188,646,600	
- งานบริหารทั่วไป	4,228,778,200	4,553,983,100	
- งานบริการด้านวิชาการและวิศวกรรม	2,276,080,100	2,349,363,600	
- งานบริการเครื่องจักรและเครื่องมือ	196,594,500	167,647,900	
- งานวิจัยและพัฒนาทางด้านวิศวกรรม ชลประทาน	7,218,100	7,733,000	
- โครงการก่อสร้างอาคารที่ว่าการ	-	53,623,500	
- โครงการชลประทาน	316,187,900	319,382,200	
- โครงการพัฒนาแหล่งน้ำบริเวณ	76,943,400	109,288,000	

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	งบประมาณปี 2536 (บาท)	งบประมาณปี 2537 (บาท)	หมายเหตุ
- โครงการพัฒนาหมู่บ้านคลองนง ระยะเวลาที่ 1	20,668,800	124,552,900	
- โครงการพัฒนาคลองใหญ่ ระยะเวลาที่ 2	242,414,400	344,841,900	
- โครงการพัฒนาและฟื้นฟูสภาพน้ำที่บริเวณสัน อุทัย	257,173,700	232,781,900	
- โครงการโตดानी ระยะเวลาที่ 2	211,726,200	182,903,100	
- โครงการแม่เมาะ	19,968,500	20,574,200	
- โครงการกระบะปาง	843,700	1,284,200	
- โครงการคลองสีบัว	-	45,088,700	
- โครงการฟื้นฟูสภาพน้ำที่บริเวณบ้านดอนชัย จากใต้ในเกษ	149,894,400	112,749,300	
- โครงการพัฒนาหมู่บ้านเสียวาง	186,547,400	107,454,400	
- โครงการเขื่อนมาดน้ำบางปะกง	3,279,500	82,711,600	
- โครงการพัฒนาศูนย์ชลประทาน	558,672,100	243,193,500	
- โครงการแม่เมาะ จังหวัดแพร่	46,704,600	40,981,200	
- โครงการแม่ฮ่อง จังหวัดแพร่	80,597,100	73,183,900	
- โครงการห้วยขอมแก่น จังหวัดเพชรบูรณ์	185,504,400	105,743,300	
- โครงการคลองเจดียงลับ จังหวัด เพชรบูรณ์	6,096,400	40,466,900	
- โครงการห้วยแม่ต๋อง จังหวัดสุโขทัย	6,922,400	49,461,300	
- โครงการระบบส่งน้ำห้วยโป่งผา จังหวัดเชียงราย	15,605,400	34,297,000	
- โครงการแม่ถ้ำวอก จังหวัดเชียงราย	4,532,400	17,018,000	
- โครงการคลองตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์	4,935,221	30,037,000	
- โครงการแม่ตีลา จังหวัดเชียงราย	35,432,400	37,158,500	

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	งบประมาณปี 2536 (บาท)	งบประมาณปี 2537 (บาท)	หมายเหตุ
- โครงการทฤษฎีโงก จังหวัดกาแพงเพชร	16,256,300	5,486,000	
- โครงการแม่สะเรียง (คอแลน) จังหวัด แม่ฮ่องสอน	9,509,400	10,368,000	
- โครงการช่วยเหลือ จังหวัดเชียงใหม่	7,442,200	5,188,000	
- โครงการพัฒนาแม่ต๋อน จังหวัดเชียงใหม่	-	10,603,100	
- โครงการพัฒนาแม่เหย จังหวัดเชียงใหม่	19,799,000	20,330,100	
- โครงการช่วยเหลือสามแม่เตง จังหวัด ราชบุรี	39,172,900	41,889,000	
- โครงการสาสน์ จังหวัดสมุทร	34,142,000	53,303,100	
- โครงการเขาส้ม จังหวัดตราด	24,012,500	14,342,900	
- โครงการลัดตะเพิน จังหวัดสุพรรณบุรี	59,919,300	71,198,000	
- โครงการช่วยเหลือโครงการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	-	11,270,600	
- โครงการคลองจะกระ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	-	13,589,900	
- โครงการอ่างเก็บน้ำศาลทราย จังหวัด จันทบุรี	-	29,771,100	
- โครงการน้ำพรม จังหวัดชัยภูมิ	7,065,900	69,873,800	
- โครงการช่วยเหลือศาลทราย จังหวัดเลย	835,400	39,877,300	
- โครงการช่วยเหลือชัยภูมิ จังหวัดกาฬสินธุ์	6,102,400	28,109,000	
- โครงการช่วยเหลือ จังหวัดอุบลราชธานี	8,319,200	25,562,200	
- โครงการช่วยเหลือจังหวัดมหาสารคาม	3,822,400	28,787,000	
- โครงการช่วยเหลือ จังหวัดชัยภูมิ	7,604,400	33,270,000	

ส่วนราชการที่เบิกจ่าย	งบประมาณปี 2536 (บาท)	งบประมาณปี 2537 (บาท)	หมายเหตุ
- โครงการวิทยุกระจายเสียงจังหวัดสกลนคร	35,352,600	14,514,000	
- โครงการระบบส่งน้ำชลประทาน จังหวัดนครราชสีมา	50,264,300	60,838,000	
- โครงการวิทยุพหุ (ตอนบน) จังหวัด หนองคาย	44,016,400	25,720,100	
- โครงการระบบส่งน้ำห้วยจันทน์ จังหวัด อุบลราชธานี	57,860,300	3,869,100	
- โครงการบ้านพักอาศัย จังหวัด สกลนคร	15,283,300	20,330,100	
- โครงการขยายประปา จังหวัดบุรีรัมย์	-	10,961,100	
- โครงการคลองหลา จังหวัดสงขลา	113,642,200	66,004,200	
- โครงการคลองท่าแนะ จังหวัดพิจิตร	5,843,600	22,971,100	
- โครงการคลองท่าทอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	102,694,000	15,206,900	
- โครงการพัฒนาลูก จังหวัดกระบี่	12,582,500	22,179,800	
- โครงการคลองจะนะ จังหวัดสงขลา	32,507,400	49,735,000	
- โครงการคลองนางยอน จังหวัดพังงา	36,564,400	16,940,700	
- โครงการพัฒนาลำน้ำ จังหวัดนครศรีธรรมราช	93,539,400	108,595,500	
- โครงการพัฒนาคองเตอเนอร์ จังหวัด สุราษฎร์ธานี	5,243,100	9,131,700	
- โครงการคลองท่าวัง จังหวัดตรัง	-	27,266,600	
- โครงการคลองบ้านยอน จังหวัดพัทลุง	-	40,912,100	
- งานจัดสรรน้ำและบำรุงรักษา	1,908,084,500	2,137,643,100	

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	งบประมาณปี 2536 (บาท)	งบประมาณปี 2537 (บาท)	หมายเหตุ
- งานปรับปรุงระบบชลประทาน	2,523,148,200	2,994,909,800	
- งานคันคาน้ำ	387,984,000	406,061,400	
- งานเสริมช่วยเหลือชาวสวน	384,685,000	400,194,000	
- โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนา ฮังไคร์ จังหวัดเชียงใหม่	36,090,200	51,717,500	
- โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนา จังหวัดสกลนคร	20,784,600	26,315,100	
- งานพัฒนาเกษตรที่สูง	-	27,000,000	
- โครงการชลประทานขนาดใหญ่	2,888,096,100	3,162,456,900	
- โครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน	150,000,000	218,400,000	
- งานศูนย์บริการเกษตรกรเคลื่อนที่	1,635,484,500	2,200,000,000	
- โครงการชลประทานหนองน้ำและคลอง ธรรมชาติ	1,402,733,400	2,400,000,000	
- โครงการแหล่งน้ำธรรมชาติ	30,000,000	300,000,000	
- งานป้องกันน้ำท่วมกรุงเทพฯ และ ปริมณฑล	116,604,300	218,022,300	
- โครงการคลองสะเตา จังหวัดสงขลา	12,593,400	102,837,600	
- โครงการพัฒนาพรเจวง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	-	5,162,100	
- งานการแพทย์และอนามัยชลประทาน	34,494,000	22,427,600	

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	งบประมาณปี 2536 (บาท)	งบประมาณปี 2537 (บาท)	หมายเหตุ
2.2 กรมประมง	127,918,100	144,855,000	
- งานบูรณะแหล่งน้ำ	127,918,100	144,855,000	
2.3 กรมพัฒนาที่ดิน	427,180,000	651,180,000	
- โครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก	427,180,000	651,180,000	
2.4 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	399,883,600	509,391,600	
- โครงการพัฒนาโครงสร้างชนบทส่วน ๕.๕	399,883,600	509,391,600	
3. กระทรวงมหาดไทย	5,370,069,200	7,913,970,500	
3.1 กรมการปกครอง	1,037,149,500	1,257,661,300	
- งานบำรุงรักษาและซ่อมแซมแหล่งน้ำ ขนาดเล็ก	28,800,000	30,030,000	
- โครงการจัดให้มีน้ำสะอาดในชุมชน ทั่วราชอาณาจักร	51,900,000	27,200,000	

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	งบประมาณปี 2536 (บาท)	งบประมาณปี 2537 (บาท)	หมายเหตุ
- โครงการชลประทานราษฎร์ และฝาย ประชาอาสา	800,744,200	969,000,000	
- โครงการจัดหาบรรพบุรุษพร้อม อนุกรม	151,454,000	227,180,000	
- โครงการจัดหาเครื่องสูบน้ำแก้ม อำเภอ และกิ่งอำเภอ	4,251,300	4,251,300	
3.2 กรมโยธาธิการ	917,343,900	1,306,563,800	
- งานจัดหาน้ำ	410,542,600	458,189,200	
- งานพัฒนาระบบน้ำสะอาด	63,766,300	298,351,400	
- โครงการเร่งรัดการขยายระบบ ประปาชนบท	443,035,000	546,365,000	
- โครงการอนุรักษ์แหล่งน้ำจืด	-	3,658,200	
3.3 สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท	3,415,575,800	5,349,745,400	
- งานก่อสร้างแหล่งน้ำชนบท	3,330,584,300	4,507,635,400	
- งานซ่อมบำรุงแหล่งน้ำชนบท	84,991,500	366,347,000	
- โครงการแก้ไขปัญหาน้ำขาดแคลนน้ำ ชนบทน้ำแล้งรุนแรง	-	475,763,000	

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	งบประมาณปี 2536 (บาท)	งบประมาณปี 2537 (บาท)	หมายเหตุ
4. กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ สิ่งแวดล้อม	3,304,614,100	3,260,530,900	
4.1 กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน	3,304,614,100	3,260,530,900	
- งานสนับสนุนค่าไฟฟ้า	156,902,900	198,053,300	
- โครงการจัดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า	1,109,485,000	1,049,276,900	
- โครงการโรงหมัก	1,908,917,100	1,873,802,000	
- โครงการพัฒนาส่งคราม	22,896,800	47,080,000	
- โครงการขยายเขียงราย	106,412,300	62,318,700	
- โครงการขยายลำ	-	30,000,000	
5. กระทรวงสาธารณสุข	1,061,903,000	1,357,668,000	
5.1 กรมอนามัย	1,061,903,000	1,357,668,000	
- งานเจ้าหน้าที่สะอาดในชนบท	591,903,000	811,628,000	
- โครงการเร่งรัดการขยายระบบ ประปาชนบท	470,000,000	546,040,000	

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	งบประมาณปี 2536 (บาท)	งบประมาณปี 2537 (บาท)	หมายเหตุ
6. กระทรวงอุตสาหกรรม	1,071,965,600	998,516,700	
6.1 กรมทรัพย์สินทางปัญญา	1,071,965,600	998,516,700	
- งานสำรวจและพัฒนาพาณิชย์นาวี	797,285,600	702,016,700	
- โครงการเร่งรัดการขยายระบบ ประปาชุมชน	274,680,000	296,500,000	
7. รัฐบาลกิจ	1,267,916,000	1,754,636,400	
7.1 การประปานครหลวง	29,054,000	24,749,000	
-งานจัดการเงินกู้	29,054,000	24,749,000	
7.2 การประปาส่วนภูมิภาค	1,238,862,000	1,729,887,400	
-งานก่อสร้างปรับปรุงขยายการประปาส่วนภูมิภาค	72,593,000	256,689,000	
-งานก่อสร้างและปรับปรุงระบบประปาชุมชน	129,668,000	251,424,000	
-งานพัฒนาแหล่งน้ำ	29,526,000	41,655,000	
-โครงการปรับปรุงกิจการประปาภายหลัง การรับโอน	112,022,000	162,491,000	

ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง	งบประมาณปี 2536 (บาท)	งบประมาณปี 2537 (บาท)	หมายเหตุ
- โครงการปรับปรุงขยายการประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ (ระยะที่ 1)	0	19,000,000	
- โครงการปรับปรุงขยายการประชาสัมพันธ์ การประชาสัมพันธ์ (ระยะที่ 2)	79,562,000	125,268,000	
- โครงการปรับปรุงขยายการประชาสัมพันธ์ สงขลา-หาดใหญ่	0	25,443,000	
- โครงการปรับปรุงขยายการประชาสัมพันธ์ กาญจนบุรี สะเดา มุกดาหาร	61,000,000	126,993,000	
- โครงการปรับปรุงขยายการประชาสัมพันธ์ บ้านไผ่-ชนบท อำนาจเจริญ	39,000,000	140,170,000	
- โครงการปรับปรุงขยายการประชาสัมพันธ์ เชียงใหม่ อุบลราชธานี สุพรรณบุรี	35,450,000	106,340,000	
- งานจัดการเงินกู้	130,041,000	124,414,400	
- โครงการเร่งรัดการขยายระบบประชาสัมพันธ์	550,000,000	350,000,000	

หมายเหตุ 1. ตัวเลขงบประมาณปี 2537 เป็นตัวเลขก่อนเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการการศึกษาวิจัยผู้บริจาค
พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2537

2. เงินงบประมาณของงาน/โครงการ ที่ปรากฏอยู่นี้ เป็นเงินงบประมาณเฉพาะงาน/โครงการที่ดำเนินการ
เกี่ยวกับนำเด็มางาน/โครงการ นอกเหนือจากยังมีเงินงบประมาณแฝงอยู่ในงาน/โครงการอื่นอีก ซึ่งไม่
สามารถจำแนกออกมาได้ เนื่องจากงาน/โครงการดังกล่าวไม่ได้ดำเนินการเกี่ยวกับนำเด็มาเพียงอย่างเดียว

